Franciscu[s]
Philelph[us]
Carmini[a]
5

Manoscritti
Conventi
G
II
866

Camaldoli
N.° 866.

[illegible] anno eiusdem a millo quadrigentesimo [illegible]
testibz Laurencio catario Stefano de gradeciano [illegible] de cagrolis [illegible]
[illegible] de bernardis suo pprio noie et tamqz pcur et [illegible] noie [illegible]
[illegible] fq Jacobi suo pprio noie de noie et vice gabriellis [illegible]
alio iure [illegible] gtra infrascrita sub obligacione bonoz suoz [illegible]
[illegible] fq dni guidonis et xpoforus ferarius fq gabr [illegible]
[illegible] solempnitati [illegible] iuris qz facti intalibz et [illegible]
et de fco et amicabille gposicione. In egregiu virum [illegible]
[illegible] arbitratorem transactio [illegible] amicabillem gpositorem [illegible]
[illegible] ipas partes et quilibet [illegible] aliquod eaz et de omi [illegible]
[illegible] ocaxo ut causa [illegible] obligacionis libraz ducentaz [illegible]
[illegible] dno pasino de bernardis [illegible] de vepianis ocaxione [illegible]
[illegible] dni millo quadrigentesimo [illegible] indictione [illegible] die vigiooctano octubris [illegible] noie
[illegible] yeronimu et xpoforu [illegible] esse obligatos [illegible] dno pasino ocaxione
[illegible] carta qua sine carta et sup oibz singlis dependentibz et emergentibz [illegible] et
[illegible] singla de quibz fuerit dictum [illegible] hijs mo et forma [illegible]
arbiter et arbitrator possit et valeat [illegible] inter ipas partes [illegible]
[illegible] quolibz predictoz procedere cognoscere difinire transigere pronunciare [illegible]
[illegible] et de iure tantum seu de fco tantu [illegible] pte et loco in scriptis [illegible]
[illegible] et pluries sup uno diuisis [illegible] capitulis oibz diebz feriatis et no feriatis [illegible]
[illegible] et no citatis una parte prite et alia absente [illegible] citata et alia non citata
[illegible] seu servata solempnitate et in oibz et p oia put eidem arbitro [illegible] arbitratori
[illegible] maxia quantitate que eidem dno arbitro [illegible] arbitratori placuerit [illegible]
[illegible] inter ipas ptes p pfatu arbitru [illegible] arbitratorem profertu et pnunciatu
[illegible] et gueniunt ratum grata [illegible] firma rata grata et firma [illegible]
[illegible] seu nullitate [illegible] nec petere reduci ad arbitriu boni viri [illegible]
[illegible] sentenciare gtingerit et gtra ipm et ipa non dicere facere venire [illegible]
[illegible] nec quouis iuris vl facti quesito collore sub [illegible] et [illegible]
[illegible] et solu pmisso [illegible] parte non attendente et no obseruante [illegible] attendere
[illegible] quolibz seu ventu qua pena comissa vl non soluta vl non semel vl pluria
[illegible] arbitria arbitramenta transactio et amicabili [illegible] p ipm dnm arbitrum
[illegible] mandentur quequz [illegible] tenore pro quibz [illegible] et singlis sic firmi
[illegible] ac quilibz eaudem sese et [illegible] et omia [illegible]
[illegible] sibi hinc inde pignori et [illegible] ob et obligant ipaqz bona [illegible]
[illegible] solucione et satisfacione pdictoz oimz et singloz ea lege et gdicione
[illegible] in omibz et p oia put supius sunt promissa et gtenta [illegible]
a prendere et apnsam detinere tenuta et corporallem possessione [illegible]
[illegible] et ipa bona [illegible] que ex ipis maluerit in se tenere vendere [illegible]
[illegible] satisfactoz [illegible] predictoz [illegible] seu promittentis ipe ptes sunt et [illegible]
[illegible] tpre feriato et no feriato [illegible] et intra [illegible] et in quoqz fore
[illegible] ubi et quo et sub quo bona altaz et [illegible] inuenerit [illegible] de predictis [illegible]

n°. 866. G 2.

Treſ philoſophi excellentiſſimi fuere . Ariſtoteleſ . Auerois .
Albertuſ magnuſ . Treſ poete . Homeruſ . Virgiliuſ .
Danteſ . Treſ oratoreſ . Demoſteneſ . cicero . Quin
tilianuſ . Treſ phiſici Ipocraſ . Galienuſ . Auicena .
Treſ hyſtoriographi . Liuiuſ . pliniuſ . Troguſ .

Parum credi pot hyſtoriiſ grecorum quia ne
ſciuerunt mendatiiſ abſtinere iuxta illud pe
trarce / et quicquid grecia mendax audet
in hyſtoria Vnde Achilleſ herculeſ et alii
non fuerunt tanti : ut fertur .

... mare poeta
... bi grata putat .
... geminaſ . munera nulla .
... et imperio .
... id cum tempore tandez .
... manere poteſt .
... uiſ abſtulit hora .
... ſqꝫ Mide .
... ira ſubegit .
... rex Macedum .
... pioſ ohorruit orbiſ .
... ontudit innumeriſ .
... nc dux inclyte dant .
... ra breui .
... tiqꝫ benigniuſ

Inscrip. Catalo.
S. E. C.
Q
I — 24

...NCISCI·PHILELPHI·
...DOS·CARMINVM·
...OELICITER·INCIPIT

FRANCISCI PHILELPHI PRAEFATIO IN LIBROS CARMINUM INCIPIT

Franciſcus Franciſce tuus tibi Sphortia nateſ
Principe te digna dona Philelphus agit.
Hic eſt ille dieſ: quo rex hominumque deuſque
Illuxit terriſ uirque deuſque ſimul.
Hic eſt ille dieſ: quo chriſtuſ dona ſalutiſ
In genuſ humanum contulit exoriens.
Hoc igitur Franciſce die donare poeta
Te tuus iſ pergit: quae tibi grata putat.
Non tibi fert aurum. non gemmaſ. munera nulla:
Quae fortuna ſuo uindicet imperio.
Quicquid habet tempus perijt id cum tempore tandem.
Hinc fortuna diu nulla manere poteſt.
Theſauros Croeſi tantos breuiſ abſtulit hora.
Sic & opeſ Craſſi diuitiaſque Midae.
Aſſyrioſ medi faſtuſ ducis ira ſubegit.
At medoſ cyruſ. perſida rex Macedum.
Romulidaſ totiſ dominoſ quoſ ohorruit orbiſ.
Non geniuſ una probriſ contudit innumeriſ.
Munera nulla quidem tibi nunc dux inclyte dant.
Tempore quae ducaſ interitura breui.
Sed fidei documenta pie cultique benigniſ

1
BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE MSS

Collectas fruges accipis ingenium.
Nam que cessa canunt citharam dū pulsat Apollo:
Carmina pierides: hæc tibi dona leois.
Iudice iam phoebo dicte celebrate sorores
Res letantur eas: quas fugit interitus.
Laudibus illustres. quibus hæc extollit ætas.
Per uirtutis opus in cumulum referunt.
Laudantur proceres. reges laudant̄. & altis
Ornantur titulis ob bene gesta duces.
Nobilis hos inter uiris tua Sphortia uirtus
Emicat augurijs/sydera summa petens.
Non fortuna tui laudem sibi uindicat ullam
Que probitate tibi cedit ubique tua.
Non aliunde quidem q̄ ex te dux optīe pendes.
hoc externa ratus inferiora bono.
Sola tuum uirtus medio tibi nomen in orbe
Fixit: fortunam que iubet esse suam.
Quis pittet exilium nudo doluisse Bianti:
Qui bona dum fugeret/ propria q̄ꝫ tulit:-
Num sua quis ducat: quæ uis nō una repēte
Auferat inuito? solicitumve premat:-
Solus es indomitus: uitio qui liber ab omni:
Nil pluris facias q̄ benefacta sequi.
Tu bene res gestas/ bn̄ gestis rebꝫ ī omnē
Prosequeris uitam. nil tibi turpe placet.

S i tibi sunt mores: qualis in p̄ncipe summo
Esse decet. nulla te capit ambitio.
Q uoq; gradu supas alios magis unus honoris:
hoc duce uirtute te geris inferius.
F elicem se quisq; putat: cui cominus uti
Contigit aspectu colloquioq; tuo.
F ronte hilaris. uultuq; grauis. ī hocq; modestus
Omnibus unus ades. quis duce te melior?
N on te fastus h̄t. facilem maiorq; minorq;
Sentit. teq; nihil mitius ēē uidet.
N ec tibi grata minus mens est q̄ iusta: rep̄dens
Qui sua des cuiq;: qui meruisse uelis.
Q tus es in dando, te munificentia carum
Jucundumq; facit regibus & populis.
O nos felices iterum iterumq; beatos:
Qui ductu regimur auspitijsq; tuis,
E xemplum Francisce tuum quicūq; sequit̄:
hi sibi qui dubitent omnia læta fore.
F lagitium uitam solum mortalibus ægram
Reddit. & eternas mox agit in tenebras.
A t pietate homini pariter cum certa uoluptas
Luce sub hac fragili: tum fit in astra uia.
h inc tu cuncta bono moctitus læta supno:
Relligione nihil esse putas melius.
h anc noctesq; diesq; colis. tibi semp̄ ī ore

2

Eſt pater omnipotenſ: quo duce cuncta faciſ.
H unc unum eſſe putaſ: ad quem menſ omnis et omne
Debeat humanum tendere conſilium.
N on igitur mirum: tibi ſi deuſ optimuſ uni
Semper adeſt: alacer ſi tua uota fouet.
H ic tibi tam claroſ: tam multoſ ſaepe triumphoſ
Ob pietatiſ opuſ: imperiumque dedit.
I d dedit imperium: quo nullum pulchrius uſque
Deliuſ ex orbe ſpectat olympiaco.
H unc igitur procereſ. regeſque. ducesque ſecuti
Magna ſuiſ rebuſ emolumenta dabunt.
N on ſine mente dei. quem uirtuſ antea flectit
Et pietatiſ honoſ: Sphortia tanta geriſ.
Q uiſ mortaliſ enim: nulliſ prope uiribus omneſ
Fudiſſet uireſ nobiliſ Italiae.
E t regeſ ceſſere tibi. ceſſere cateruae.
Florentesque urbeſ colla dedere iugo.
Quam pulchra tibi lauſ eſt. quod uiceriſ hoſtem:
Quiſquiſ ſponte furenſ impia bella tulit.
P ulchrior illa tamen, longeque illuſtrior: omneſ
Quod tibi deuictoſ iungiſ amore pio.
N on hominiſ magiſ eſſe reor. quam mente carentiſ
Immaniſque ferae uincere poſſe alioſ.
S ed qui ſe uictor cohibet: nec frangit ira:
Iure uir egregiuſ ille uocanduſ erit.

Quin imitaris eum: qui pacis foedera ſecum
Attulit exoriens lampade noctifuga.
Ut tenebras chriſtus: quas dira errata penitus
Intulerant terris: ſuſtulit adueniens:
Sic prius Italiam ferro flamiſque ruentem
Efficis incolumem iuſtitiȩ radijs.
Omnibus ignoſcis. cunctos tibi reddis amicos.
Deuinctoſque facis offitio uel ope.
Tu ſolus franciſce potes cohibere furorem.
Et reuocare ciuem fortis es ac ſapiens.
Te duce felici iam pax celebratur ubique.
Undique bella ſilent. ferreus enſis hebet.
Iam metus omnis abeſt. adeunt te Sphortia reges.
Pontificeſque tua conſtituunt ope.
Quis tibi millenos non exoptauerit annos:
Cuius ſit uita, uita decuſque bonis?
O ſuperi ſeruate uirum: quem ſecula tantum
Nec uentura dabunt: nec genuere prius.
Inſubrium regno quam longa in pace fruatur.
Sitque diu uoto lȩtitiȩque ſuis.
Huic flama coniuncta pari / expectata ſenectȩ
Tempora longeuȩ / Blanca uidere queat.
Blanca inter cunctas mulieres floret: ut aſtra
Inter luna micat. cum magis orbe nitet.
Haec adeo forma ſplendet ſpetioſa uirago:

3

Ut tibi pandoram cedere cogat hera.
N anque pudititia, pudeat superare Dianam
Ingenijque bona praestat Athena tibi.
A spicite o proceres: faciat qua prole beatum
Blanca virum. pueros aspicite o proceres.
N onne phaneta oculis Galeatius iste Marias:
Nonne coma phoebum Mercuriumque refert.
I am fremit indomitum generoso pectore Martem.
Ense que fulmineo victor in arma ruit.
N il sapit abiectum. laudem studiosior ambit.
Est matris similis. estque patris similis.
H oc deus optato dios haerede parentis
Secula post longa muniat omnipotens.
N am quod in hippolyta non est: quod diva puella
Ut se non magnum spondeat et celebre.
P ignora sit deinceps. quae circum cara parentes
Blanditijs ludunt: indole sunt prius.
I ure igitur tanti celebremus principis omnes
Muneribus nomen carminibusque novis.
H ic Francisce tibi natalis Sphortia felix
Opto: sit: ut felix primus in orbe fuit.
H ic peperit mundo felicis gaudia vitae.
Hic te det nobis saecula multa frui.
T eque tuus cupiat semper cecinisse poeta.
Cui tu solus ades portus et alta quies.

Francisci Philelphi Carminum Apollo.

Carmen primum

O tio qui se dederint inerti:
Nil habent quo sint celebres futuri:
Quippe qui temnant decus actis et
Mentis & usus.
N anq; quo ducas numero uirorum
Q uempiam: qui nil acie profunda
S pectet excelsum: fugiatq; pulchrum
M unus agendi.
L anguet arescens uigor ille noster
I ntimus: quo quid bene cogitamus
M agna facturi: stupidum soporem
P ectus ut hausit.
O tium uulgi fugimus procacis.
Q uidq̃ a nobis agit: putamus
L anguida multo potius quiete
M ortis amica.
N ec nihil paruum iuuat aut frequentis
V oce iactatum populi nec umbra.
A ltius quiddam rapidis fatigat
P ectora flamis.
E rgo quid tandem cupimus referre?
D ucta quem nobis uolucris sagitta
.

4

F ertur ad calcem : quibus excitamur
I gnibus acti :
Q[ue] mihi uellem superi dedissent :
R es ut illustris gererem. uirisque
Q uos alit uirtus bene profuturas
O mnibus aeque .
Q uod tamen possum. facilis libensque
P raesto. non uector celebrator alte
L audis accedo. ueniat canendus
D enique quisque.
Q uem uirum nobis animus per omnis
O ptet ad celum titulos ferendum :
T ota quem tellus stupeat : nec aetas
O bruat ulla :
V nus in terris uiget inter omnes
L audibus praestans. meritis uerendus
R egibus manans atauis. et idem
G loria regum.
F ranciae quem nunc decus atque sydus
S plendidum magnae : columenque tanta
M ole uexati latet ac tuentis
K arolus orbis :
H unc .N. terris hominum redemptor
T radidit regem simul et parentem :
Q uem truces omnes metuant tyranni :

H orreat horchuſ.
H ic erit ſoluſ domitor latroniſ:
C uiuſ impuriſ arabeſ ſcelesti
L egibuſ parent. Arabumq; terra
A rma ſecuti.
T urcuſ & quiſqſ chri ſepulchrum
S eruuſ obſcuruſ p̄mit innocentiſ
h eu iugo turpi: tibi cedet uni
K arole regi.
T u pie cunctoſ fidei rebelleſ
P unieſ hosteſ. patrieſq; ſanctiſ
O mnibuſ miram populiſ ſalutem
I nclytuſ ultor.
H ec erunt olim referenda celſiſ
V ocibuſ uati: q̄buſ orbiſ omniſ
G eſtiat letuſ pietate regiſ
P aceq; tanti.
N e dieſ fruſtra tn̄ ipſa nobiſ
I nter hec preſenſ data iudicet̄:
L aude qđ dignum liceat futura
M unuſ obire.
L uſimuſ centum ſatyraſ proteruiſ
C antibuſ denaſ decadaſ pacti
A d decem ſeniſ numeriſ ſenectoſ
M illia uerſuſ.

·Ap·

h unc libet plectro modulis inire:
r ſa quis fertur celebranda Sappho.
r ſus alcæus lyricoq; uates
h omine clari.
h is iuuat noſtro requiem labori
f erre. pellidem memorant atroci
m arte defeſſum cithara ſueſſe
p ellere curas.
e t ſenem tradunt ſamium uiciſſim
p er lyram menbris ſolitum ſoporem
f undere intentis / iterumq; certa
l ege fugare.
m agna uis cantus reſonante neruo:
q uo furor ritu: requieſcit ira:
m enſq; feruescit facibus triſulcis:
r urſus & horret.
q ui dolens p̄us lachrimas ſubacti
c ladis auctorem gladio petebat:
c eſſit iratus numeris coactus
e mpedocleis.
q^ua ſit excellens citharæ poteſtas:
s enſit armatus pariterq; inermis
i lle: qui totum macedum tyrannus
t erruit orbem.
c inxit amphion fidibus canoris

C adme: quam p(ri)mis posuisse sacram
D irceis theben. pecudesq(ue) ponti
F lexit arion.
H ic enim quondam oraubus Taranto
D itior soluens loculis corinthum:
N aue dum laetus repetit per aequor:
F ata repellit.
N anq(ue) uectorem cithara uidentes
N auite grandis cumulasse gazas/
C aede crudeles statuunt nefanda
P erdere uatem.
I lle s(ed) postq(uam) precibus lyraq(ue)
T emptat immanes a(n)i(m)os inanis:
E cce delphinas modulis citatos
L enit Arion.
Q uos ubi circum placidis choreis
R espicit captos fidibus sonoris
L udere, et saltum ueluti precari:
C redimus inquit:
C redimus longe melius ferorum
N ostra delphinum fidei/ profanis
Q uiris nostrae cupidis ruinae.
D esilit audax.
Q uem citus dorso subiens acuto
E xcipit delphin: puerq(ue) tutum

6

Reddit. & quiſq ſtupeat trahentem
Orphea ſiluaſ.
Hunc n. chiron ſenior iuuenta
Feruidum, neruiſ citharę ſuperbę
Prouocat. paret pudibunduſ hoſpeſ.
Vincere chiron.
Nanq testudo redopeſ ut altum
Vocibuſ uolui reſoniſ p antrum
Coepit: extemplo uolucreſ feręq
Agmine plaudunt.
Quin & auritaſ memorant cupreſſoſ
Cantibuſ captaſ, agitaſſe celſoſ
Verticeſ dulciſ cupidaſ choreę
Monte ſub æmo.
Inſup lapſuſ fluuioſ perenniſ
Fertur oblitoſ, nouitate cantuſ:
Quo ſimul ducti ſtupuere maneſ
Terror & horchuſ.
Nonne cum ſummuſ citharę pphetа
Tangeret neruoſ: Saulem ſinebat
Spirituſ diruſ, rabiem remittenſ,
Ferre quietem.
Mite cur ergo ſimili moueri
Miter humanum ratione pectuſ:
Cuiuſ hæc uirtuſ eadem prementiſ

.C.I.

Flectit habenaſ.
Ruſticoſ iuxta ſiculum Belona
Ac ducem: cuiuſ periere perſe
Ductibuſ: cenſent: inopeſ qđ eſſent
Ducere plectrum.
Sic graueſ ipſi ſtudio canendi
Ducimur tandem / ueterem ſecuti
Socratem longe leuiore neruo /
Plectra terenteſ.
Nec mihi ſolum fuerint canenti
Quoſ lyrę tantum numeroſ amarunt.
Finibuſ nulliſ uolumuſ teneri:
Voce nec una.
Doricuſ nobiſ grauior. phrigoſq;
Mollior cantuſ. mediuſq; lydiuſ.
Ms c ferat coram / merito uiciſſim
Munere fungenſ.
Ergo nec cornu / litui nec aerem
Sperno concentum. renuo nec ipſam
Fiſtulam. nulliſ fidibuſ / net ulli
Parcimuſ aure.
Tibiæ q̃tum moduli ualeret:
Ille Tẏrteuſ docuit: iacenti
Qui iugo Spartę petulantiſ hoſtiſ
Colla ſubegit.

Tibia morbos potuit domare.
Alter infestos penitus sub imis
Clunibus fixos. liceat uagari
Latius ergo:
Quando nec primus citharae magr
Tibiam doctae tenuit Mineruae.
Hac . n . iuxta citharaq; fertur
Usus Apollo.
Phoebe quam frater chelin ille diuum
Nuntius dono tibi cessit olim.
Tange: concentus referens olimpi
Voce sororum.
Dum lyram uates modulis Apollo
Dulcibus pulsas, per amica gratis
Singulae reddant uicibus puellae
Carmina uoces.
Fac modo: duris placeat camoena
Auribus. pluris Arcas futuros
Scimus: hinnitus auidos equestris
Carminis hostes.
Nec iuuat lyppos radij micantes.
Dulce mel ducit febriens amarum:
Nec lyram sensus melioris expers
Curat Asellus.
Hoc libet paulum requiesce prato:

Q uod nemuſ cingit uariiſ amoenum
F ontium riuiſ / uiridi coronanſ
N aiadaſ umbra .
K aroli poſt haec referam triumphoſ
R egiſ optatoſ : quibuſ ipſe ductor
O mnibuſ laetam pariet quietem
V indice chriſto .
S trauit hic Anglos , geniuſ acre bello .
A tq; ui captum patriumq; regnum
A uxit / hoſtili meritaq; poena /
V ictor & ultor .
H aec quidem digno memoranda cantu
A rbitror . uerum ſatyrę labore
N unc mihi tanto minuſ expetenda /
M oleq; feſſo .
S piritus cum ſe recreauit aura
R edditus leni : dederitq; poenaſ :
P redo piuruſ fideiq; ſanctę .
I mpiuſ hoſtiſ .
V atibuſ totuſ celebrabit orbiſ
K arolum nobiſ : pietate quiſquiſ
P rincipeſ cunctoſ : radiiſ ut aſtra
V incit Apollo .

Carmen ſecundum   Marinuſ Seneſiſ

S t Memę cupiſ noſſe : quid olim

· Ap ·

P ostq̃ ſatyriſ manuſ extrema
A cceſſit: ago breuibuſ dicam.
N imiuſ labor & cura putenſ
S oluenſ hominem penituſ tabe
C onficit. ubi dux ille philippuſ
S uperaſ hinc conceſſit in arceſ:
M ox terribileſ pluto gigantaſ
Q uoſ tartarei, tenebraſ inter
E rebi tetraſ uincula nodiſ
M illibuſ artiſ ipſa ligarant:
F urijſ furijſ undiq; ſeptoſ
M iſeraſ noſtraſ miſit in oraſ.
S ubito trepidoſ furor immaniſ
M artiſ populoſ omnia uertenſ
J uga cum uallibuſ æquora ſegetem
A rmiſ facibuſ ſpolijſ cæde
L ate inuaſit. pietaſ nulla
R eliqua eſt. ipſe inſubribuſ dirę
S timulant cecaſ animoſ flamiſ.
Q uod ego meditanſ quid agam dixi?
F atuiſ memet ſotium tradam?
S tolidoſ uulgi comiter ſenſuſ?
S tultuſ patiar ſponte uocari?
S equar inſanoſ mente carentiſ?
F aciam nunq̃. meq; quietiſ

G arcubusque uiris iungere pergam
M e restitui penitus phoebo
M usisque sacris: quæ iuga summi
S acra parnasi latices inter
L aurosque colunt melle fluentes.
R esonam citharam pulsat Apollo.
V arijs Musę numeris astant.
V icibusque suis carmina fundunt
H os sic agimus uacui curis
V itam/curas uarias inter.
Q uid agas cupimus discere Mæme
E tiam tu: qui Nestoris annos
P rope iam uiuas inter apricos
Q uibus exurgit Tusciā colles.
A lijs bellis: odijs. cęde.
N os Mæme bonis famæ studijs
C ertemus/ac offitio recto.

Carmen tercium. Karolus Gonzaga

S i quis non alijs uirum
N ouit te meritis Karole maximū:
S altem munificentiæ
S pectet conspicuum laudibus inclytę.
N am quamuis titulis nites
C unctis: quos probitas altius euehit.
P restans omnibus attamen

I llustris speti munificentie.
H aud est: quae magis excitet
V irtus hac homines: ut cupiant bene
H is: quos promeritos sciant.
I ngratus fuerit semp & impius.
H unc qui noluerit bñ.
C uius promeruit grata benignitas.
V ates Eacidem (i. achilem) tuba
S myrneus (i. homerus) resona tollit in aethera.
Q uod nullum metuat metum:
T roianosq premat turbine bellico.
P eliden (achilem) et refert,
I dem. quem celebrant pierides sacre
E xtinctum misero seni (i. priamo)
I ngenti pretio reddere filium.
P lus auri valuit nitor
I n nato Thetidos q̃ meriti decus.
A uri vendiderat sitis:
V itro quem dare clementia debuit.
P elides (achilles) igitur fuit
H uius laudis inops: qua superas viros
T u dando reliquos bene.
Q uis non ergo tibi cedere dixerit
G onzaga Eacidem ferum:
Q ui non Martis opus fortiter efferi

S olum noris & agmina:
S ed longe reliquis. quis remicas bonis
A dsit grata benignitas:
T u me quottidie muneribus nouis
O rnas presidio fouens.
N ullius pateris nos inopes rei:
M ittas qui cereris pie
V im tantam: nitido qui studeas toge
D ono me decorarier.
A c nummi facias tempore diuitem.
N ullus nunc hyemis metus
T erret. nulla fames: que minacibus
I mpendet mala dentibus.
C antabunt merito castalides tibi
N ẽe q̃ poterunt magis.
& te munifico cedere nemini
O stendent uario lyre
K antu multisonae. non auis qdem
G ratus defuerit mihi:
Q uando nec tibi deest grata benignitas.

Carmen quartum

O Rex Karole regibus uerendis — Karolus Rex
Qui cunctis merito antecellis unus
F ortunaeque bonis tuisque: nostri ~~o secli~~
o secli D ecus inclytum. priorum

H eroum species. deumq propago
T e uerbis quibus efferam poeta?
T u cunctos superas probos. nec una
P olles laude mera. tibi sz omnis
V irtus se comitem fatetur ultro.
M ars paret tibi. paret & Minerua.
Q uis te iustius arma cepit umquam
A uctor: uictor posuit ÷ tuas in astra
R eges gestas populi efferunt supremi.
V no Francia rege te triumphat.
O mnis Gallia te ueretur unum.
T e solum metuunt tremuntqz Turci.
Q ui tot stragibus impij rebelles
I nsectantur. & obterunt per omne
E xtremum scelus heu genus piorum,

Carmen Quintum.

N obis: quod doleas: fare Bisilerere:
D ic Martinio tandem
N ec te detineat uel bipatrem pudor
T extoris tabulere:
V el quae te bibulum lustra per omnia
V ulgat fama pennis.
N arra: quod doleas. nec retice malum.
H eu quod flatibus addi
N ostris amplius aut durius ultimis

P ossit: nominis auram
S i nulla miseri sorte merebimur?
D um te Karole mitis
E xtollit meritis & titulis virum
H eroas super omnis:
C ollegas alios laudibus erigit
H ic ad sydera nostros
O rator. tenebras trudit in abditas
A lios fervidus horchi.
N ullo nos hominum nec nūo locans
N ec sermone uel atro;
N equam sum penitus? non igit miser
A nimi torquear aegri?
N on de me quereris iure Bisulcere.
N ec Martinio nosti
T e totum penitus: qui Bibulus micas
C yatos spumens inter.
A lter nam Bibulus uel pr̄ ē tibi.
V el si uera negaris:
R iualis pr̄is est; quem simulas tui.
H inc tu stirpe superbus
S urgens e duplici. tū zabulā refers.
T um maiore triumpho
I llum cui genitrix nupsit adultā
E t quem suppositus tu

T extorem uocitas ridiculus patrem.
V t fortissimus ille
A lcides gemino sanguine gloriam
N atus lumine rerum
G estarum peperit percelebrem sibi:
S ic tu laude bibendi
M irandus. gemino p̄re superbiens
B ibulus saecla per alta
V ines Insubrium cognitus omnibus
F elix ganeo lustris.

Carmen sextum.

Sponte mendaces sumus & p̄terui:
Fallimus falsis populos figuris.
E t piis uerbis animum rebelles
F allimur ipsi.
Christus D icimus christum genitum sup̄no
R ege: cui paret mare. terra. flamme:
Q uidq̄d & caelum liquidiq; cingunt
A eris aure.
Maria uirgo H unc item famur marie pudico
V entre mortalem coluisse formam:
I iter humanos habitasse fluctus
T urbine multo:
G ente quem natum p̄hibent hebrea.
S tirpe fabrili. regione terra.

.C. VI

O ppido nulliſ tituliſ nitenti.
P aupere tecto.
H unc nec artę tenuit Mineruæ
D octa quam dicunt ſchola Nicolae.
N on magus perſeſ. Babilon. nec ulli
P ythagorei.
H unc nec aegiptuſ docuit nec induſ.
N on Atlaſ afer. dryideſiue galluſ.
N ulla genſ. nulluſ puero magiſter
T radidit arteſ:
N ec tn̄ quicq̄ tituliſ ferendum
N ouit Arcimbolde hominum uerenda
M enſ: qđ illiuſ graue pectuſ ulla
P arte lateret.
P retulit nummiſ caruiſſe nummiſ.
N on latuſ cinxit ualida cohorte.
I nfime ſortiſ ſibi n̄ ſuperboſ
L egit amicoſ.
H oſ ſibi fecit ſocioſ. ſodaleſ.
C ontubernaleſ. comiteſ. & omniſ
C onſcioſ uitæ. neque uixit ulliſ
S oluſ in oriſ.
H oſ ſibi teſtiſ habuit per omne
T empuſ: ut gentem ſtatuit docere:
Q uæ deum rector placiduſq; rerum

Mineruа
Nicolauſ arcīboldus
Babilon
pithagorei
Egyptiuſ
Induſ
Atlaſ
Dryideſ

.Ap.

I nſerat auctor.
Q uin patrem ſecum & patris atq; luce
D e ſua, flantem tenebris dieq;
Sps ſanctus S piritum ſemper ſtudunt preeſſe
R ebus agendis.
T rinus atq; unus. ſator. ac is idem
F it ſatus iactu renitente nullo.
& ſimul purus fluit ex utroq;
S piritus ortu.
S ic deus uerax. homo ſit in omnem
V ixit ætatem : patuitq; mundo :
Q ualis & quantus foret. & ſubeſſe
L egerat ultro.
E x hero ſeruum fieri putauit
R egium munus, ſupaſſe cunctos
L ege parendi Imperiale duxit
O mne per æuum.
H inc tulit mitis rabidos furores
G entis Ebreae miſerum per omne
D edecus tractus crucis ad pudenda
V ulnera ſeue.
H ic .tr. clauis tribus heu tremendis
F ixus. & dextrum latus a nefando
C uſpidis dire penetratus ictu
L iquerat auras.

Clarus admiſit

C larus admiſit tenebras, Apollo :
V ulnerum telis moriente christo — Christo
T otus hei mundus tremuit . profundus
h orruit horchus. — horchus
Q uin ferunt priſcis animas ſepulchris
C orporum ſumptis ueterum figuris — hierosolima
I sse ſurgentes priam per urbem
P lebis in ora .
A t ferus pluton foribus reclusis — pluton
F leuit ereptum genus omne pris — Adam
I llius primi : male rebus usi
D iuitis horchi .
T ertia fati domitor reſurgit
L uce non ſoli Mariæ nec uni — Maria uirgo
A gnitus petro placidis in urbem — petrus Ap'lo
G reſſibus actus .
Q uin dies postq̃ decies triumpho
Q uatuor terram ſtupidam relato
V ictor ambiſſet : populo uidente
A ſtra petiuit .
L iquit in terris fidei futuros
N untios ſancte celebriſq; teſtes .
V ſq; quos ſecum tenuiſſ& uſus
N octe dieq; .
Q uos quidem ſancto uoluit refertos

Ap.

S piritu· primiſ populoſ ab indiſ
A d pigroſ gadeſ / poluſ hoſ docentiſ
S enſit uterq[ue].
O mniſ hoſ uidit ſtupefactuſ orbiſ
A udienſ danteſ noua iura mundo·
N ulla quoſ mundi docuiſſ[et] ætaſ
T alibuſ uti·
N am quiſ indoctoſ homineſ et omniſ
A rtiſ urbane putet imperitoſ
G entium linguiſ uariiſ locutoſ
I ura tonantiſ?

petruſ ap[osto]l[u]ſ Roma.

E cce piſcator rudiſ et pudenduſ
A udet ingentem caput orbiſ urbem
I ngredi· celſoſ proceres daturuſ
L egibuſ imiſ·

paulus athenaſ p[er]fectuſ

I lle ſic graium ſapienſ adiuit
P allium nulliſ ſotiatuſ armiſ·
D octa quæ dudum ſchola fabricaſſet
S ocratiſ alti·

Socrates

S ic item cunctoſ ſimiliſ petiuit
V ulguſ indoctuſ populoſ et oraſ:
I ura, quæ nullo didicit Solone·
I nclyta monſtranſ·

Solon

S i negaſ chriſtum fidei rebelliſ,
A urium, linguę ſoluiſſe uiſuſ,

E t pedum nodoſ: pariterqꝫ fracta
M embra ligaſſe:
R urſuſ ut pergaſ uacuuſ pudore
R edditoſ uitę penituſ ſepultoſ
I lliuſ iuſſu: poteriſ negare
C ognita cunctiſ.
M omne Romani genuſ illud actiſ — Romani
M artiſ inuictum: quibuſ ipſe ceſſit — Marſ
P ontuſ & telluſ: ſubiere chriſti
I ura fidemqꝫ.
Q uoſqꝫ nec Galluſ nec acerbuſ afer. — Galluſ
N ulla genſ unq̃ ualuit tremendiſ — Affer
V iribuſ: ſola pietate uicit
R uſtica plebeſ.
A rte qui totum potuit ſuperna
E x eo: quidqd fuit ante nunq̃:
C ogere: ut formam capet ſtupendam
R ebuſ & uſu.
H ic item puriſ animiſ et æquiſ
F udit æterni iubariſ micantem
L ampada: ut lucem populoſ ꝑ omniſ
F undere poſſent.
O mniſ hinc mundi ſapienſ poteſtaſ
C eſſit indoctiſ: meliore fratiſ
S piritus forma rudibꝫqꝫ truncis

A rboriſ alme ·
S ic enim ſummuſ deuſ ille diuum
C lariuſ cunctiſ uoluit ſupnum
G entibuſ regnum ſupaſq; uireſ
P andere terrae :
S i nec ingentiſ ualidum tuliſſet
C orporiſ robur / nimioſq; faſtuſ ·
S ortiſ externe / nitidoſq; cultuſ
O rbiſ & auraſ :
P lura quid noſtriſ repetam camoeniſ ?
T alibuſ chriſti ducibuſ miniſtriſ :
Q ueq; genſ / omneſ homineſ / & omniſ
P aruit orbiſ ·
E rgo quiſ ſenſuſ adeo quiſ experſ
M entiſ ac prorſuſ fatuuſ negarit
E ſſe uenturum / cruce qui pependit :
R urſuſ in orbem ?
H ic ubi uiuoſ piterq; functoſ
L uce ſublimiſ ſolio uocarit
I udicaturuſ : trutina rependet
P raemia cuiq; ·
R ebuſ hinc forma uaria nouatiſ :
M orte diuino impio ſubacta :
C hriſtuſ aeterne dominator omne
T ranſiget aeuum :

C.VI.

C redimuſ cuncti ueneranda queqꝫ
N untiant nobiſ fidei probati
A c pij teſteſ. hominem deumqꝫ
O re fatemur.
T e deum nobiſ hoīemqꝫ christe
D icimuſ. mixta pariter figura
T e cibo totum capimuſqꝫ potu
C orde maligno.
F allimuſ genteſ ita Nicolae/
S ponte mendaceſ. ſimiliqꝫ fuco
F allimur. ſenſuſ uarianſ uoluntaſ
M utat inerteſ.
V nde ſꝫ noſter fluat error: olim
A mbigo. nam quid fidei pudice
Q ua nihil nobiſ meliuſ fatemur.
L inquimuſ uſum.
Q ueqꝫ fallaceſ homineſ inique
C redimuſ: noſ ſi bene crederemuſ;
N unquid in diroſ animi tumultuſ
V erteret error.
S piritus nobiſ alacerne uireſ
F orſitan preſtat ualidaſ: at illaſ
C arniſ infirme nequeunt ſubire
V ota nec auſuſ.
A n gregiſ paſtor potiuſ ſupremuſ Papa

·Ap·

A c patres coetus reliqui fidelis
T urpis exemplo nocuere uite.
D edecus ingens;
N anq quis speret scabie leuari
H ulceris foedi medicum refertum
J ntuens. prauum facit impator
M ilitis usum.
Q ui crucis signum titulumq nup
G essit Antistes, referebat ipsum
M oribus christum. tuus ille ductor
S umme sacerdos.
P resules si se similis p omnem
J llius uitam gererent & acta
C eteri: nunq uariaret ipso
P ectus ab ore.
S ic ego mecum meditans opinor.
J pse quid tandem grauis et pitus
S entias: norim. tibi noster uni
P laudit Apollo.
C iuium nam te decorant patrumq
J ura sacrorum. refugitq nulla
D octior te laus. & amica uirtus
N ouit alumnum; Carme Septimum.

Brocchardus Cremona Q uo Romana sato gaudet Brocchade creoa
Q uur fraudem te laude tua: q sol' adeptos

R estituis nobis geminos: quos & astus liuor
A bstulerat certo rabidi discrimine Martis:
L aetor .N. nobis. merito tibi gratulor imi:
F lectere qui ualeas tigres seuosque Leones
V iribus eloquij: motosque remittere fluctus.
H os igitur nobis dulci quos luce carentes
I ure putabamus: nulla formidine tactos
Q uod tua reddiderit uis & suasissima fandi
C opia: non paruam peperit tibi munere laude
T am pulchro: quod nulla queant nec facta nec aeuum
L edere cuncta uorans. modo tu tibi cautior adsis.
N on semper fortuna uiris temptanda probatis:
Q ue dum blanda suis credentes pellicit ullos
S ollicitis: scopulos fallens deducit in altos.
I nfligitque furens. cunctis in rebus honestum
E mineat: primumque sibi summumque fatiget:
Q uod palmam promittit: iter. currentibus idem
I n stadium semper. calx proponatur: ut ipsa
P remia promeriti contingant pulchra laboris.
N am quamuis soleat flectentibus ordine cursum
I nterdum simulata mouens fortuna fauere:
F allit atrox tandem medio certamine sese
O stendens alio: fuerit quam nuper amictu.
O mnibus in rebus prestat prudentia: tempus
Q uam longum multusque parat: fructusque petitus

Usus & offitium. iuuenem turbatio mentis
Transuersum plerumqȝ trahit sub imagine recti.
Nil meas igitur. qd non tecum ante uolutes
Et sæpe & multum. nam sic qd denegat ætas
Inuenit ingenium. qui se commiserit alto
Deceptus facieqȝ maris specieqȝ serenæ
Etheris. ignarus: lateant que monstra pfondo:
Poenitet interdum: nec hr̄t: quā rebȝ ī aspris
Possit opem subitis horrens afferre procellis.
Principio semp proin prospexisse futuris
Fluctibus in placida uel tempestate decebit.
Turpe grauem dixisse uirum: nunq̄ hoc fore duxi:
Ipsi et pueri qd tandem cunqȝ futurum
Duxissent. animi semp si certa cupido
Pareat hortatu rōnis: & impetus omnis
Seruiat impio. quæ celsa presidet arce
Sceptriferæ m̄tis nunq̄ nos cepit error.
Utilitatis .n. nonnunq̄ fallit imago.
& ueris iucunda solent infundere noctis
Rebus. honestis penitus ratione relicta.
Quare iterum atqȝ iterum callentē quenit uti
Consilio semp cunctis in rebus agendis.
Emendare quidem pulchrum ē. sȝ laudibȝ ille
Dignior: errato qui se seruarit ab omni
Innocuum: ne qd causæ qsisse ferat.

Q uo latitant delicta magis. uio omnibz idem
E st sensus. durum ē populum subiisse bilingue.
Q uottidie mutare uices nusq̄ꝫ manere
H aud est constantis. quare id dare fama sueuit
A ut uitio aut nullo dignari laudis honore.
N ec famam omnino debet ɔtemnere prudens:
Q uam multi pepere uiri. nam tota perire
N on solet. et rebus nocuit malesana sc̄dis.
D entibus inuadens. ni sint moderamine c̄to
R ecta: feruis lacerat. nam uiris nescius oēz
D epravat rerum naturam cecus & amens,
Q uod reliquum ē: Brocchardo meis hortatibz aures
S i porgas adhibere: tue pacisq̄ꝫ reiq̄ꝫ
P rospicies forsan melius laudisq̄ꝫ future.
I ngenium uiget acre tibi. facundia linguā
S eruat pulchra tuam. studium si cominus addis:
M ox eris in p̄mis: hominum quē fama frequentet.
S ic aderit tibi certa quies mercesq̄ꝫ labore
D igna tuo. noceas nullis. prodesse pbato
C unq̄ꝫ queas pariter gratus terraq̄ꝫ poloq̄ꝫ
T N amq̄ꝫ tibi quia uita datur Mauortis i atris
F luctibus horrisoni: dum nocte dieq̄ꝫ p̄clis
M illibus obiectas caput. et uix facta repellis.
N um maior te q̄stus agit: maiore p̄clo
I ure uel inuidia: liuor b̄nfacta malignis

H unc sequeris: qui tantus habet tua pectora daemon:
V t cupias animi quaestum preferre quieti:
P reterea non est te dignus questus amice.
Q ui sit maior habens mixtam cum crimine culpam.
Q ualis militia est: quo bellum iure mouetur?
R elligio quae casta: duces: qui castra tuetur
O rdo uel offitium: non omnia fraude gerunt?
I ustitie locus est ullus: laus ulla decoro:
I lle quidem miles solus censet, auaras
Q uisque flagret opes: veneremque ferat ad omnem.
Q uid tanti facias quaestum Brocchardc rapine.
A tque doli: species ut te non tangat honesti?
S unt aliae multae leuiores quas culpa ministret
N umiferaeque artes: quae tibique stipare penates
E re queant grandi. sed quid tibi fecerit auro
M aius scire uelim. quid plus tibi copia crassi
A fferat auritum: vel quid lauti mensa luculli:
N on tibi sat fuerit: ueniat si mensa secunda.
E t mediocris honos. uestis. famulusque modestus.
A tque Ancilla tacens: tectum quod seruet ab imbri
C stuaque siti: quis pluribus ipsa uoluptas
M olis eget: uiues laetus musisque tibique.
I ntegrer et sanus. nullis obnoxius armis
A ut predae aut veneri: quae uaris est premia ponit.

Carmen octauum.

C. VIII

Si te trux adeo podagra torquet:
Nec cessat laterum dolor podagre
Affligitque premens: nec exeundi
Urine reperit uiam profusus
Imber: pone modum lingue uoraci
Et dire Veneri: quibus per omnis
Quando luxurias tuis proteruus:
Morbum non pateris subactus unum.
Membris te cruciat doloris herens
Estus: quo penitus furis procellis
Excitus rabidis per omne mentis
Excusse facinus. trahit uolentem
Hanc corpus: ratio quod ipsa nullis
Frenis compositum suprema rexit.
Hinc feruet uitijs furens & atre
Pestis flamigerum recludit estum.
Hinc humana simul deumque iura
Contemnit penitus nefas in omne
Preceps: flagitijsque prona cunctis.
Quod si sustuleris nimis podagre
Quod prestas Veneri guleque turgens:
Nec torquebere corporis dolore:
Nec tot nequitijs comes proteruus
Accedes populo leuis susurrus.

C ypris. que placidis fluis
In uenas facibus germina frigido
T runco fundere gestiens:
N oli mi precor igni latitans nouo
F allax retia tendere.
N oui te gemino militie parens
F unctus munere nubilis.
Q uid me tertia nunc emeritu[m] premis
T edis iura iugalibus
I am barba penitus ueste sub albica
T ecta / diua resumere:
C aelebs institui q[uo]d reliquum datur
V itae ducere labilis.
Q uis recolens quintus / olympij
Q ui seruat solium Iouis:
S emper pollicitis spem trahat nouis
F acturus penitus nihil.
S enis me tu iam facibus dolens:
Q uas aeren puer improbo
T e natus iaculat[ur] feriens senem.
N eptum patris ad forum
T e cypris uoco matrem pueri tuam
T e praestare decet: tuus
Q uidq[ui]d filius errauerit improbus.
E tas nam puerum rudis

Fili' pri [illegible]
pl' [illegible]
[illegible]

.C. VIII.

D efendit. genetrix quã pueris mala?
N am precepta sequeris tua.
I ntactum sceleris linquit atrox nihil.
A h quid pectora uulneras
S aeua percutiens nuda uenus face?
O ro parce fatentibus
E rratum: supis numen & inferis
I ngens. nam dolor opprimens
C ogit: ne penitus cuncta remetiar.
V erum non grauiter ferens
P aucisq̃ uolumus dicere: pectore
L eni sit facilis tuo
H auri: ne teneat me timor eloqui.
Q uod causę faueat meæ.
.Ve. Q uis nulla queas iura profariet:
N ostrum quæ superent tuis
I us nugis: venus in ius ueniens manu
T ectum conserat ultimas.
N eptunus senior quem petis arbiter
E sto: cui paribus quoque
V ulcanus sedeat lancibꝫ additus.
N amqꝫ sic melius duo
Q uod uerum fuerit iuditiũ ferant.
P raescatim similes die
E t priscis odijs pectora dissoni.

Ap ·

·ph·

R ecte diua moneſ : duo
I ſti · quoſ memoraſ : & grauiter ſimul
E t iuſte poterunt dei
Q uid par ſit fieri : dicere protinuſ .
Q uare tu iubeaſ : rogo
V t litem placidiſ auribuſ audiant .

Vulc.us & Neptun.

S edemuſ certe / litiſ omneſ inuicem
L egeſ & omneſ / iuſ & omne protinuſ
C auſam uolenteſ noſſe / priuſ ac ſimul
P ernoſſe . quare quod querare grandior
D ic tu prior · iuriſ quod habeaſ : afferenſ .
V enuſ uiciſſim ſi quid haud fictum uelit :
R efferat · uterque dicet aequoſ iudiceſ .

ph.

N oſ tertium iubet ſeneſ hac nuberete :
M inuſculaſque / dotiſ abſque munere
H abemuſ / iniuſte mouenſ iniuriam .

:Ve.

I nſanit hic homo · nec ipſe ſe ualet
D ignoſſe : qui nec quinquieſ ſoleſ decem
D uoſque natiſ integroſ / ſimulat ſenem
S eſe : ualenſ membriſ ſimulque ſenſibuſ .
N atoſ quod audax memorat ? aut nataſ refert ?
N aturam tamquam ponat inuidenſ modum .
V iſ donec adſit : ne nouuſ fiat pater ?
E t uitiſ uuaſ / & nuceſ arbor ſuaſ ;
Q ui filioſ & filiaſ maiuſculaſ

D onec nitor subest & intimus uigor .
Q uæ cessat umq̄ : iudices æquissimi
N olite: fiat tanta summi filiæ
I ouis benignę uis: nefas ac dedecus.
N am se qd inquit pauperem : fallit uolens:
Q ui diues unus diuites superet uiros
P lerosq; : uulgi quos leuis tollit fauor .
N on est is umq̄ pauper hac uita breui
C ensendus: æque quisquis unus omnibꝫ
I n rebus idem possit ēē pectore
I nfractus alto: quisq; & nullam sui
P artem fugaci cedat & fragili bono .
V triq; uestrum causa suscipitur pia .
N am credit alter pluribus se demere
C uris: quietem quę negant animo graui .
E t ipsa iure uis genus mortalibus
A ugescat in dies suum/ijsdem surculis.
Vul. & Hr Q uare poeta non tibi natum modo
S ed omnibus: qd egregius alit labos
M eminisse debes . optimis auibꝫ probe
T e coniugi concede rursum . n̄ time
N am nos simul duo fauebimus tibi .
A deritq; Iuno dextera & pręsens Venus.
Q uid: & qd admodum tibi optādū putes.
M ultis leuabit vxor & magnis tuum

·Ap·

P ectuſq; & omnem mentiſ affectum tuæ
C uriſ: domumq; curet intuſ prouida.
N ec te ſinat mulieribuſ premi uirum
V iliſ ineptiiſ: ſʒ omnino uateſ,
M uo liber & tuum colaſ apollinem.
E t eiuſ omneſ filiaſ ſimul nouem.
·Ph· Q uum uidere uideor: eſt ouiſ lupiſ
C ommiſſa noſtra. nunc uix uxori neget
T andem quod urat. uirgiſ. precibuſ. miniſ
S ubblandienti? alumnuſ an quicquam abnuat?
M e ſponte uictum dedidi. poenaſ luam.
V erum quod eſt uerbiſ opuſ? index dolo
E ſt omniſ omni dedituſ. penſi nihil
F idei nihil prorſuſ nec ambit nec colit.
A t nos idem uerbiſ agamuſ poſtea.
T empuſ monebit: quod mihi præſtet magiſ.
V enuſ una quæ dearum
D ecuſ omnium perenne
G eneri benigna noſtro
T ribuiſ: mihi ſeuero
F aciliſ precamur adſiſ.
F ateor: meremur omnem
C ruciatum. at ipſa culpam
I gnoſce mitiſ omnem:
T ibi quam pudore ſolum

.C. VIIII.

A dmiſeram : dianę.
F ore qui meam pudicam
V itam tuę ſorori
S tatuiſſem amoriſ experſ.
N am filiuſ Cupido
T uuſ o Venuſ Medullaſ
F ulua meaſ ſagitta
C eſſauerat ferire.
N unc te libenſ per omniſ
C ithareia diua curſum
V ite ſequar maritiſ:
F aciaſ modo pudica
E t moribuſ modeſtiſ.
T aciturnitatiſ uſum
S eruare quæque norit.
V xor meaſ in ædiſ
V eniat. boniſ decora
A uibuſ. tuoqꝫ ductu.
M aioribuſque digna
D ignis ſuiſ. itemque
P ulchrę futura proliſ
M ater. utroqꝫ grata
E t diueſ & puella.
A t uoſ quiſ annoſ bñconcordantibꝫ oīſ
I nnocuo deducamuſ æuo:

P ollicitis ſeruate fidem · tu rector aquarum
Q ui fontes pontumq; gubernas:
A diſis ſponte fauens noſtris radicibus horti:
Q ui ſine te promittere ſuccum
G raminibus nunq̄ ſperet temerarius ullū.
S ed penitus langueſcere pergat.
Vulcanus T u quoq; caeleſti qui p̄mus fulmine flamas
A ccipiens · mortalibus ig̃em
Nilus T radideras niloq; tuo: fac frigidus imber
N e noceat Vulcane nouali.
Priapus A tq; ſimul curate pares. ne torpeat horti
C uſtos deditus uſq; ſopori.
S ed uigilet: ne fur incuſtodita latenter
S urripiat ridentibus aſtris.
E ſt et optandum in p̄mis: delectet Apollo
V t magis & mea numina muſae,
V xorem nimius preſſi q̄ cultus agelli
E t repetiti ſeminis hora.

Carmen decimum.

A Rcimbolde graui me uoce hortaris: ut alta
B ella canam: quinq; m̄ Mauorte ſecundo
I nſubrium proceres diui poſt fata Philippi
G eſſerunt · & uite mones. nam maxīa rer̄
A ttulit Italie populus mom̄ta labanti
H ic primū nulli cedens pietate n̄ armis.

Nam dum bella fugit legis seruator & aequi:
Tranquilla dum pace cupit fouisse quietem.
Haud Bellona sinit. totum perturbat Erinys
Effera flagrantem flammis siuocetibus orbem.
Illic funereas Aurelia surgit in iras.
Elatisque furor germanus cingitur armis.
Hinc & finitimi cunctas populique ducesque
Sollicitant urbes. et blandis oppida temptant
Pollicitis. Venetum tempestas ingruit inde
Omnia prosternens: ac turbinis instar & ignis
Templa domosque una uastatque pinesque rura.
Rebus in aduersis nos fortuna reduxit:
Quos olim fucata fides simularat amicos.
Undique desistunt socij. fiuntque rebelles.
Quos decuit seruare fidem. ius omne piumque
Una strage perit. nihil est quod fuerat honestum.
Celsa quidem probitas firmis radicibus haeres
Vim monstrare suam solidumque ostendere robur
Tum solet intrepide: cum magis septa periclis
Egregios pepit certa pro laude triumphos.
Insubribus postquam pax atque optata negantur
Otia: nec possit ulla uel lege uel aequo
Ius apud hostilis nos mentesque feroces
Defendisse suum: demum per tristia Martis
Bella uel inuiti dubio discrimine iniqua

Franci — Vim prohibere parant. nõ multo milite francos
Cede sub horribili fusos, docuere furentem
In primis nocuisse suis auctoribus iram.
Placentini — Inde placentini nimia levitate rebelles,
Edidicere: quibus dementia fregit armis.
Veneti — Ad venetum classes predamque necemque minantis
Eridanus — Eridanus sensit, flammis ferroque ruentes:
Et ne queque loquar: quam plurima longius ultro
Carmen agant: quali quam multo milite fieti
Idem et veneti funesta clade subacti.
Caravagium — Qua caravaginos cingebant aggere campos:
Humanas res quisque deum curare probarit:
Te venetos vicisse quod est: nisi lumen et ipsum
Italiae solem velut obscurasse micantis:
Insubres — Haec sunt insubribus bene concordantibus acta:
Quae ni stulta hominum mens et discordia praeceps
Impedisset: erant iam nobis parta quietis
Otia tranquille, rebusque et laude verendis.
Expulimus nostros. et vires auximus hosti.
Infestumque virum bellisque armisque tremendum
Reddidimus nobis. civili cede natamus.
Moenibus obsessi premimur belloque fameque.
En stimulat rabies. intus pugnamus et extra.
Mogontia que vulgo Modoctia dicit. — Nec desunt animi tamen. et Mavortia virtus.
Te ductore modo defensa Moguntia sensit

K arole, q̄ paucis innumeros prostrauim̄ hostes. Karolus gonzaga
M ox et Venetum tanta obsidione labantem
T endentemq̄ manus chrema te Karole rursus Chrema
S oluimus intrepido belli duce pmpt⁹ et acer
E st animus nr̄is cunctisq̄ in reb; agendis
C allidus & fortis. ciuilis turbat erinys Erinys
O mnia: seditio. qua ius simul oc piumq̄.
S ustulit e medio miscens hominesq̄ deosq̄.
H aec postrema qdem uitio mihi danda uident
I nsubribus: qd se p mutua uulnera caedant.
L aude s; ingenti sint illa ferenda sb astra.
Q uis hostes fregere truces: pulchrosq̄ triūphos
A duexere suis. ea nunc si carmine digno
P rosequar: atq̄ suis bn̄ conuenientia reb;
M unera reddidero: cuncti laudentq̄ pbentq̄.
A t mea musa quidem tam grandi functa labore
P raemia quae spet: nescit ieiuna canoros Ch
E xpssisse sonos: dum siccis faucibus horret.
N on & N. tanti laudes: quae laudib; ornat:
M usa facit pisse fame quo multa canendo
A tq̄ toga caruisse uelit. non tale Maronis
M unus erat magni. nullus m̄ pollio nullus
M ecoenas. Augustus opem mihi ferre paratus
N ullus adest. laudes m̄ nullas emero: laudes
V endere cui liceat. q̄ si mihi saeua phillippuz

S ernasset fortuna ducem: qui cesare maior
V nus & augustus fuerat praestantior omni:
N on equidem tales successus Martis opimi
I nteritum lethes pateret fative subire.
H unc autem quoniã nullis e cura camoene
Q uin perijt uirtutis honos: nec lingua ñ ipa
T emptet arundo aliq̃ mea: q̃ sit Apolline dignũ.
S ic ingrata mihi turbat sententia pectus
P lebis & istorum: qbus hec res publica fuit
H eu miseranda nimis. nã quos laudẽe. iustos:
N on licet. exacti sunt omnes urbe pbati:
I llustresq; uiri. gerit en gonaria pulchros
T urba magratus: fartor. licitator. adulter.
L enoq;. piurus. cum collusore supbit.
H orum ego q̃ laudem: q̃s patrauere nefandis
I nsidijs caedes: tanta impietate necatos
T ot ciues: num facta canam: cuiusq; tacebo:
S pes mihi qua tandem fuerit: nũ fruct honosve?
Q uin nec abire licet. nec tuta licentia fandi
M i datur. assenterne loco: asentatio nõ est.
P ectoris ingenui. nequeo simulata referre.
N am nec uera licet. qđ si deus ipse fauebit.
Respu. S i proceres uictrix repetet respublica ꝑmos:
I nclyta nobilitas si plebem franget iceteг:
C armine grancheliapuo q̃tũ mea musa ualebit

Prosequar Insubrium partos ex hoste triumphos.
Premia digna uiro dicturus fixa labore.
Laude quod extulerim: que digni laude fuissent.
Nil cum plebe mihi. procul absit uulgus ineptum.
Francia cui sacro paret fortissima regi.
Voluitur. exhortans sibi ne preponere quemquam
Ex hominum numero studeat: quos nouit eous.
Nouit et occiduus Titan Boreasque Nothusque.
Plura loqui prohibet Clio: que prima sororum
Ecce canit: cytharam digitis dum pulsat Apollo.
Quin potius toto mihi pectore Karolus ille

Francisci philelphi carminum clio.

Carmen primum.

Quem primum (Clio) titulos per omnes
Inclyte laudis referas canendum.
Quem uirum Clio memores superbo
Carmine dignum.
Karolum si quis meritis parentum
Efferat: laudis precium meretur:
Quos tamen cunctos, uelut astra phoebus
Lumine lustrat.
Mantua gaudet patria paterna
Stirpe Gonzagas celebrandus heros.

.CL.

Paciſ & belli titulis per omnem
Cognitiſ orbem.
Mantuam magnuſ poſuit Bianor,
Mantooſ nomen genetriciſ urbi
Inſerenſ. natuſ Tiberi parente
Fortiſ & acer.
Haec .N. poſtq̄ pater ille uateſ
Nobiliſ ceſſit moribunduſ horcho;
Nauiganſ noſtraſ auibuſ ſecundiſ
Venit in oraſ.
Coniugi ſeſe Tiberi uolentem
Iunxit ethruſcho. peperitq; natum
Et ſuo dignum ſimul et paterni
Sanguiniſ ortu.
Hic ut augeſcenſ adoleuit ætaſ:
Corde nil ſecum, meditante paruum:
Finibuſ celſaſ patriiſ & amplaſ
Addidit urbeſ.
Quidq; inſani ſupiq; fluctuſ
Imbuunt: pulchriſ domitanſ triumphiſ.
Siona Benaci ſtatuit ſub imiſ
Vallibuſ alti.
Hinc furenſ clauiſ uiolentuſ undiſ
Minciuſ, valliſ ruit in uirenteſ.
Et latium tuta facit arce, multo

æquore creſcenſ

E quore creſcenſ.
H ic ubi multam ſupiſ Bianor
V ictimam ſupplex meritiſ litauit:
C aptuſ aprici bonitate campi
C ondidit urbem.
M antuam gratuſ memori Bianor
F iliuſ matriſ titulo dicauit.
A ſt auito Tireſiam uocauit
N omine portam.
S i quiſ ignaruſ ueteriſ decoriſ
N oſſe Gonzagaſ cupiat uerende
P rincipeſ urbiſ: moduliſ camoenæ
P rebeat aureſ.
H aud enim mendax dea uult uideri:
S ola quæ laudem ſtudioſa curat.
N ec poteſt falli dea. nec probatoſ
F allere quærit.
H erculeſ/magni Iouiſ illa proleſ
A ureo cornu gelidæ dianæ
V ictor/ut ceruam tenuit uolantem:
V incitur arte.
N anqꝫ tranquilluſ tumidi remenſuſ
T erga quem frigus ſolidarat Iſtri:
S enſit amiſſam doluitqꝫ ceruam
F raude Getharum.

Dumqȝ ſubreptę ſtudio pereratur
Laudis Alcides / capitur puelle
Igne: quam furtes Syneſim per umbras
Sponte tulerunt.
Callidum forti Syneſis per aſtum
Herculi ſeſe parat obſequentem.
Vincit hunc: quiſqꝫ ſupabat omnes:
Vafra puella.
Arte Gonzagas monitus Getharum
Qui uię ſeſe comitem dediſſet
Herculi: duro ſatus ipſe Marte:
Furta recludit.

Merimna

Namqȝ Gonzagas genitus Merimna
Quam grauem dulci domitam ſopore
Fecerat Mauors: duce matre nouit
Geſta dolumqȝ.
Baſijs pulchre fruitur puellę
Uictor Alcides. comes ille ceruam
Nocte clam ſurgens tacitus ſibi ipſi
Caſtra reducit.
Gentis ó nrę decus. ó ſuprema
Lux Achiuorum / Gethię colonos
Linque fallaces. reducem benignus
Accipe ceruam.
Talibus ductor monitis uocantem

S entit Alcideſ. hilariſq; ſurgit.
H anc tuo dicenſ ſtatio uocari
N omine dudum.
I nde Gonzagam venetiſ in agriſ
M antuae qua ſe ueneranda telluſ
E rigit. ccruam uocitant ſecutae
M antoa genteſ.
N am deum iuſſu patrijſ ab oriſ
F ata poſt cari lachrymanda patriſ.
B um petit terraſ latij ſuperbi
I nclyta Manto:
D ucit illuſtriſ ſotium laboriſ:
Q uem dedit partu Sineſi creata
I phiſ exultanſ genitoriſ alti
H erculiſ ortu.
P arte Gonzaga genituſ patritum
N omen et robur referenſ, puchiam
I phin altricem tulerat. ſecutuſ
M antoa nantem.
N oſſe nam ſortem cupienſ futuram,
F ata cirrhco didicit ſub antro:
Q uiſ foret claruſ venetiſ in oriſ
S tirpe nepotum.
E rgo materna ſimul ac paterna
S tirpe mirandum celebrare ſumuſ

Karolum si quis titulis ueretur:
Nescius errat.
Lege naturæ parit ulla nunq̄
Nec uirum tigris: mulier nec hedū.
hinc sui reddunt similem parentes
Semine partum.
Laude maiorum seriem ꝑ omnem
Karolus florens proprij decoris
Glorie nitens/adeo refulget
Numinis ad omne:
Vt suis nulla probitate mancis/
Omnibus lucem numeros ꝑ omnis
Afferat. pollens animo. similiqꝫ
Corpore magnus.
Nam giganteis atauum reducit
herculem membris: ueluti pusillos
Quosqꝫ pigmeos homines et ore
Reddit/& actis.
Est coma phœbus. facie Minerua.
Et Iouem uultu/pariterqꝫ Martem
Monstrat. acceptus Veneri/& Dianæ/
Pulcher & acer.
Adde uirtutes animi probatas:
Quis uiros omnis sup̄at: deorum
Munere/ac multo meritus labore

N omen & auram .
Q ſit humanus fatalisq; : nemo
N eſcit . in cunctos bonus & bñgnus
R ebus & uerbis . fugiens proterui
N omina faſtus .
O tij ſi quid reliquum ferocis
M artis / a dura datur officina :
N on id ignauo teritur ſopore
N octe dieve .
O mne ſed muſis socijs dicatur :
Q uas h̄t ſemper comites ſodales
R ebus in cunctis celebrandus heros .
O mnibus horis .
G ratus hinc dulci fluit ore Heſtor .
H inc & aurata cithara canorus
R edditur phoebus . referens Atlantis
A rte nepotem .
Q uidqd & greci ſimul & latini
R ebus inuentis memorent ſupbum
V lla qđ felix decorarit ætas :
K arole noſti .
A ltius tollens oculos / in imo
S pem ſolo nullam uir amice ponis .
Q uippe qui fruſtra ſtatuas / harena
F igere greſſus .

I nde contemnenſ humileſ beatæ /
S ortiſ optatuſ fragileſq; palmaſ:
P ræmium quæriſ tibi : qđ fauoreſ
V incat / & annoſ.
N ulla te uani capiunt decoriſ.
Q uæq; decernunt ſimulachra ficto
O re / pellaceſ populi ſequenteſ
I llud & illud.
T emperaſ omniſ animum mouenteſ:
F rena quæ ſeruat ratione : fluctuſ.
N ulla te flagranſ agitat libido.
N ec metuſ urget.
L axior nunq̃ ſtimulat uoluptaſ.
N on dolor pectuſ gelidum perranſ
C ontrahit. ſemper ſtabiliſ ſerena
M ente quieſcaſ.
Q uo fit : ut belli placideq; paciſ
A rtibuſ mixtuſ opoſa / nunq̃
T e ſuper celſiſ gradibuſ meantem
K arole linquat.
F ortiſ occurrenſ / tumidaſ procellaſ
P elliſ aduerſæ / moderaſ ſecunde
O mne fortunæ ſapienſ tropheum /
P alladoſ armiſ.
L aude non parua mihi dignuſ eſto:

C uiuſ infandum ſubienſ periclum
M anſit inuictiſ animuſ per omnem
V iribuſ uſum.
N emo uir fortiſ merito uocari
Q uiuerit: qui ſe uolucri ſagitte
O bicit nuduſ. ualet omne robur
F lectere prudenſ.
T alibuſ fretuſ clipeiſ & armiſ
K aroluſ/ primaſ Latij potentiſ
G loriæ/ pulchriſ uolitat per urbeſ
I nclytuſ aliſ.
M ente qđ ſentit: loquitur. qđ inqt
E fficit. nunq̄ uarianſ amictum/
C ogitur uerbum nouitate ſortiſ
R eddere falſum.
A ttamen rerum ſimul & locorum
A c uirum ſi quiſ pariterq; legem
T emporum neſcit tenuiſſe prudenſ/
D icitur infanſ.
N on enim qđquid fatuuſ putarit
L ege ſeruandum populuſ ſeuera:
I ure ſeruetur. rationiſ experſ
C uncta mouentur.
N anq; terreniſ nihil uſq; rebuſ
C onſtat æternum. uariatur omne:

CI.

Q uidquid humanuſ uariat uſuſ
L ege uel æquo.
F ortiſ hæc heroſ animo uolutanſ
K arolus priſca Syneſi profectuſ
C onſulat rebuſ meliuſ ſub omnem
C allidus uſum.
S ic uel in primiſ mea diua clio
C ui locum primæ dedimuſ ſororũ
A d lyram phoebi: moduloſ citandi
h unc canet unum.
h unc enim clio didicit choreaſ:
M artiſ ut uictor poſuit trophæa:
N on ſecuſ feſtiſ pedibuſ ſbire:
Q ſolet arma.
T e meuſ ſemper numeriſ Apollo
O rnet et clio & reliquæ deinceps
Q uæq; parnaſi coluere diuę
G rande cacumen.
O decuſ nr̃æ nitidum ſenectę.
O iubar ſplendenſ ſup omne ſyduſ
S iſ meo præſenſ auibuſ ſecundiſ
K arole uoto.
Q nimiſ laudi metuo ſuperbæ:
Q ua uiroſ unuſ nimiſ inter omneſ
C larior ſurgiſ. furit ipſe liuor

S emper in altoſ.
S ed tamen quo te mage liuor atrox
I nſequi pget: magiſ ipſe clariſ
R ebuſ incumbenſ ſupabiſ omneſ
N omine terraſ; Carmen ſecundum

O Mniſ tyrannis impium nutrit ſcelus.
Sꝫ nulla detestabiliſ certe magiſ:
Q plebſ impotentiſ & populi trucaſ.
E n inſubreſ animi furor q̄tuſ rapit;
I mmanitaſ rabidoſ in omne triſtiuſ
F acinuſ trahit. necantur inſonteſ palā:
N ullo reatuſ crimine ulliuſ rei.
L ibido regnat. præda funeſtoſ iuuat.
A beſt pudor. nefaſ per omne publice
D iuum. nocenteſ euehunt altiuſ.
L audi locuſ nulluſ. uiciſſim boni
A lij exulant. alij relegati probrum
C oguntur omne ppeti. ſatellitem
P udica coniunx excipit ut lachrymaſ
T eſtanſqꝫ cœliteſ adulterum thoro.
S tupratur oīſ uirgo. diuina ac item
H umana quæqꝫ iura, pditiſ ſimul
P arent. nec eſt improbiſ ulluſ moduſ.
T utu deorum rector atqꝫ hoīuꝫ pateſ:
C ui ſeruit omne quidq̄d & mūduſ tegit.

E t quid eſt inane : quod mundum ambiat :
T andem potenti dextra miſeris opem
A ffer : nec ulterius canes rabidos ſine
P er efferatos impiam rictus necem
S itire Iupiter . uelut tigris furit
I n Indiæ uitulos : et ethiops ruens
T aurus lupuſve Menali greges petit.
O bſona ſic . Aplanus . et Georgius
B iſulcerus ciuili haustu ſanguinis
A lacres feruntur inſtar acti fulminis.
E t neminem peſtis relinquunt horridæ
I nopem . perit nullo uir exemplo pius.
L ocus nec eſt ullus refellendi datus.
O biecta ſontes efficit immanitas
T rium latronum . dedecus n̄re ultimū
E tatis : omnes poſteri quod auribꝫ
S tupidis in omnis audiant gentes uiri :
E t horreant longe ſimul . nec deſinat
N oſtri execrari tp̄is foedū ſcelus.
E xurgat olim : quiſquis unus deniqꝫ
G ratiſſimus Ioui fuerit olympio :
Q ui nos tenebris exuat teterrimis.
V nus domū miniſtrat . unus æquore
N auim gubernat . imperator bellicis
I n rebus unus imperat . cælū deus

Vt unus æterno regit moderamine:
Sic unus urbi p̄sit huic princeps pius:
Qui rebus afferat quietem turbidis.
Satis o deus poene satis sceleri datum:
Si q̄d profanum ꝑpetrauimus nefas:
Qui nobilis modo philippi funera
Neglex imus ducis. nec ingentem
Summis honore digno prosecuti p̄ncipē.
Ignosce tandem. Rex benignus flētib3
Opem fatentibus q̄d admissum ē scelus.
Audimur? an frustra preces ueniā petunt.
Aether ciet tonitruum. micant radij faces
In cælitus missæ. quis aures Martius
Pulsat fragor? tumultus en populi ferit
Panem panem ingeminans. polos clamore ferit.
Pereat scelesti. ficta libertas ruat,
Omni tyranno dirior. crudelior nece.
Immanior q tartarꝫ seruat cane.
Bene est. priores uendicat uires sibi
Animus receptus: qui modo cecidit malis.
Passim latrones dant fugā turpi metu;

Carmen tertium

Sydus illustrans latium corusca
Luce qua totum remicas p orbem:
Quas tibi grates referam merenti

S phortia princepſ:
O decuſ ſummu̅ numeroſ ꝑ omniſ
Q uod meanſ uirtuſ peperit ſuprema:
T u mihi ſoluſ ſupiſ ſecundiſ
C onſuliſ urbi.
I mpij coetuſ miſeram latronum
S parſerant fuſi fluuijſ cruoriſ
C iuium: quoſ uiſ. furor. atqꝫ hr̄ndi
P erdidit ignis.
H inc ferus Mauorſ populatur agrum
H inc fameſ cunctoſ p̄mit ſubactoſ.
N ulla ſpeſ uite recreat cadenteſ.
C uncta minantur.
H adrie uireſ ſimulant ſalutem.
A bduam multa rapidum phalange
N umine aduerſo ſupant: & altiſ
C ollibuſ errant.
I pſe Franciſcuſ probitate pollenſ
V iribuſ nulliſ tremefactuſ: hoſti
F ortiſ occurriſ: mediosqꝫ poniſ
C aſtra ſub agro.
N anqꝫ mercatuſ tibi uicuſ omni
N uduſ et foſſa: uacuuſqꝫ uallo:
C inctuſ & nulla lapidum corona:
C aſtra recepit.

O cto uix tecum fuerant cohortes
M ilitum: sed quas uariis piclis
S epe uictrices habuisse summo
T e duce nosses.
h inc lacessebas trepidos maniplos
H ostis infesti, per iniqua Barrhi
M ontis errantes iuga: quosqꝫ terror
S terneret ingens.
H inc item nr̃as celer et tremendus
C opias nullo duce se tuentis:
S ed quibꝫ demens furor cēet auctor:
E minus arces.
N am quis auderet tibi signa contra
F erre: quem cuncti populi tremiscunt:
E t pauent reges: latium ueretur:
O rbis honorat:
S i tibi soli polus est utterqꝫ
R ebus in cunctis pius et benignus:
S i deus tecum tua semp unus
S igna tuetur:
Q ue tibi aduerse ualeant phalanges
A rma tam caro supis monere:
Q ue tibi possint nocuisse uires
h ostis iniqui:
Q ualis alternas tolerat procellas

I ſthmoſ immotuſ. geminiqꝫ cunctoſ
E quoriſ fluctuſ reprimit: nec iraſ
C urat inaneſ.
A ut leo qualiſ mediiſ fugaceſ
S eparanſ ceruaſ uitulaſqꝫ tardaſ
H aſ modo ſaltu modo terret illaſ.
L udit & arcet.
T aliſ & noſtraſ uenetumqꝫ uireſ
I nde contemnuſ. nihiliqꝫ ducaſ.
H inc ferox conſtanſ: uigil & ꝑituſ
F eriſqꝫ premiſqꝫ.
Q uæ qdem mecum meditanſ diuqꝫ
C ogitanſ dixi: quid amica demenſ
F ata contemno: ſuperoſ benignoſ
O dero ſemper:
E cce libertaſ ſimulata/ quantam
C iuibuſ cladem tulit & ruinam.
P ublicæ nemo ſtuduit ſaluti
N emo decori.
H inc doluſ manat furor & rapina.
H inc caput uelat rabidiſ Megera
A nguibuſ: cunctoſ pariter ueneno
I mpia fundenſ.
P hoebuſ ut ſoluſ radiat ꝑ orbem:
V t deuſ mundum moderatur unuſ.

S ic meaſ uniuſ gerat / & gubernet
D uctore habenaſ.
Q ui meuſ primuſ bonuſ atqꝫ fortiſ
A udeat ciuiſ / tenebraſ fugare :
E t diem rebuſ nitidum referre /
S urgat alumnuſ.
E cce uir fortiſ micat inter omneſ
G aſpar; ignauo trepidoſ timore
E xcitat ciueſ: rabidoſ tyrannoſ
O bſidet aula.
I nde plebei ualidiſ latroneſ
V iribuſ ſurgunt. uolitant utrinqꝫ
T ela / ceu nimbuſ celeri citatuſ
T urbine preceps.
C laruſ affatu ſocioſ diſerto
G aſpar hortatur: grauibuſqꝫ uireſ
A cer incendenſ aīoſqꝫ dictiſ.
P ugnat: et urget.
N obileſ inquit generoſa ciueſ
A rma quid tardiſ manibꝫ mouenteſ
P arcitiſ ferro: pauidaſ latronum
F undite turmaſ.
H ic dieſ nobiſ p̄iam. parenteſ.
C oniugeſ. natoſ. decuſ. & quietem
R eddet. aduerſoſ alacri tumultuſ

P ellite Marte.
Q uiſq; Franciſcum ualidoſ uidentem
S phortiam ſecum meditet̃ ictuſ/
P rincipem nr̃z iubar & ſalutem.
S ternite fureſ.

P rælium noctem trahitur ſub atram
C æde non una cecidere ſordeſ
T erga uertenteſ. foribuſ recluſiſ
P anditur aula.
G aſpar irrumpit. ſequitur caterua
C iuium: qui me trucibuſ tyranniſ
L iberam tandem/ Veneti cadentiſ
S anguine reddunt.
S ic dieſ unuſ famiſ atq; ſæui
M artiſ optatam tulit ille finem:
N ulla quem præcepſ abolebit [ho] ira/
N ulla uetuſtaſ.
N anq; cum pͥmũ populi uocantiſ
A ccipiſ dextram: ueniensq; luſtranſ
T ecta tam longo miſeranda fletu
V rbe receptuſ:
M œnia ingreſſuſ pater ipſe tecum
L iber. et læte cereriſ choree
L uduſ. & comuſ. iocuſ. & uoluptaſ:
O mnia complent.

Q uiqȝ tam multaſ acieſ agebat
T error hoſtiliſ: pauefacta uertit
T erga. ſic ceruuſ trepiduſ leonem
E ffugit acrem.

P ace nunc ciueſ hilari fruuntur.
N unc meuſ tecum populuſ triumphat.
N unc ſuaſ hoſtes timidi ruinaſ
F unditus horrent.

M ente quae mecum repetenſ profunda
G ratiaſ ſummaſ tibi ſic merenti
D ebeo. me nam miſeram leuaſti
O re luporum.

R eſtat: euerſam redigaſ ut arcem
A d decuſ primũ, monumenta magni
P rincipiſ nulli procerum ſecundi
P ulchra philippi.

I nde qđ nõ populuſ rogarẽ
O mniſ et telluſ latij ſupbi
P ergit: hoſtileſ propera furoreſ
S oluere poena.

N on enim pulſuſ cupiat quietem.
M aior inſurget Venetuſ. parabit
F ortiuſ robur. ſotioſ pericli
V ndiqȝ fundet.

Q uiſqꝫ iniuſto furiaſ ſecutuſ

M arte temptauit tibi ſit amico.
N uper infeſtuſ nocuiſſe: cenſeſ
F erre quietem:
A dditur ſæuo metui cupido.
V rit hæc pectuſ: glatie ſꝫ ille
V rget . & nuſq̄ patienſ manere:
V ndiqꝫ uexat .
I nſup fidoſ lateri ſodaleſ
I unge . fucatoſ fugienſ amicoſ.
Q uoſ uiroſ monſtrat probitaſ uerendoſ.
V tere ſemper .
N ec tibi quenq̄ reputeſ amicum:
Q uem ſocer duxit ſibi non fidelem .
I ſ necem dudum tibi nil nocenti
F raude tetendit .
S emp ulciſci muliebre cenſent.
A t idem numq̄ fatui putantur .
Q ui tenet prudenſ mediū ſupmiſ
L audibuſ ornant .
S i caueſ uitæ inſidiaſ ſerene:
R eſ gereſ magnaſ meliuſqꝫ natiſ
C onſuleſ . et me ſup alta uectuſ
S ydera tolleſ.
S iſ diu mecum . ſuperſ & annoſ
N eſtoriſ totoſ . Mariæqꝫ Blancę

C edat ætati uetuſ illa vateſ
D ia Sibylla .
S ic nouam te uix ſubeunte portam — Porta noua
C eſſit extemplo ferus ille Mauorſ . — Mauorſ
E t fameſ diro ſotiata luctu
M œnia liquit .
Q uid puteſ . mi dux fore : ſi ſenileſ
V ideriſ annoſ : veterem triumphoſ
I taliſ reddeſ ſup orbe toto
C larus & ingenſ ; Carmen quartum
H umanaſ quicunqꝫ regi reſ m̃te negauit
Diuina : ſenſu fallit ipſe ſuo .
A ſtra regunt terraſ . deuſ aſtra orbemqꝫ pſtindu
Mundanaſqꝫ plagaſ unicuſ ipſe regit .
Q uæ q̃q̃ ratione gerunt Franciſce doceri — Fr. Sphortia
Sphortia : non dubia : teſtiſ eſ ipe ſatiſ .
N omne uideſ : quantũ : nulliſ eſ uiribꝫ aptuſ
Impiũ nulliſ diuitiſ nec ope .
H oſtiſ erat Venetuſ . nec Florentinuſ amicuſ . — Venetuſ
hoſtiſ et Alphonſuſ . Inſuber hoſtiſ erat . — Florentinuſ
N emo tuaſ Italuſ partiſ Franciſce fouebat . — Alphonſuſ rex
Nõ Italiſ qſquiſ adiacet ulluſ agriſ . — Inſuber
I pſe tñ nudo ſtatuenſ tentoria campo :
Milite cum paruo ſoluſ eraſ metui .
I nde Briantiniſ Venetoꝝ exercituſ erranſ — Briantia monſ

C ollibus, haud audet te propius petere.
I nsuber hinc trepidas acuit pterreitus iras
Ipse quidem frustra: cui deus hostis adest.
O mnibus iis unus metui. quęq3 cohortes
Vix octo in pugnam te sequerent: eras.
N ec potuere uirum tot milia ĩ arma ruetũ
Vel nocuisse tibi: uel satis ēē sibi.
A ptus es impium: quo gens hẽt Itala multũ
Clarius aut melius. At qbus auxiliis?
N empe dei illius: qui nutu concutit orbem:
Cui paret quidqd ē: erit: atq3 fuit.
Philippus dux Gallia
E t miramur adhuc: m̃ q̃ post fata philippi
Non subiit Venetum Gallia tota iugum.
Q uid minus Insubriũ veneti sint urbe potiti:
Qui iam uicissent omnia Martis ope?
E st occulta dei sñia. punit iniquos
Mitius: ut repetant qua cecidere uiam.
His et qnq3 fauet: quos norit abusos
Munere diuino p scelus omne citos.
S cilicet iis maius debetur in impia trusis
Tartara suplicium: q̃ meruere pati.
A ffligitq3 bonos: quo uel certamine tali
Luctantes ualeant promeruisse magis.
S ontibus errantes ulciscit. impia rursus
Corda premit: qbus est uilis ad obsequium.

V num scire quidem uideor nil deniqꝫ an̄q̄
Conduxisse nefas nec nocuisse pium.
S aepe fit: ut iustus felici munere uitę
Fungat: moxqꝫ sydera laeta petat.
M ens iniusta aūt contra patiat̄: ut olim · Anthiochus
passus es Anthioche: passus es et pharao. · Pharao
Q uando igr̄ nihil ē: homīz q̄ inania possint
Consilia aut uires: quur adeo efferimur?
P raestat nosse deum. praestat pietatis amore
Muniri. deus ē: omnia qui moderat.
K arole tu Francis uno rex crimine cunctis · Karolus rex
Est prius aduersis usus in arma tibi. · Franci
P atritoqꝫ omni regno spoliatus et auro
Solus eras. soli spes erat una deus.
N am tibi relligio. pietas quam recta tuet̄.
Se comitem semꝑ se sociam tulerat.
H aec tibi fiduciae tantum. dedit: oīa p̄sus
Vt tibi non dubio pectore susciperes.
H inc deus omnipotens bene qui sꝑantibꝫ usqꝫ
Est praesens: rebus coepit adesse tuis.
M ox pudor inuasit Francos Gallosqꝫ rebelles. · Franci
Submittuntqꝫ pio colla sup̄ba iugo. · Galli
C ontinuo rabies Anglorum lassa furorem · Angli
Ponit: & aduertens terqꝫ quaterqꝫ cadit.
E n sibi de patriis laribus. q̄ nuꝑ olympo

B ella minabantur : arma tremenda uident.
E rgo quid efferimur stulti : q tendimus iras
Insani : quae nos tristis Erinys habet.
C urat nostra deus . nihil est : q negligat ille
E nihilo quisq ordine cuncta creat.
h uic ig studio si nos adiungimus omni
per pietatis opus perq decus fidei :
N ec nos astra queant uafrae, n scdola mtis
Consilia urgere : quos fouet ipse deus,

Carmen Quintum

Karolus gonzaga E st laus illustris Karole magnis
p rincipibus quenq posse probari.
Q uare dum uideo me tibi carum :
o mnis quem probitas laudibz effert :
F. Sphortia E t quem magnanimus Sphortia tanto
V num prosequit semper honore :
G estio laetitia : meq beatum
C enseo : quem tantus diligat heros.
T u Gonzaga tuis pergito domis
I n cunctos pariter esse benignus :
Q uos fulgor lustret laudibz ullus.
S ic uiues populos clarus in omnis.
N am fortuna perit . occidit omnis
S plendor corporeus . aurea uirtus
T empore perpetua permanet omni.

At mihi que donas: parcius uti
Nunc uolo. non opus est: Sphortia postquam
Prospexit nostris Karole rebus.
Attamen ipse putes omnibus usum
Me donis: quis tu iusseris uti.
Nunc satis est: quod adest. omnia nolim
Sumere. sed mihi tu munera parce.
Utar enim: quando coget egestas.

Carmen Sextum

Henice quem lateri fidum sibi Dauale iungit — Enicus Daualus
Alphonsus comitem consotiumque thoro: — Alphonsus rex
Nil est: quod teneat dubium miratio pectus
Ulla tuum, tacuit si mea musa diu.
Nam nec id ulla quidem uecors obliuio fecit
Neglectusue tui: qui mihi numen ades.
Sed Bellona furens nostras quae obsederat oras. — Bellona
Impediit primo: tristius at inde febris.
Cum primum licuit: calamis en auribus adsum.
Sponte tuis: cupidus quam bene nosse uales.
Namque amor et uetus est et mirus Dauale: quo te
Prosequor. et crescit is magis atque magis.
Quo magis augescis probitatis lumine clare:
hoc magis augescens te meus ardet amor.
Ingenti quamquam per multos laude nitentis
Rex habet Alphonsus: lux tua clara magis.

Nam te nulla fugit præſtanſ mi Dauale uirtuſ
Nec bello inſigniſ: nec ueneranda toga.
Neptunuſ *Marſ* Te ſenſit Neptunuſ aquiſ: quo turbine Marte
Excireſ: quantiſ uiribuſ moueres.
Conſilio q̃tum polleſ: ac flumine dulciſ
Affluiſ eloquij: nouit uterq; poluſ.
pathonope Conſpicuuſ forma totam tibi iungiſ amore
Parthonopen: facibuſ quæ perit uſta tuiſ.
Vllane te uictrix fruit: quam longa ſubegit
Flama uorax: felix quam faciſ una deam.
Cupido Quid frontem auertiſ: num te pudet ore fateri:
Si qua puella faceſ ſentiat uſta tuaſ:
An tibi turpe puteſ quoq; cupidiniſ arcuſ
Ferre manu. dum te cura laboreq; ſinit.
Alexander *Cæſar* *Achilleſ* Rex et Alexander. Cæſarq; et fortiſ Achilleſ
herculeſ Ac piuſ Alcideſ mileſ amoriſ erat.
Alphonſuſ rex Alphonſuſq; ſenex noſtri lux fulgida ſæcli
poſt tã multa feri p̃lia Martiſ amat.
Fama recenſ noſtraſ et p̃uenit ad aureſ:
Quantuſ in Alphonſo nũc recaleſcat amor.
Lucretia Felix ipſa tuiſ o dia Lucretia flamiſ:
Quæ uideaſ tantum concaluiſſe uirum.
helene *Venuſ* Sed quem forma deũ tua nõ raptarit ĩ igniſ:
Quæ ſupeſ helenen: et uenere ſupeſ.
Si nondum pandora ſuoſ hiuſſz in uſuſ

Tum faciliſ

Tam facilis superos morigerosque sibi :
I ure quidem pandora fores: cui munera formae Pandora
Singula quisque deus indubitata dedit.
L autos Artemidos mores doctumque Minervae Artemis
Ingenium et uitam dia puella refers. Minerua
A stra micant oculi · roseo nix candet in ore .
Reddit ebur dentes . nectare lingua fluit .
C orpore nec breuis es: quae succi plena uenusti
Incessuque places · stansque sedensque places .
O te felicem nimis o nimiumque beatam :
Si tibi contingant pignora digna patre .
I nterea placidis ulnis complectere regem .
Mixta nec abstineas iungere labra labris.
S axea ne iaceas . sed contra umbone petente
Excipe: quo uires partus utrinque negat ferat.
A ddito blanditias et dulcia murmura facque
Condiat ut lepidus seria docta iocus.
S ic retinetur amans . sic est cum matre cupido Venus Cupido
Seruandus: saties tedia ne pariat.
H aec tu qui regis thalamo fidissimus adsis
Inuigilans custos: enice mente loca .
D umque mones prudens cauto sermone puellam :
Dic et regi / parcat ut ipse sibi .
N on et enim nescit quibus oli militat annis:
Et quot nocte decet praelia ferre senem .

Venuſ

O nun nimiū repetita uenuſ: dū ſerie ſemen
Obruitur: nullam prodeat in ſegetem.
At tu cui uiridiſ robur dat fortiuſ ætaſ:
Q̃ ſinit aſta: feri. nulla puella uacet.

Parthenope
Clio
Phœbuſ
Helicon
Cypriſ

Igne tui ſimileſ: quot pluriſ dauale poſſiſ.
Totam parthenopen ignibuſ ure tuiſ.
Tantum age: ne clio: ne phoebuſ iure q̃rat:
Nec cedat cyprię fonſ eliconiſ aquæ.
Si te nocte cypriſ fruitur: fac luce camenę
Sentiat ad reſonam ſobria muſa lyram.
Menſ eſt ſola: uiriſ pariat quæ nomẽ et ãnoſ:
Quoſ nequeant ulliſ fata domare minis.
Immortaliſ eriſ: ſi mentiſ luce beatuſ
Per uirtutiſ opuſ excoliſ ingenium.
Ac tu p̃muſ eriſ quem. regiſ laudibꝫ adda:
Perq; uiceſ lyricaſ hiſce ferare modiſ.

Clio
Caſtalideſ
Hæliuſ
Heſpia hiſpania
Heſpuſ atlantiſ frater
Heſpia italia
Heſperuſ Atlantiſ fr.

Noſtriſ enite te dauale cantibuſ
Dum clio tituliſ inſerit inclytiſ:
Omniſ caſtalidum coetuſ et hæliuſ
Reſpondet reſonaſ uiceſ.
Telluſ heſperię nobiliſ ultimæ.
Cui nomen dederat luciduſ heſperuſ:
Atlaſ quem genuit celſior: enicum
Noſtræ huic heſperiæ dedit.
Sit atlanciadeſ heſperuſ heſpero

L ætatuſ patrio mittere vaualum
L uſtrat geminaſ lumine patriaſ
S plendenſ uniuſ e mca.
N atuſ conſpicuo patre orauiſſimuſ
H ic iur mirificaſ laudibuſ extulit
V irtuteſ patriaſ. ſe ſimilem gerenſ
I lli rebuſ in omnibuſ.
A lphonſum genitor vauale maximũ
R egem per fidei coluit tuuſ
M oreſ non dubioſ marte ſub aſpero Marſ
T ranquilloq; ſub otio.
E t tu qui priuſ laudibuſ æmuluſ
A ccediſ: ſequeriſ dura per omnia
E t terre et pelagi fortiſ et integer
A lphonſi uariaſ uiceſ.
N unc nriſ requiem bella tumentia
P oſtq temporibuſ numine proſpero
C eſſerunt: placidaſ excipit æmicuſ
M uſaſ hoſpitio libenſ. Muſæ
E t phoebo pariter danaluſ hoſpite Phœbuſ
L etatur ſtudium magnanimi ſequenſ
R egiſ: qui ſupat mentiſ acumine
R eſ quaſ geſſerit inclytaſ.
S ic te deliuſ et pieridum ſoror Deliuſ
A lternis numeriſ enice concitant Clio

E t noſtriſ moduliſ altiuſ euehi.
Q tum iuſ tulerit: iubent.
V erum quiſ ego te uocibuſ efferam:
Q uem uirtuſ decoranſ oiſ in aethera
T ollit: quem ſimilem numinibꝫ facit
E t ſummi ſpeculum poli:
J lluſtriſ probitaſ et deuſ ęnici
Phil. Mariaſ Angl. Q tum equalibuſ excelleret omnibuſ:
E ſt angluſ lŭcupleſ teſtiſ et arbiter
D ux regum pater optimuſ.
Q tiſ o tituliſ extulit ęnicum
S plendenſ ille philippuſ iubar omnium
pierideſ V irtutum. columen pieridum. priuſ
P ectuſ nobilium uirum.
A t quantum proceres exuperet uiroſ:
H iſpane segetiſ rector et equeſtriſ
A lphonſuſ liquido maximuſ approbat:
Q ui tanti facit ęnicum.
Q uid multiſ opuſ eſt: omnibuſ ęnicuſ
S i ſit clauduſ obſcuruſ ⁊ omnibuſ
P rauiſ inuidioſuſ: propryſ attamen
V irtutiſ meritiſ nitet. Carmen ſeptimum
Bapti. Schacaſ barocauſ. Q uod Babtiſta doleſ fata parentiſ:
Q ui multa uiguit laude p omnem
C onſpicuuſ uitam: fletibꝫ equiſ

S ic ignosco tuis: finis ut olim
Q uem iussit ratio: luctibz adsit.
N am neqz tu nescis lege potentis
N aturae stabili. quidquid et ortum
S umpsit: ut in nostris uiueret oris:
I d q natura admittere finem.
S ola pot uirtus uincere fatum:
Q ua qui uita floruit omni
E s: qui te genuit: morte solutus
N on totus periit. mente supnas
N am seq sedes petiit debita terrae
P ulchris cum titulis membra relinquis.
T ot natos adhibe. iunge sorores
N on indigna suo germina trunco.
V iuit in his genitor: quos dedit actus.
Q uare si sapias: perge Baroci
L uctu iam posito. iusere musas:
Q uae te sollicitis reddere curis
C ontendant uacuu. meror inanis:
Q ui nullam peperit anxius auram.

Carmen octauum

Gaspare Castaneas

G Aspar castaneas ingenio uigens
F ecundo gemitus et lachrymas grauis
P arcens assiduis fundere questibus:
C um musis melius prospicies sacris:

T um qui te cruciat meror & opprimit:
T olleſ. nil et enim nunc ſtolidum nouit
V ulguſ. qđ miſeriſ dilaceraſ modiſ:
I n te: ſʒ fatuoſ aggreditur ſolenſ
L udoſ. nam magiſ floridior nouo
V irtuſ eſt odio. ſtultitiam catuſ
O ffendit. tenebriſ diſplicet heliuſ.
Q uare tu potiuſ lætior accipe:
Q uoſ liuor ſtimuloſ triſtior inijcit.
N aiuſ continuo nam tibi cōmodum
R eddet lucidior gloria ſubſequenſ.
V irtuſ ſi comiteſ diuitiaſ fugit:
Meonides — N il eſt: qđ fugiaſ pauperiem probuſ.
Solon — P auper Mæonideſ [i. homer]. pauper erat ſolon.
Croesus — Q uorum quottidie nomē in æthera
Alexander — C roeſo ſplendidiuſ diuite tollitur.
O ptauit cynicum [i. diogenem] rex macedo uirum.
V ir regem cynicuſ [diogenes] ſpreuerat inclytum.
C ontentuſ proprijſ qui fuerit boniſ:
Q ueſtum temnit et auraſ populi leuiſ.

Carmen nonum

Paracletus — HV caelum paraclete laudibuſ me
Effers exuperanſ modum decori.
h aud eſt offitij: nouum probatiſ
S i quem prætuleriſ uirum poetiſ.

Q uoſ tot ſecula iudiceſque tanti
E quant ſyderibuſ. quid ore clarum
P oſſim raucidulo referre dignis
T andem pro meritiſ: ſed fallit ille:
Q uem cecum ueteres uocant phaneſte.
Q uod ſi te ratio tibi quietum
V erax reſtituat: ſecus putabis.
N am duplex hominum genuſ uideri
S uſpectum liceat. nimiſ colenti
C redendum penitus nego. nec illi
Q uiſquis noſ fuerit nimiſ exoſus.
N am motuſ uehemenſ utrinque fallit
I ſtorum. neque recta iudicare
P ermittit paraclete. gratiarum
P ermultum tamen ipſe ſic amanti
N on poſſum tibi amice non habere.
N ec dure patienſ quod: quod ultro
E rrauiſ: nec enim puto latere
T e: quantum ualeant mee camoene.
R es utrinque tamen fiunt: ualeto.
E t noſ: ut faciſ: uſque amando ſerua.
P erſuadeque ſimul tibi futurum:
V t te ſemper amem. tibique uotis
O ptem pieridaſ tuiſ adeſſe.

Carmen decimum

9 Quem tibi pulchris capias canendum
Laudibus dignum meritisque magnum
Quem uirum nobis celebres supremo
Carmine clio.
Non enim tempus datur: ut decore
Karolum toto titulos per omnis
Splendidum summe probitatis astrum
Promere possis.
Karolus totum uolitat per orbem
Sol uelut miris radiys coruscans:
Quos micans fundit pietas per omnes
Undique terras.
Karolum reges manet inter altos
Carmen: id cuncti populi frequentant
Nulla quod possint abolere secla:
Fulmina nulla.
Nunc satis fesso facias poetae:
Si uirum clio referas canendo:
Insubres qui sit prior inter omnes
Laudibus unus.
Neminem tanta probitate quenque
Insubres nostro genuere seclo:
Preditus quanta proceres refulget
Gaspar in omnis.
Hic puer primos studuit sub annos

Rebuſ ijſ: quarum decuſ et uoluptaſ
Gloriam doctaſ hoi per arteſ
Portat in euum.
Quidqd orator ſimul et poeta
Monſtrat/et graiuſ docet et latinuſ/
Omne ſolerti dedicat labore
Firmuſ et acer.
Socratiſ uidit uarijſ recluſoſ
Partibuſ riuoſ. bibit et decorum
Omne: quod ſuauiſ daret unda fontiſ
Impiger hauſtu.
Hinc. ad ultoriſ celer arma uerſuſ
Martiſ argutoſ moderatuſ ictuſ:
Quoſ det obſtanti: pariterq; uitet:
Doctuſ ab arte.
Unde qct nuper dedicaſſꝫ: uſu
Roborans multo: petijt ferocem
Sphortiam magni generum philippi
Numine dextro.
Sic puer fertur thetidoſ ſecutuſ
Quaeq; centauruſ docuit: ſimulq;
Inclytuſ phoenix monuit ſub armiſ
Troadoſ ore.
Cenſor et iudex probitatiſ acer
Ipſe franciſcuſ gnoſiuſ heroſ

41

I llico nouit uiridis iuuente
R obur et ausum.
S ensit et pectus ualido refertum
S piritu nullis stimulis subacto:
Q uem metus nullus premere: cupido
N ulla moueret.
N oluit quenq̃ sequeretur alas
T ito uisurus per aperta campi
I mpigras ferri/ uolucris sagitte
I nstar in hostes.
I llico Gaspar recipis cohortem:
D uctor: ut presis: iubeasq; pugnans:
Q uidquid et mauors uelit et minerua.
A rte uel usu.
Q uis queat cantu breuiore gestas
R es tuas Gaspar patribus referre
L audibus: nunq̃ sine te iuuante
S phortia uicit.
Q ue quidem postq̃ tulit ad philippum
F ama non fictis agitata uentis:
T e uocat princeps patrie fidelis
V ltor ut adsis.
P rincipi pares genero querente:
Q ui tñ cernens socero futurum
V sui tete: ueniam petenti

A nnuit egre.
H uiuſ aduentu venetum cateruaſ
C hrema tam longo lacerata marte
V idit auerti trepidoque curſu
T erga dediſſe.
P luribuſ non eſt opuſ ipſe tempuſ
N unc terram. quantiſ meritiſ decoruſ
H ic ſit: oſtendit pater ille regum
D uxque philippuſ.
H unc enim clarum/ proceres philippuſ
I nter illuſtres habuit nataleſ.
S ic enim princepſ meritiſ ingenteſ
E xtulit ille.
Q uidquid huic uni libuit: licebat.
A t ſibi nunquam uoluit licere:
Q uod minuſ præ ſe decoranda ferret
N omina laudiſ.
N on enim uirtuſ petit alta faſtum:
Q uæ ſatiſ ſeſe putat eſſe clarum:
S i nihil dicat faciatque/ rectum
P ræter et æquum.
H ic uiriſ quanto reliquiſ honore
P reſtitit magniſ bonitate pollenſ:
O mnibuſ tanto ſtuduit minorem
R eddere ſeſe.

42

N orat hoc laudis decus esse primum:
V t bonus mallet merito probari:
Q̃ leuis uulgi titulis et aura
O reqꝫ tolli.
V nus hic mitis. facilis. probusqꝫ
V nus humanus. pius ac bñgnus
S emper in cunctos meritis ingentes
E xtitit ultro.
P ortus aflictis erat: et salutis
A uctor. hic nulli grauis aut superbus.
O mnibus miro pariter colendus
C ordis amore.
A st ubi uitas tenebras relinquens
I lle: quem seclis aboleuit aetas
N ulla uenturis: superas philippus
I uit in auras.
I nsubres idem fuit inter omnis
G aspar excellens. itidemqꝫ chrema
F ecit. ut frustra premeret tremendis
H adria castris.
P ublice semp studuit saluti
V nus in primis: ueneranda ciues
V sqꝫ quo uirtus tenuit decoro
V lla pudore.
A t furor postqꝫ rapuit rebellis

I mpudens mentes: licuitque cuique
Q uod per impurum sceleris libebat
N omen et usum:
C essit. et turpi vacuus rapina
I nnocens: nullis agitatus atrae
I gnibus mentis petiit supremū
L audis honorem.
N amque Franciscum proprius p omne
T empus. et totum meritis in orbem
S phortiam late celebrem futurum
M ente petivit.
S ic enim ferrum lapidem trahentem
E xpetit. phoebi radios tonantis
A rmiger fixis oculis micantes
S uscipit ales.
T urba sic regem volucrum renatum
P ost vetus primę positum figurę
C orpus/excelsa sequitur caterva
A ere toto.
C ogitat Gaspar prię saluti
C onsuli nulla ratione posse:
S phortias ni rem capiat regendam
N obilis heros.
H unc enim norat supum bngnus
V iribus fretum/studioque summe

G lorie semper solitum labori
C edere nulli.
H uic item norat pietate et armis
P acis et belli pariter uerendo
I nter humanum genus omne pulchras
C edere partes.
E rgo conspirat sociis uocatis
C iuibus: qui se patriæ periclis
D ederent saluam facerent et urbem
F ulmine tactam.
I mpetu facto rabidos latrones
Q ui flame. preda. nece. peste. flamis
P atriam diu miseram premebant.
D eniq; perdit.
Q uiq; mercatum meus hic tenebat
S portias uicum: reprimens ab ira
I pse mercatus placidumq; Gaspar
I nuehit urbi.
T e dedit Gaspar patrie parentem
O decus nostri speciminisq; secli:
C uius inuicta probitate ductus
M agna rependis.
E xcipis mira pietate: fidum
Q uem diu noras ꝑ utranq; sortem.
E t gradu post te statuis secundo

R ebus agendis.
Q ui satis digne numerare tantas
Q uiuerint laudes: quibus antecellis
F ama quos omnes celebrat uetusta.
S porcia princeps.
I nter imensos titulos et amplos
H ic nitet: qd te duce tam bñgno
G ratior nemo merito probetur
N unius utrinqz.
H ic enim nullum fugiat pictum
D um tuis possit bñ rebus uti.
I pse nec uinci patiaris unqz
N incere gratus.
C lio iam satis est locum uicissim
E uterpe dare conuenit sorori:
N am iussu patris hec locum secundũ
E xposcit sibi. Gaspari merenti.
V t tempus tulit: est satis repensum.
S i quid defuerit bñgnus addet
V el gratus potius chori magister
N i Gaspar bene desinat mereri ~

Francisciphilelphi carmẽz euterpe.

EVTERPE

Carmen primum

Karolus rex

R Arole Francorum rex prestātissīe: nom
C inus ad extremas: qua terra circuit ingens
O cceanus: metas tulit inuictissima uirtus:
I nclyta quā rerum delectat fama tuarum:

Euterpe

E uterpe me dulcis adit. lenīqꝫ silentem
C orripit alloquio. que te uecordia dicens
T anta premit: quo more taces: age tolle sopore.

Phoebꝫ Apollo

A c sensus excite pura. me phoebus apollo
Q uo laetor genitore: tibi dimittit ab alto
V ertice: quem uolitans de sanguine pegasꝰ atrae
G orgonos illustrem sacro fecisse liquore
D icitur. ab ꝑpetua. citharā moderare sonorā.
E t numos ad uba refer: qbꝫ aequor et omnis
T erra sonet: summūqꝫ uehat sup ethera regē.
K arolus armipotens hic est: quē nulla silebūt
S ecula: quem populi meritis et laudibꝫ orīs
E xtollent: quem fata sui liuore futuris
I nterimet numqꝫ: quē fors casusqꝫ seqt.

Karolus pr

K arolus armipotens postqꝫ pr optimus ille:
Q uem natura potens finem sibiqꝫ dederūt:
E xcepit moriens: nō se ꝑ inertia uoluit
O tia. lasciuus nec se comisit alumnus:
I ndole sꝫ fretus: quā solqꝫ capulisqꝫ dedissꝫ
A c pr oīpotens: aio meditatus et orbem

T errarum celique uias se finxit agendo:
I nferior quicquid probitas iubet: in superas
C ontemplatus opes / caput altius extulit oras
V ectus in aethereas / mitis tone supreme.
S ic et in humanis rebus multique diuque
P er uirtutis opus se rex exercuit omne:
E t caeli quoscunque adiit uiditque recessus:
A c nouit. sensitque nihil tone petendum:
Q uod uirtute uacet: quod caeli nesciat arces.
Q ui colit, et mundi solus moderatur habenas.
N on igitur mirum si tantis stragibus actos
K arolus e regno primo rex expulit anglos. Angli
F orte hominum genus est et formidabile cunctis
A nglus in arma ruens. prima qui sede Britanos Britanni
E iiciens ueteres: alias sibi quaerere terras
I mpulit. et tanta peperit sibi laude triumphos
N am si uera loqui liceat: quas uidit et ortus
S olis et occasus gentes in bella feroces:
L audibus ex cunctę priscis cessere Britanis.
H os timuit liber: totum qui terruit orbem. Liber
H os ferus alcides uenturus dedit horrida turpi Hercules
T erga fugae. solus qui caesaris aemulus armis Caesar
A ggressus fuditque truces domuitque Britanos.
E st anglus: cui uicta potens iam cessat omnis
G allia, ab extremae spumosis tethyos undis: Tethys

Euterpe

Arctoeq; plage confinibus usq; sb alpes.
Karolus ingenti uirtute deiq; fauentis
Præsidio fretus: tanta iam cæde madentes,
Quosq; explere cruor nullus nõ præda nõ ignis
Posset: in aduersos magna ui pcitus Anglos
Compatio — Irruit. Utq; leo cui uix dum recta minaces
Uelant colla iubę; uitulas ferit iste: et acri
Has premit impulsu: ferit fimbũd(?) et illas
Dilaniatq; necatq; ferox: sic Karolus Anglos
Prosternit: mactatq; fugans: q militis usum
Atq; ducis regisq; uices gerit acer et audens
Ac prudens. ætate minor sꝫ laudibꝫ ingens.
Ast ubi certatim iuuenili in corpore uirtº
Incrementa simul cũ robore sũpsit et annis:
Non satis ee ratus proprÿs pollere parentũ
Uiribus: cons quas sensit et hespus addit
Externas et: sibi quas nouissꝫ amicas
Italiæ forti conducto milite turmas.
Teucron — Nam meminit Theucrona olī et francoa potentes
Francon — Iliacos uenisse duces cũ fortibꝫ armis
Danubij primũ fluuiũ: campiq; iacentis
Danubiũ iuxta multa cũ laude colonos.
Inde aũt castris motis felicibꝫ alta
Germani — Per iuga germanos: dũ sese opponẽ certat
Clade sub ingenti uictos fudisse feroces.

A c Rheni tenuisse solum: Franconia q̃ nunc — *Franconia*
D icitur. hinc rursus ductu melioris olympi
G allorum populis iusto cu̅ sanguine fusis:
B elli iure pii campos cepisse feraces:
E t prios fecisse lares: nomenq(ue) dedisse
N obile Francoru̅: q(uo)d nulla aboleverit etas. — *Franci unde dicti troia*
S ic et audierat capte post diruta troie
M oenia: quae vario memorat sermone p(er)fectos
D ardanios venisse duces Simoentos ab oris — *Eneas*
C lasse duos gemina/terreq(ue) mariq(ue) tremenda — *Anthenor*
A d su̅mi maioris opus: quaru̅ alta pulsis
E uganeis/venetum patavina condidit urbes. — *Euganei*
A c cisalpinos quos gallos dicimus: omnis — *patauiu̅*
I mperio tenuit/multos dominata p(er) annos.
A ltera s(ed) classis veneris quam natus agebat
T ros Anchisiades: multimq(ue) diuq(ue) p(ro)celis
M ilibus obiecta: ut tandem laurentis ap(ri)cos
A pprendiss(et) agros: post praelia multa cruore
F usa gravi/victrix totam sibi cedere iussit
I taliam. victe similis nec nom̅ ademit
N ec linguam aut mores: s(ed) sese tradidit ultro.
K arolus hinc ig(itur) conducto milite: prisce
Q uem iungebat amor patrie ut natalis origo:
F ortior insurgens senos furibundus i̅ hostes
D ivum rapit: fulm̅ veluti q(uo)d cuncta ruina

Euterpe

Renatus rex

Karolus Renati frater

Helicon

Turci

S terneret horrisonis caeli de nubibus actum:
V rget et impio urget parere subactos:
Q uod dudum coluere suo. sic Gallia demum
I ura sui regis didicit servare: tyrannis
E xactis rabidis per digni premia luctus.
H unc ego tibi materie desume poeta:
Q uem dulci cecinisse lyra laudetis in omne
T empus. musa michi, quam tanti ducem fuisti.
E uterpe, parere para tibi digna iubenti.
N ec tibi cantanti rex inclytus ille Renatus
E xcidat: eximia qui fulgens laude propinquum
R egem iure colit, comitem sociumque laborum
S ese addens. huic nec frater Karolus heros
I lle prius regni decus et tutela potentis
I nter honoratos nomen non fuerit amicos:
S ic ait. et celeri repetens helicona uolatu
A ddidit hec abiens. utinam nunc Karolus addat
L audibus egregiis turca de gente triumphos.
Q uos decet: ultus auos et francie opprobria cladis.
N ec titulis indigna tuis rex maxime nostra
M usa monet. comitte oculos. et respice quis
S tragibus afficit turcorum ignobile uulgus
F rancos saepe tuos: quos turpi labe serenos
F oedauit regum multis: quo tempore dirus
I mpurusque satio Baisettes omne per aevum

D edecus inuoluit: fuerant quinque secuti
C astra Sigismondi comites deformia regis. Sigismundus
N amque Saladinus turcorum saeuus amyras Saladinus
F udit et insidiis Francos. regemque Guidonem Guido rex
E t p(r)iam christi cu(m) sancta sustulit urbe. Christus
N unc tibi perfacile est omnis obtundere uires
T urcorum: nup(er) quas magna ex p(ar)te Johannes Johes vainolas
I lle vainolas non una strage pemit.
V nus Amoratthus: cui se turca salute Amoratthus
S peque tuebatur res o(mn)is: una secutus
E t uenerem ob obscoena p(ri)mu(m) gessit ad horchu(m).
h uius morte iacent turci nullaque sepulti
S pe tolli ualeant. na(m) q(ui) Mahometus i(n) omni Mahometus
F lagitio natus puer, altus, ab urbe ductus:
P olliceatur opis. satis e(st) si uina frequentet
E t fomenta gulae somno venerique dicatus.
Q uare age rex ingens felicibus ite(r) coeptis
A d summum pietatis opus. t(ibi) gloria uictis
M agna quidem p(ar)ta e(st) Anglis: s(ed) gloria t(er)re
h uic si celestis multo prestantior imi
A ccedat: nemo fuerit te clarior alter.
I mmortale solet nom(en) regalibus esse
A rtibus egregie inclusu(m). gloria multos
V sque adeo iuuit: sese ut co(m)mitte(re) fatis
M aluerint. q(uam) luce frui. sic ille superbus

Euterpe

Curtius
Brutus
Decij
Codrus
phileni

C urtius & Brutus. decij. codrus. atq; phileni.
A tq; alij multi ducti dulcedine laudis:
P osteritas quam grata mens ingentibz redit:
S ponte sua mortē uoluere occurrere morti.
H os si uana q̄dē potuit mandare sepulcris
G loria: uera tuū q̄to p̄stringere pectus
N ectare debuerit: q flebilis incola terre
H oc sis cale/poli semp communa futurus.
N ec t defuerint q sint tua facta canēdo
I ngenij p̄pulchra sui monimēta futuris
V icturi populis. nā me q̄ maxia rerum
G loria: quas tanta gessisti laude: tuarū
R eddidit affectū tanto pietatis amore
R ex inuicte tibi: noctes ut flāma diesq;
V rat corda mi. tu nobis unus in ore
S emp ades. nihil ē sine te mi Karole dulce.
Q uid censes: maiora tue si nona clare
A ddideris laudi: si christi uiceris hostes.
C ontinua q̄q; mihi te uisere corā
A statuq; tuo cōtingat cominus uti.
N am quis audita iuuēt: q̄ fama benignis
V ocibz insonuit: uisus tn̄ acrior omni
E st sensu: melius refert: quē ra p̄bauit.
V isere te cupimus rex Karole: tāta locorū
I nterualla uetat. uerū te lumine mētis

P rosperitatem merito cantabo carmine uates.

Carmen secundum

O Tu quem nataꝫ ueneris ab æthere
S usceptum peperit femina spiritu:
G onzagam placido Karolum
R erum respice conditor.
H unc febris facibus torrida feruidis
T orquet sollicitis sensibus opprimens.
E t quem nulla feri martis i agmine
V is umquam potuit: domat.
H eu nostræ nimium dura necessitas
N aturæ uariis casibus obuiæ:
Q uos prudens nequeat mente n̄ artibus
V llis uincere callidus.
N am quis: qua latium nobile maximus
T am multis renitat principibus manu
C laris ac animo: se ferat insolens:
Q ui tantis uireat bonis.
Mittamus priscas sanguine fulgida
M antus. herculeo semine floridus
G onzagas sileat. nam proprijs bonis
H ic omnes superat suos.
H eres nec ueterum Karolus inclytus
Q uos iactat proauos urbis et aureæ
A uctores meritis et titulis domus:

Karolus Gozaga laudat

Laudes Karoli

Manto

EVTERPE

E xcellit decuſ omnium:
Q uid forma rutuli corporiſ efferam:
Q ua nimiſ adeo fulget in omnibꝫ:
V t late pateat celicum nouum
M irandum populiſ iubar.
V ireſ ac agileſ iunge ꝑ omnia
A rtuſ: quæ ſtudium martiſ et otij
O ptāt: ſeu ſtadiū ſiue acieſ iuuet.
N il eſt qđ fugiat uirum.
C unctiſ integritaſ ſenſibꝫ additur:
Q ualiſ nec melior nec moderatior
V lli contigit hoc tp̃e principi
N ec priſciſ et uiuiſ.
O uirtuſ animi lucida maximi:
Q ua nil ſplendidiuſ phœbꝫ olympiuſ
M iranſ ſydereiſ ſpectat ab axibuſ.
Q uiſ te non ſtupeat uidenſ.
H ic hic ē auiſ: quem ratio potenſ
D iſqrenſ geminiſ uiribꝫ intimæ
N aturæ dupliceſ callibꝫ alteruſ
S oleſ numinibꝫ mitigat.
N am te non latitat karole: celituſ
V iſ: quæ magnanimiſ pectoribꝫ ingeſ
T errarū fragileſ terret inanium
C ultuſ et uarioſ doloſ.

hinc acriſ

H inc acuiſ oculoſ altiuſ erigenſ
V num quem metuaſ: quem penituſ uelis
N oſti non leuibuſ ſenſibuſ optimum
C hriſtum. quem colimuſ deum.
H uc nam te pietaſ. religio. fideſ
M ittit non dubio calle per arduoſ.
D educenſ apiceſ multiplicaſ boni:
Q uod uirtuſ peperit graduſ.
E t q̄uiſ ſileaſ: aſſequimur tamen
O mnem pectoribuſ quam ꝑbuſ abditiſ
M entem conſtitutiſ celitibuſ ſacram:
E t mortalibuſ enites.
N am quid non grauiter dicaſ. et efficiaſ:
Q uiſ te iuſtitiæ munere candidæ
A lter uel ſuperet: uel paribuſ ſatis
Æ quet laudibuſ impudenſ?
A t q̄to ualeaſ robore Karole
I nuicte: reliquoſ quo ualidoſ uiroſ
O mniſ exuperaſ: cordiſ in aſperis
R ebuſ promere neſciam.
A ſt hæc eloquium nectare dulciuſ
C ondit: q̄d placido flumine leniuſ
M ananſ exuperat pieridaſ ſono
V ociſ: quæ numeroſ ciet.
E t belli ſtudyſ pacis & artibuſ

Euterpe

V irtus te pariter tollit in ethera.
E que te sagulum : te toga perdecet.
T e nihil egregium latet.
Q uid: qd belligere nulla protẽtitas
S ortis te potuit : nulla licentia
F ortunae ualuit flectere dexterae
A d uite reprobas uices.
T e semper placidum te similem tui
P raestas. & nimium Karole tempus.
A tq3 id: qd medium deseruit uiris
L audatum grauibus patrum.
M irandis probitas te decorat bonis.
Q ui coetum titulis nobilibus petis.
T u uiuis meritis secla per omnia
L iuorem superans trucem.
N am te liuor edax insequitur dolis.
E t semper laqueos insidians parat.
A t tu uir sapiens fortiter omnia
F ers. & dissimulas malum.
H unc quis non igitur uincere Karolũ
O ptet: quem bonitas efficit improbis
C unctis inuidiosum. et febris ossibus
H aerens urit et opprimit.
H unc hunc ergo tuis maxĩe brachijs
N atus uirginea christe puerpera

A mplecteriſ geminiſ. en lachrymiſ p̄r
H oſtriſ cede precantibuſ.
T u cernis genitor q̄ miſere premit
N undanam rapidiſ turbinibuſ minæ
M olem quanta ruenſ funditus excitat
A trox praelia tartaruſ.
H ic uniuſ clipeo christo biſantco
O mnem uim rapidi ditiſ et impetū
N on ſolum ferat: at pſterat īpotenſ.
E t lucem tenebriſ paret.
H unc febris fatibuſ ſolue nouacabz
M embriſ reſtituenſ incolume ſuiſ
E t nobiſ pariter iuſta rogantibuſ
F uſuriſ lachrymaſ piaſ.
H unc febriſ penituſ christe deū p̄r
O ramuſ lachrymiſ ut fera liberet:
S ed liuor leuiuſ perfiduſ inſequi
S i tolli neq̄t urgeat. Carmen tercium

HEnrice diſtuleraſ nimiū in dauale grataſ
Afferre uiceſ. cupido nā breuiſ hora nimiſ. Enicus Dauatus
Iratuſ muſiſ. deflebā tempuſ inane:
N ecq̄ nimiſ facile rebar amoriſ opuſ.
I amq̄ fideſ odio: carmenq̄ et carminiſ auctor
F lebat. totiuſ uitrea biliſ eram.
T empeſtiuuſ adeſ. ſurdaſ in dulciſ ī aureſ

Euterpe

R epiſ. et o dixti non mihi iure doles.
D um canis et noſtrum lenis te carie pectus.
Ipſe tibi gratus regia dona paro.
Alphonſus T e meus Alphonſus rex en mittiſſimus: ad ſe
Vt uenias: placido ſedulus ore monet.
N on et enim fruſtra regalis uideris ædes.
Aut hic nr̄ erus. ditior aut redeas.
H ec et plura mones facundo danaltus ore.
hortariſq; citus carpat amicus iter..
Philelphus N on tua difficilis patietur dicta philelphus
Verba ſibi. faciet: quidq; amice iubes.
Lucretia V erum noſſe uelim: qua fronte lucretia nr̄os
Vna sales tulerit. riſerit. an tumuit.
N am ſi dicta ioco nō aſpnatur: amatq;
Se celebrem fieri cantibus & cithara:
R ebor iter tutum. dextrū m̄ numē et aſtra.
parthonopenq; celer: teq; deamq; petam.
Q uod ſi forte tulit grauiē q̄ luſimus: ipſe
Videris: an poſſim carpere tutius iter.
V lciſci nam ſemp̄ auet: que canduit ira
Foemina. num doluit caſta puella sales:
A t quid te tanto diuina lucretia regi
Vel ceſſiſſe doles: uel placuiſſe negas:
Semele N um doluit Semele: q̄ ceſſit amata tonati:
Mars venus N um doluit martis baſia pulchra uenus:

M agna quidem laus est: tantum si mira decore
Prae se forma tulit: ut placeas domino.
Q uin et si sapias blandis in retia iubis
Regis coge animum. fac tibi totus eat.
S ic et Francorum regem flagrantibus Agnes — Agnes
Super harundinibus fixerat indomitum.
M eonis Alcidem sibi sic cautissima dulci — Meonis
Obsequio servum subdidit e domino. — Hercules
P raeterea quod te prohibet mora, labra labellis
Iungere per veneris dulcia dona deae:
H um quae pulchra latent prohibet pudor ede coram
Arma: patris fulmen nunc latet usque Iovis: — Jupiter
N eptunus saevum nunc tempestate tridente — Neptunus
Occulit: Arquitenens num sua tela tegit: — Apollo
N on mars: non veneris natus premit arma cupido — Mars
harpe mercurium: falxque recludit avum. — Cupido
N on hastam pallas. non hasta supprimit ille: — Mercurius
Hellespontiacae quem coluere nurus. — Saturnus
S i rex arma tibi quibus est astatus in ictum — pallas
Intendat: quid non obvia tela pares: — priapus
N am quid te pudeat: dum rex tam fortis audet:
Quod liceat regi: cur tibi non liceat:
A h si nosse queas: quaenam fluit inde voluptas:
Poeniteat tanta continuisse mora.
N unc fortasse velis uxor: nec amica vocari:

Euterpe

N omen amicitie cur tibi non placeat.
V xor sepe uiro stomaco fit. semp̄ amica
Cauta placet. praestat coniugis esse loco.
C oniugiū secum semp̄ noua iurgia portat.
Sed quos iungit amor pace tenet solida.
H ic iocus arridet ꝑ mutua dicta cupido
hic auget semp̄: q̄d paret obsequiū.
F urta iuuat: dulcesq̄ iuuant ī amore susurri.
Iucundi amplexus brachia grata iuuant.
N ullus inest s̄mo: n̄ que ferat ip̄a uoluptas.
Sunt dulces ludi. sunt choree atq̄ soni.
I lla uiri querulis obtundit uocibus aures.
Inuehit in seruas. insimulat famulos.
V illicus in fundū sero deducit aratrum.
hōrea fracta refert: atq̄ meū fugiens.
N unq̄ certa quies. hinc murmurat. in soporē
Dat uitio. damnat: quae bn̄facta uidet.
N ec factū ēē satis q̄cq̄ putat. omnis auara
Est uxor. nūmis uult cumulare domū.
H ec mala coniugiū secum fert oīa. nanq̄
Cura domus debet coniugis esse probe.
Q uo fit ut an̄ diem uiridis matrona senescat.
Et passis rugis os tegat omne suum.
N um patiare tuā faciem: cui cādida cedat
Cyprus: arent ruge: destituatq̄ nitor.

H um maliſ odio gnix qꝫ teda phanetiſ — phaneſ
Eſſe piſſ facibz: qui recaleſcat amor.
E ia age ne deſiſ tibi tu ſz pande ſecundiſ
Vela notiſ. portuſ i: cape fauſta tuoſ.
N ec ſolum tecum q̄ ſit iuconda uoluptaſ
Verſa animo: fructuſ ſz meditare nouoſ.
A ſcanium Eneaſ italaſ ad aduexit ī oraſ: — Aſcaniuſ iulꝰ
heredem regni quem ſtatuit moriens. — Eneaſ
A ſcaniuſ regno potitꝰ nec priuſ Iuliuſ — Aſcaniuſ
Succeſſit prio filiuſ imperio. — Lauinia
S iluiuſ Aſcaniū natuſ de matre latina
Excepit ſcem: ſic uoluit latium.
I ulia progenieſ: que ẽ magnū dicit Iuliū — Iuluſ paruuſ
Auctorem gn̄iſ: hoc fuit orta patre.
S iluiuſ Aſcanij regno ſucceſſit. Iulum
Aſcanio natum pontificem ſtatuunt.
N um dubiteſ ig te tanto iungere regi
Que regiſ matrem te fore poſſe ſciaſ:
T u quoqꝫ rex ingenſ ꝙ lunga i ſiba fereſqꝫ
Tempuſ inane teriſ: num cupit illa ſibi.
N amqꝫ magiſ quo quęqꝫ uelit ſibi foedera iungi
Optate ueneriſ num cupit illa magiſ.
O bſtat enī pluribꝫqꝫ pudor: ꝙ inte uoluitat
Foemina: quæ ſtulta nundiū iugū tulerit.
Q ue tot miſſa capit fulgentiſ dona metalli

Euterpe

Se tibi ſat ueneriſ pignore conſtituit.
N on igitur fruſtra precibꝫ uā mollibꝫ addaſ.
Munere firmatur lingua manuſqꝫ ſuo.
Lucretia V erum ego: qui metuo te diua lucretia nr̄oſ
Offendiſſe ſaleſ: utor item ſalibuſ.
P arce precor: ſi forte tuaſ offenderit auriſ.
Euterpe Euterpe tecum ludere q̄d monuit.
A t tu qui nr̄aſ tanto coliſ igne camoenaſ.
Amice: fac uatem nunc tueare tuum.
D anale curandū eſt uel me nō uana iocatū
Vel tutum ſit iter pignora p̄ fidei;

Carmen quartum

Ambroſius Mauorſ H Ambroſi tandem ferus ille Mauorſ
A c fameſ: duroſ et Gigantaſ
Diſ Q uæ ferox terriſ potuiſſꝫ umbriſ
T radere æ: dirum domitare ditem:
Triones H inc ad extremoſ abijt trionaſ.
Franciſcus N anqꝫ Franciſcus uenerandus heroſ
Sphortias S phortias/nobiſ aubuſ ſecundiſ
C ælitus miſſus rabidoſ tyrannoſ
S uſtulit. pacem requiemqꝫ feſſiſ
A ttulit. nunc eſt populo ſtatuta
V era libertaſ. periere faſtuſ
P lebiſ ignauæ. ſcelerumqꝫ terror.
S tupra. uiſ atrox. furor. et rapinæ.

H en quis infracto meminisse fortis
C orde uir possit rabidas et omni
P este ferasq; magis extimendas
B eluas: quae nos penitus uorabant
F erro rictu rigidisq; rostris,
V ir bonus nemo poterat tueri
N omen inuicte probitatis insons.
M anq; suspecti fuerant et hostes.
Q uos pios nosset Rabias, et ille — Rabias
R usticus potu cerebrum diurno — Stephanus fabras
L esus, et numq; ciceris p umbras — Leonardus cicer'
S obrius: cui se comitem decembris — Candid' december
C andidus semp miserae cinedis
L aenibus septus, uitijsq; mille
S curra polutus, dederat p omnem
C riminis culpam. Bibulus cruore — Bibuli
C iuium suadens ferus innocentum
L atro: qui mulcens malesanus aures
P lebis impurae: nebulo profanus
S olus exemplis/ea commonebat.
Q uae nec imanis phalaris patrasset. — Phalaris
I nde quos saeuus gladius uel ignis
V isq; liquisset taciti ueneni:
H os fame solus rabida peremit
C andidus: foeno paleaq; tectis

Euterpe

F oſſe qui uetum ſolidum parari
D iceret: dum ſe tñ ipſe fallax
R ebus expleret per iniqua partis:
C uncta que ſuadet furor et libido.
V ideris paſſim populum iacentem
P erditum lecto: cererus qđ expers
A nnus omnino peperit ſecundus.
Saguntum Q uid mihi fruſtra memores Saguntu-
Hebrei A ut fame preſſos referas hebreos-
Megera N ulla gens unq̄ ſimilem megeram
P aſſa narretur. ſtomacus tumenti
N auſea nobis uomitum minatur:
V ente dum ſortem miſeram reuoluo.
N am nihil foedi: nihil impudici
L iquit afflictus populus: qđ ee ~~poſſe~~
P oſſet intactũ. meminiſſe diri
H orreo fati merito ſilendi.
T abe tam tetra generoſus heros
Fran. Sphor. N oſtra Franciſcus penitus leuauit
C orda cum membris. docuitq; quãtus
E rror humanas penetrare mentes
A ſſolet. phoebus nebule decoros
D um tegunt crines: nequit ituentes
Q ua micat ſemp: facie iuuare.
A mbroſi nobis radios Apollo

H oſter en coram rutiloſ : ſuoſq;
P andit . et cunctiſ animi ſolutiſ
N ubibuſ noſtri nitidoſ ocelloſ
L uſtrat infuſuſ . recreatq; dulci
L uce deiectoſ . reſficitq; laſſoſ .
A moroſi letoſ agimuſ canenti
V oce ſaltatuſ numeriſ nec unuſ .
E t nouoſ plectro moduloſ ciente
V erſibuſ miriſ / decuſ omne uatum
F ontiſ ad ſacroſ laticeſ uocamuſ .
Q uem Meduſeuſ ſonipeſ , ſub alto — Pegaſuſ
M onte deſecat . reſonat citheron — Citheron
A d reſurgentiſ numeroſ ſororum .
Q uoſ regit multa pr̄ arte pean . — pean
P ulchra cui clio meritaſ ſecuta — Clio
R eddidit uoceſ referenſ ſupbaſ
S phortie laudeſ ducis et parentiſ
H uiuſ inuicti populi . triumphiſ
C uiuſ Euterpe redimita celſiſ
G eſtit : et cantiſ mouet ipa miroſ .
P referenſ cunctiſ merito laborum
S phortiam nrīſ ſimul et uetuſtiſ :
S oīa quoſ uirtuſ dederit uerendoſ .
S i qua te ſollerſ igit uoluptaſ
C aptat . ad noſtraſ ppera choreaſ .

Euterpe

Q uas agit lætam placida per urbem
F ronte dux noſter populo ſequente
E t ſimul ſuaui referente cantu
Q uidquid ærumnis gelidis leuatus
I uſſcit cordis renouatus ignis:
S orte ſecunda.

Carmen Quintum

H etrica dum placida nobis munuſcula mittis
Grata manu: ni te magis ardet amor.
H ec nos dona mouet quam ſunt pulcherrima: ſed tu
Qui mittis nobis talia dona libens.
N on minimi uictus ea ſit: quecunque benigna
Declarat mentem per bonitatis opus.
S eruaſti quidquid dandi lex ipſa requirit.
Qui dederis dignus munera digna uiro.
H inc nimis inde parum uitans mediocriter omni
Functus es offitio temporis atque loci.
C auſa fuit dandi: tua quod fore dona ſciebas
Grata mihi: cui te mutuus addit amor.
D efuit at dandi ſolum modus. omnia recte
Cætera geſta tibi: ni modo mutueris.
D ebuerat nobis tua dulcis epiſtola ferre
Munera: quia noſſem quam mihi grata dares.
N eſcio: quis uenit nullo ſermone locutus
Reddidit. et dixit: quod nihil ipſe putes.
N um tibi forte ſenex ſamius (pythagoras) precepta ſilendi

T radidit: aut helicon aruit haustus aquis.
E loquio qui multa uales: quę dira tacendi
Te nunc flāma tenet: at tᵗ lingua bona est.
D octus es. et musæ tecum noctesq diesq
Inuigilant. dulcem pulsat Apollo chelym. Apollo
H uc diuas helicon castalidas sacer Chelys
T antisper sine pergere:
D um causam modulis in medium suis
M irantī referant mihi.
Q uenā tanta tenet nunc taciturnitas
D icendi decus Andream.
A ndreas semper metuit susurrus:
Q uem malus liuor solet improborum
S pargere in uulgus bonitatis exps
O re maligno.
E s bonis carus simul et probatus.
S ed malis reddunt satyre molestū Satyra
V oce non grata. Aut omnis inde
P estis origo.
N am tibi liuor minus obfuisset:
S i tacens fraudum laqueos tulisses:
Q uisquis excitus fuerit: ac tremendo
F ulminat igni.
N on pot enses alamanus in te
F erre liuoris nimium prementis.

Euterpe

E t tuæ semp cupidi ruine .
O tia curat .
E st item molis grauius uolenti
A dditum pondus: qd: oportet acri
P erferat nisu . subeatq3 uictor
N octe dieq3 .
D uxit Uxorem Ueneris decorem
Q uæ refert . caste similis dianæ .
H inc studet soli cupiens parentis
N omen inire .
Q uin ait nobis pudibundus hospes:
V os rogo . paulum lepide sorores
H inc ad Insubres properate nostrum
L inquite tectum :
D onec hunc fontem penitus recludo .
C uius est uestro melior liquore
V nda : quæ pisces parit : et Ibactos
R eddit Alumnos .
H inc tacet dulcis placido labori
D editus tantum cypridos . cupido
Q uam puer iunctam tenet et uoluptas
O mnibus horis .
N on : tacendi causa quæ te nō sinit
L oqui maritū . sz uelim mediocriter
O pam labori indulgeas : ne diu nimis

F undum colis: qd ieceris semen: neget
S egetem. uomis nã sepius scandens facit
G lebam carere fructibus sterilem suis.
I ntercapedo rebus in multis ualet. Intercapedo
I n hac sz in primis perutilem scias.
Q uos tu meos si pergis hortatus sequi.
E t liberis. et coniugi. et musis simul
M elius carebis. nec silebis munera
M ittens amicis Andreas pulcherrima.
N am qd times liuoris impias uices:
S ane tibi ignosco. malum ẽ liuor: miri
D eiqz. qd simul nimis grauiter ferunt.
S ed est opus probitatis ingens pellere
mo I niuriam. nec improbos homines pati:
I us omne fasqz prsus humanũ pmat.
I niuriam: qui cum pot: prohibz min.
N õ est is admodum minoris noxie
R eus putandus: q̃ auctor ipse criminis.
M etuas tu nolim. sz aude scribere.
N am nullus omnino sciat: qd sps eius.
N um forsitan liuor magis te litteras
M isisse damnet: q̃ dedisse munera:
N escire tu quidem uideris in bonam
N os gratiam redijsse cũ inuidie grege.
Q uare tacendi cum tibi causas uides

N ullas adesse : uel loqui posthac stude :
V el deprecatorem para : qui te sua
P ossit tueri dignitate et gratia .
N ec desidis nomen reus subeas uiri ; Carmē VI.
P osteā lux aderit : que te ieiunia cogat
D ura quaterdenos Sphortia ferre dies .
N am totidem mundi seruator monte tulisse
Esuriens luces traditur innocuas .
E st tibi conubio felici iuncta puella :
D ulcia cui nundum munera soluit amor .
I ngratus fueris : si lux haec sobria prorsus
Transierit . dum te nesciat illa uirum .
F ac : uenus arridens q̃tum ualet asta remedijs
I ctibus ingeminans sentiat ipsa tibi .
F ac : uideat q̃to te robore sustinet umbo :
Q uo decus ipsa suum casta puella tegit .
F ac : ne te imbellem uulgus uocet : arma capesse
Inque . fac redeas uictor in ora uirum ;

Carmen septimum.

D um pares monitis equo citato
S phortia clare puer obuius rite meis :
A duersatur amus procax : et ipsis
T ristior euripi fluctibus instabilis :
P roternis pauidam tuis puellam
V iribus in uuda Sporcia mixus humo .

En exclamat anuſ. ſociuſ timeſcat.
Tignum clamor adit. omnia tecta fremunt.
Quam perdant ſupi: replenſ quieta
Vocibuſ exululanſ omnia miſcet anuſ.
At ſi ſapereſ: caput dediſſeſ
Dirum triſtiſ anuſ tartareiſ canibuſ.
Num pluſ poſſit anuſ mero ſoluta
Que tu magnanimo principe patre ſatuſ.

Carmen octauum

Noſtra Sigiſmundi letatur pieriſ alto
hinc malateſti nomine multiſona.
Diligit hic muſaſ. hunc muſe carmine tollat
Inter ſe varijſ ad citharam moduliſ.
Euterpe quid muta ſileſ. dedit ipſe choreguſ:
Quem vario procerem carie ferre queaſ.
Fac tua delectent quantum poteſ ore canoro:
Cum numeriſ tantum conſona tuba nizo.
At quibuſ primum ſuper aſtra tollam
Laudibuſ clarum nequeo referre
Principem: ſic ſe meritiſ canendum
Omnibuſ offert.
Nam Sigiſmundi memorare laudeſ
Inclyta ſi quiſ uelit: ante phoebuſ
Qui modo Gangen orienſ reliquit.
Luſtret Hiberum.

H ic unius probitate fulget omni
P raeſtans ingenio gravis. modeſtus
P ollens eloquio deiſq; iuxta
C unctis. atque bonis viris amandus.
H ic omnis decorat: fovetq; rebus
D octos omnibus: ergo dignus unus:
Q uem nemo ſileat: ſz huius omnes
C ertatim ſtudeant referre nomen.
G eſtis hic rutilum rebus in æthera
F ertur: quas latium marte ſub effero
S enſit: per varias dum trahit vices
h ic omnes acie domat.
Q ui nondum pueri dum ſupat tener
A nnos: inſidias fortis et impiger
Q uas ſollers tenebris eruit: opprimit.
D iris horribilis viris.
H unc flaminij fortiter armis
P ugnantem et flaminiſ quiſquis
S e ſtulticia ſocium iūxit
V iolateq; obnoxia fidei
M anus omnis populi oēs piter
E xperti. ſtultitiae poenas
V bi ſoluiſſent: Sphortia virtus
G enerum tibi Franciſce dicavit.
H unc nicolaus martis horrendū fulmen

P eruſinus ille cuius Itali res geſtas
O mnes in ore ſimul hnt : et mirandis
T ollunt in aſtra laudibus : ſemel ac rurſus
E xptus horuit . hunc et Alphonſus pugna
V idit ſupbum : dum ferocibus oppugnat
T erra mariq militibus ethruſcorum
R ex nobile oppidum tremendus plumbinu .
Q uid pluribus tempus terere ſibis ueli :
V eneti Sigiſmundum legunt :
Q ui rebus in dubiis probus dux impet
E xercitibus unus ſuis .
h eros fluentinis bis impitat bene
H ic militibus . ac uincat item .
F ranciſcus hunc quas copias mittit ſocer
F lorentiam : ut regat : iubet .
h oſtilis acies trucemq martis
I ntrepidus rabiem ruentis
h ic ſemp repremit : patiq cogit
Q uam meruit furor et libido
P oenam . nec tn ipſe uictor unq
S e ſubicit tibi blandienti .
O qua mens hominu non colit maloz
N on ſecus : atq deam uerendam .
N il eſt : qd anteponi
A nimi bono quieti

Q uncat. hic enim fugacem
M inimi faciat mitorem.
S olidum decus ſecutis
S ibi ſeruit et pudori.
N il eſt: quod eſſeramus:
P robitas niſi quod ædit:
C orporis omnis abit uigor: uti
V ti ab Apollinea face perit.
E xtera quid cupiam bona mihi
Q uæ famulos faciunt ſibi: quibꝫ
S e mage dediderint: ſit opes
I lle mediæ. famulatur opibus.
Q uoq; minus caruit: magis eget.
Q uiſquis ſub impio iacet herus.
C erta mihi laus ea ſit: quã bonitas pararit
V era animi. nec ulla
V ulnera formidet: honorẽ nec amet malorꝫ
M alateſtigenam modulis. Iudicio tributũ:
Q ui uacuũ ſe ſtimulis pſtiterit nec ardet
C orde nephas malignus:
I ure meretur celebrari populi frequẽtis
V ocibus: ut probatus
I gitur merito celebrauerimus Lyricorũ
M alateſtigenam modulis
C itharaq; tubaq; uirum meritis ſupatem

A nimi. bona corporis et
S petiem illius instabilisq; trucisq; ferae quā
H ominum ruditas fatua
C olit: ac ueneratur ut egregium illi⁹ almae
D ecus ethere prīae.
M anet Sigismundus uir bello clarus et āmis
F ortunā putat ee nihil ratione carentem.
H unc uirtutis opus mens hunc sibi ɔscia recti
S emp habet comitem quisqs uirtute sodali
V titur et socia: nunq ueneratur inanem
Q uam sibi finxerunt dementis somnia ulgi
F ortunam. uirtute nihil prestanti⁹ una ē:
Q ua malatesteus princeps ad sydera fertur.

Carmen nonum

Quam mihi nunc opus es mea lux Gōzaga latina
Nobilitatis honos pieridumq; decus. — Karolus Gonzaga
M: Heu pestis formido premit. n̄ abire facultas
V lla mihi. quid me Karole linquis atrox:
D uxisses tecum: Scythiā seu siue supmos — Scythia
Gangaridas peteres: hesperon aut libyen. — Gangaride
S pes mea solus eras. tecum mea uota camoenae — hesperus
Semper erant. quid me Karole liñqs atrox. — Libyae
N il mihi dulce queat sine te ɔtingē. uitae
O spes o requies dimidiumq; meae.
S i te liuor edax pfugiū mi Karole fecit.

Fecisset profugum me quoqz liuor edax.
Non minimi laudem faciundam censeo: liuor
Quam premat insanus exitiosa lues.
Inuidit fortuna mee teterrima sorti:
Qua me felicem fecerat illa prius.
Haec mihi te dederat, lena uirtute probatos
Quae pia conciliat: quo duce tutus eram.
Nunc uagor in tenebris. nec q̄ uia certa salutis
Sit capiunda mihi: Karole nosse queo.
Pestis cuncta premit. uorat atqz ī gurgitat hōres
Omnem aīam. perit en uir puer atqz senex.
Rerum humanarum q̄ spes incerta suiqz
Nescia sit: monstrat Insubriensis ager.
Haud urbem inuenias: q̄ sol circumspicit oēs
Terrarum tractus et maris omne salum:
Cui natura potens magis oīa cesserit uni
Insubrium q̄ gens: quā colit ut ciuitas.
Hancqz ferax et amoenus ager collesqz uirentes
Multifluiqz amnes, hinc bona cuncta ferunt.
Temperies caeli talis fuit ante per omnem
Temporis aetatem: qualis in elysio.
Id probat ipse frequens populus: quo nullus ī oīs
Est alius terras, plenior ipse suis.
Sed nunc dira febris sic oēs peste uoraci
Interimit subito quosque fragore premens.

Nota laude oře Insubrium

V t fas ee putet nemo sp[er]are salutem:
Sed sua quoq[ue] die funera quisq[ue] parat.
N unc fortasse merens q[uo]d plebs admisit iniq[ua]
In te grande nefas, Angle philippe luit.
T e decus heroum, plebs ingratissima nullo
Cum moreris: sequitur funeris officio.
H inc fortasse deus, qui cunctis dig[na] rependit
Praemia: in Insubres saevius intonuit.
P lebei sceleris poenas patiunt, et ipsi
Qui nihil insontes p[ro]meruere pati.
N unc ego quid faciam? na[m] n[on] licet aemin[?] ire.
Nec scio qui vitem tristia tela necis.
A h q[uam] crudelem in te Gonzaga dedisti:
Qui mihi [?]volueris, du[m] tibi consuleres.
V erum ego q[uo]d mirer: si n[ost]ri oblivio mentem
Cepit tanta tuam: cu[m] tibi lyda perit.
H ec tibi q[uae] potuit: q[uae] tanto arderet amore:
Hic dum maestus abis, nullus excidere.
N on ig[itur] nequeo tibi succensere tabellis:
Q[uo]d te tam durum gesseris atq[ue] geras.
Q uae tibi cura mei: cu[m] nec m[ihi] ep[istu]la [?]ibus
Obsignata tubis obstrepuit ulla tua.
Q[uam] q[uam] laeta reor sunt et iucunda beato
Cuncta tibi: venetus que[m] fovet usq[ue] leo. Leo Venetus
E s t[ame]n exp[er]tus: q[uam] sit mutabile numen

60

Fortune: quam se gerat instabilem.
H aec quecumque manu fallaci perfida munus
Contulit: eripiat per scelus omne ruens.
S oli quidem uirtus stabili uestigia firmat
Certa gradu, nullis casibus acta loco.
Q uos tibi coniunxit studium uirtutis decoris,
hos fortuna nequit ulla tibi eripere.
H orum ego de numero tibi cum sim uinctus amicus:
Miror: ut exciderim mente uir alte tua.
C ura igitur norim quid sit tibi causa tacendi:
Aut quare hinc abiens nolueris comitem.
Q uod si nosse cupis: qua sit tua lyda salute:
Accipe: ne uidear immemor esse tui.
T ristis agit uitam. lachrymisque miserrima fusis
Non cessat flauam dilacerare comam.
D ilaceratque comam: cum tu cum nuda sibi istos
Funditus amplexus/oscula mille dabas.
N am nec es oblitus: quotiens in luce referes
Que tibi nocte uenus gaudia prestiterat.
S epius ingeminat: quid me mea sola uoluptas
Karole crudelis deseris hinc abiens?
O ut uel me rapiant mea fata repente.
Vel tibi me prope iungat amica cyprus.
Q uin presente uiro quem multus soluit Iacchus
Clamitat interdum: Karole me crucias

Atque iterum

Atq; iterum multo repetit dum uicta dolore
Karole me cruciaſ. Karole me cruciaſ.
Flauiuſ attollenſ tandem caput oraq; dulci
Conſopita mero murmurat in tenebriſ.
Inde minuſ honerat Lydam: q causa sopore
Dum ſimulat madidum, ludit in ore uiri.
Miſit et ancillam: que me uerſuta rogaret.
Si qua mee fidei credita furta latent.
Hinc ego reſpondi ſibi quae ſe uelle putaſſem.
Narrari repetit ſepiuſ illa uiceſ.
Paſcitur illa quidem uerbiſ. ſpe paſcor at ipſe
Ipſe metu pereo. Lyda perit Venere.

Carmen decimum

EVterpen cithara patriſ citatam
Sperabam fore greſſibuſ ſecundiſ:
Uti qua duce mi mihi liceret
Ad noſ Emere ſepiuſ uocanteſ.
Sed multo ſecuſ accidit (quod egre
Indigneq; fero) mihi malignuſ
Intercludit iter: negatq; greſſum
Aer inſubribuſ luem nocentem
Infundenſ miſeriſ: atrox deorum
Quam miſcet nimio furor ueneno.
Hinc loetale malum ruit per omniſ
Mortaleſ iuuenes ſeneſ et omneſ

Ę tatem ꝑiter. nec ulla peſtiſ
h umanum trucior genuſ ſubegit.
V nq. non ea que premebat olim
V rbem romulidum dei repreſſa
F eliti phoebigene. nec illa thebiſ
Q ue tot flebilibuſ tulit flagella
O b matriſ facinuſ ꝑatriſq; cedem.
N on qua graiugenaſ Apollo biliſ
A fflexit tua troyiſ in oriſ.
N on cui totuſ ut ipſe ceſſit orbiſ
M iſit cecropiam rogans in urbem:
V t pro ſe precibuſ deoſ adiret.
I nuadit ueluti leena ceruoſ:
Q uam nati rabida fame coacti
A d paſtum ſtimulant humi proſuſi:
V t tigriſ uitulaſ premit necatq;
Q uam ieiuna dieſ in omne ferrum
E xpertem trepidi metuſ et ira
A rdentem rapit ad fluenta Gangiſ.
S ic morſ excita ſyderum tremendo
F ato: q̄d ſuperi dedere meſtiſ
A griſ inſubrium: furore cunctoſ
S ternit loetifero. iacent acerui
P aſſim: q̄d nequeant dari ſepulchriſ.
S ic terra ꝑmitur frequenſ cadauer.

T urmatim ꝑeunt . et inſepulti
S pirantes animas odore tetras /
V iuacis et trahunt ad barathrum .
S tipatim properat ſequi pheretrum
P ollinctor ſimili receptus aura .
H inc fiunt plateę ſepulchra fatis
T riſtes innumeris ſub axe nudo .
F iunt et loculi canes relictis
S æui corporibus / rapaxq(ue) miluus .
N am quiſquis potuit : fugę dedit ſe :
Q ua ſors ſe magis obtulit ſecundam .
S oli nos colimus domi ſedentes
V rbem : quam populus frequens reliq(ui)t .
N e queſtor fugiens dolo fefellit
D ecoctor . meriti nec æris ullam
M i p(ar)tem minimā dedit nefandus .
I d cauſę facit : ut tuos amice
P oſtes Dauale nobilis adire
N obis non liceat . doloſus inq(ui)t
M i nummus uetitat tuos penates .
N ec ſolus nec equi nec ęris ſu(m) expers
M e lunge poteram uię per ęſtus
T antos tradere . nam nimis laborum
Ę tas iam ꝓhibet mihi graueſcens .
M embrorum nimij q(ui)dem labores

E que ac deſidie ſolent inertiſ
G randeuum penituſ uigore laxi
L angoreſ ſpoliare . iamq; cani
E n uelant caput albicante barba
N um grandiſ faciat uiam poeta:
Q uam uix iunior audeat uiator:
N ec muſaſ deceat . nec ipſe laudet
A lphonſuſ decuſ inclytum minerue .
P es pulchre minuſ ut philelphuſ ædeſ
R egaliſ ſubeat futuruſ hoſpeſ .
Q uare me dolor angit . et minaceſ
I nfigenſ ſtimuloſ premenſq; cordi
E xprobranſ mihi pertinax : quid inqt
A nnoſ tot nihil aureum reponiſ:
Q ui tot milia ſiſ lucratuſ æriſ:
Q uid nam ſufficiat tibi tuenti
O mnino nihil . omne terminiſ aurū:
A c prorſuſ nihili faciſ: qd ipſum
S i non eſſet apud tuoſ penateſ
N colectum : tibi nec lueſ . nec ulla
P eſtiſ pniciel metum intuliſſet .
E rgo diuitiaſ qd iniuſ uſq;
S pernis: cum uideaſ tibi pidium
L oeti propoſitum : qd arcet aurum .
T aliſ nunc mihi cura cogitanti

P reſentiſ rabiem die peruirit
C or ſane: requiemq; tollit omnem.
Et ni pierides paterq; pean
C antu dulciſono ſimul leuarent
C uram: qua crucior: necaret altus
Q ui me uulneribus dolor medullas
A ffligit penitus meas recludens.
N umqd ſi rogites: ſtudebo nummis
P oſt hac: ne patiar qđ urit olim.
N unquid ſe bibulum neget futurum
h ydrops: quem ſitis aridum fatigat.
N um linguam cohibere Codrus olim
O ptet Karolus unus impudicam.
N um ſpectes fieri licere cuiq;:
Q đ nata fugit: nec uſus affert.
A n fuluum cupiat debas metallum
Q đ coeni pedibus loco ſubacti
C ontemnit: locuplex ne fiat: uſus
Q uem longus docuit nihil carere
I d preter probitas qđ alma ſuadet.
V itus diuitieq; prorſus una
N ec florere quidem nec eſſe rurſum
P reſtantes pariter queant. hntes
P lus auri: bonitatis y minoris
F iunt principes. Apollo malim

Pierides
pean
hydrops
Karolus codrus
Arretinus
Debas
Apollo

63

3

N oſtraſ excipiet priuſ camoenaſ:
Qȝ fallax et auaruſ ille pluton.
Q uiſ nobiſ igitur deuſ fouebit
D exter caſtelidaſ piela pellenſ?
I dem qui genuit deuſ ſororeſ:
Q ui totum radijſ comatuſ orbem
L uſtrat: qui medicaſ benignuſ arteſ
H umano gn̄ri prior parauit.
P hebo ſi patre natuſ a tenebriſ
T etriſ hyppolitum uocat necatum:
Q uid non comodiuſ parenſ amicum
A locto tueatur hunc poetam:
C uiuſ ſe uideat pio labore
E t noctu fieri dieqȝ clarum:
H ec me ſpeſ recreat. metuqȝ tactum
M agna parte leuat. metuſ doloreqȝ
Q ui me non capiat foreſ uidentem
A diriſ iaculiſ prope obſideri:
Q ue uiſ nulla quidem nec arſ repellat
H umani ingenij: metuſ feroceſ
E t fortiſ etiam ſolet mouere.
D e nobiſ ſatiſ hec ſuperqȝ tecum.
N unc tu Dauale dicito uiciſſim:
Q uid nobiſ agitur: quibuſ ſecunde
R eſ ſunt et placide. datiſ ne phebo

E t muſiſ operam ſacriſ. an urit
V t flamma cypriſ et puer Cupido.
Q uid de te rogitem: uireſ iuuenta
Q uem pungit ſtimuliſ: agitqꝫ laete
I n ludum venerиſ gradu citato.
E taſ te tua reddit innocentem
E t rex: quem ſequeriſ. benignuſ iſte
A lphonſuſ. quiſ enim faceſ ſenileſ
I gnorat: quibuſ ardet iſte ſemper.
N um multaſ amat: ut ſolet: puellaſ
R ex Alphonſuſ. an una pectuſ urit.
Q uod tandem latuſ ambiunt utrunqꝫ.
N um fortaſſe duae: parumne ducat
S e munire duabuſ. adde quinqꝫ:
D um uomiſ ſegetem ſcindat ſubactam
R ecta cuſpide: qđ ſeni negatur.
O q̄ dulce malum mihi uoluptaſ
E t q̄ loetiferum ſolet uideri
Q ua ſenſuſ miſere capi proteruuſ
S e poſtq̄ patitur: nefaſ in omne
F ertur precipiti cituſ ruina.
N am nuſq̄ uitium ſtetit. procelliſ
N on uniſ agitatur. omniſ urgenſ
T empeſtaſ id agit ſceluſ per atrum.
A t magnum uitium p̄menſ uoluptaſ.

Qua plureſ periere q̃ dolore.
Quo ſit: ne dubitem. magiſ ne nobiſ
Flagrantiſ Veneriſ frequenſ ſagitta.
An peſtiſ mihi ſit cavenduſ horror.
Tu Lucretia nobiliſ puella
Regi verba dato. ſenemq; paſce
Spe. nam copia vilior putatur.

THalia parteſ ordine tercia
Tuaſ fiturum florida pieriſ
Videſ canendi. muneriſ accipe.
Tibi quod ipſe tradidit anxiuſ
Chori magiſter. leticiam pater
Summuſ deorum turbat et obterit.
Augere quam te carmine maxime
Decebat unam. fulminat undiq;
Tonanſ ſagittiſ: qualibuſ efferoſ
Stravit gigantaſ: montibuſ arduiſ
Auſoſ olympum aſcendere fulgidũ.
Summũ piclum turbida vatibuſ
Minantur aſtra. ruſuſ et omnibuſ:
Quoſ ulla praeſtanſ evehit altiuſ

D octrina claros. musa mouentibus
Q uem bilis urit feruida uocibus:
A d tonantem flectere moliens.
P reces nec absint. nanqꝫ precantibus
V el numen aiunt mitius effici.
N ihil quod esset Iupiter optime
F ecisti: ut esset. non chaos abditum,
F uit. nec ulla materies tibi
O pus o pater: qui cuncta creaueris.
S uccurre nobis. iusta precantibus.
O summe rerum conditor omnium.
Q uae nostra culpa. qđ sceleris nefas
T antum benigni pectora numinis
P otuit tui in nos maxime Iupiter
E xcire: cunctos ut nece fulminis
P erdas repente caelitus exciti:
F unus philippi plectitur incluti:
I ngrata plebs qđ ferre merentibus
N eglexit umbris egregij ducis:
C ulpam philelphus Insubrū ferat
D ic ó uirorum rector et etheris:
Q ui solus omni munere principem
S ecutus illum: nullius horruit
O dium nec iras: sēp et aureis
Q uem solus ausus laudibꝫ extulit:

T ui est canere iuuet ut impetum

V ates tunc fulminis ignei.

A bscedat urbe. fulmina nesciunt

M odum tueri missa uagantius.

F rancischus isti Sphortia consulat.

T Q uem sæpe nobis carmine celsius

E uectus audax comparat admodum.

S atis monuimus: quod foret usui.

O baudit ille prorsus et auribus

C lausis notis dat uerba uolantibus.

A t uxor eius Blanca puerpera

V irtutis ingens gloria nobilis

S urdas nec aures comodat audiens.

P atique nequeat serius optime

I sti merenti ferre: quod expedit.

B lanca. quam princeps genuit philippus

I lle: qui priscos superauit omnis

V nus heroas pariterque iunos

L audis honore.

B lanca quae diuum genitum philippi

S phortiam pulchra probitate clarum

V xor illustris placidis maritum

M oribus ambis.

N on opem nati bene promerenti

A fferes qui te super astra sæpe

E xtulit uitæ titulis probate
C lara uirago.
V nus hic Anglum meritis mariam
O mnibus magnum fuit inter omnes:
Q ui metus expers coleret: minasque
T emneret omnis.
V nus hic idem superas in arces
I lle ubi cessit: Mariam philippo
P atre te dignam sequitur canendo
L audibus altis.
V nus hic rursus medios in ignis
P lebis infeste populique fluctus
A usus est templo celebri tyrannos
S ternere uerbis.
V iribus tandem mage profitentur:
Q uos modo terror dederat silentes.
F ortis hic unus medios in enses
O ra resoluit.
S phortiam solus populo fremente
S yderis fato genitum superni
E sse testatus docuit quid esset
F inis hūdus.
K arolum solus monuit poeta: Karolus gonzaga
P lebis infide insidias dolosque
V t cauens partes sequeretur omni

P ectore uestras.
Q uod quidem. si rem liceat fateri:
P rofuit primum tumidoque bello
A ttulit finem: priusque luctum
S ustulit omnem.
A st ubi rerum superis secundis
E stis in nulla prius potiti
C aede: spes ingens aluit poetam:
T empore multo.
P remiis pulchris latio petitis
V nus a toto renuit: quod esset
C ertius uero / dubiam secutus
S pemque fidemque.
P luribus sed quid tero Blanca tempus:
Q uidquid en princeps statuit b̃gonus
S phortias / tandem meritis amici:
T ransit in auras.
Q uaestor illudit. studet et dolosus
V erba uendenti dare uerba. nũ sit
H uic opus uerbis: at abundat alto
F onte loquendi.
E rgo si quicquam iuuat et parentem:
S phortiam si quid iuuat et maritũ:
S i quid et temet iuuat ẽẽ cultam:
C onsule uati.

Franciscus Sphortia.

P estis hunc horrens: pariter famesq;
O bsidet. septo geminis periclis
E st opus nimis: quibus hostis atrox
V traq; cesset.
B lanca quae nulli veterum decore
F oeminae caedis titulis pudici
M oris: et uiuas supas uerendis
L audibus omnes:
S i tibi saluos pius ille seruet
L iberos caeli dominator alti:
T eq; cum dulci tueatur omne
C oniuge tempus:
S i breui fias Itali triumphi
T ocius compos super orbe toto
S igna felicis statuens mariti
I nclyta uictrix:
D a manu uati rapidis procellis
N e miser fluctu pereat supremo.
S ola tu loetum potes et salutem
F erre poetae.
S in minus saltem pateat facultas:
Q ua solum et sortem meliore mutas
E t Ioue et fului clipeo metalli:
F ata repellat. Carmen secundum

Cicchus Calaber

Spes me dulcis alit: quã semp cicche bingnio

A ffers ore pius. ſpes mea corda nutrit.
E diles nam uerba mihi q̄storq; dederunt
S æpe adeo: bilis ut ſtomacū cieret.
O pportunus ades cum iam ferueret in iram
A c furere inciperet mens agitata malis.
N on equidem perferre queo: q̄ iusq; pn̄cq;
F erre uetat. res est nō tolerāda fames.
N am qd̄ loetiferi memorem contagia morbi.
Q ue iuitare loco non ualet æris inops.
P rinceps digna iubet: q̄ dedignat̄ obire
H i: quos iste suis preposuit loculis.
I q; rediq;: monent. tibi mox ueniēt. eruntq;
P ræmia digna tuis reddita muneribus.
S ic et eo. redeoq; iterum. rursusq; recitor.
T amq̄ ridiculus terq; quaterq; die.
N on decet hoc musas. uacuas: q̄s semꝑ oportet
E sse labore graui per grauitatis opus.
N i mens læta manet penit⁹q; ītacta labore:
O dimus et carmen. odimus et citharam.
N uncius esse tuus suaui m̄ more salutem
D icit opem referens: quā m̄ prestiteris.
N on te uana loqui iam ꝓdem nouim̄ imu.
S pes non firma tenet mox fore: qd̄ cupimus.
S ic tibi non fragilis debetur grā cieche:
Q uam tibi dum refero mēte gero memori.

V erus es in cunctis et non fucatus amicus:
Q uem rebus novim semper adesse meis.
A t facit id virtus: qua prestas omnibus unus:
Q uos habet egregios Sphortia dux proceres.
I d doctrina facit: qua nulli cedere suesti
E loquiumque potens ingeniumque ferax.
N am similes mores animos moderantur amore.
D issimiles odium gignere crebre solent.
P erge igitur. coeptis incumbe. et perfice munus:
Q uod iussit princeps: rusticitasque negat.
N on ingratus ero. nam tu per secula mecum
M ulta diu vives nescius interitus.

Carmen tercium

LVdo quem vitijs virum supremis Lydus
P reponas alium nefas per omne: .
N emo est. lydus enim pudoris ipsum
A biecit penitus vir impudicus
V ultum cum facie. Venus gulosa Venus
F amosum celebrat: facitque notum
H unc unum populis vagata turpis
C unctis Enteladi soror furentis. Enteladus
N on servet petulans fidem sodali
E t dula socio: suam sororem
Q ui nuper viciavit: et sororis
Q uae nupsit modo: creditam puellam.

N am qđ mollibuſ unuſ in cinædiſ
E xcellit ſceluſ omne per nefandum /
N on tuſcuſ modo nouit : Inſubreſ at
O mneſ : nec uario fatentur ore .
H inc Bacchuſ ſibi uendicat proteruuſ :
Q ui leſo penituſ miſer cerebro
I nſanit rapida meri procella
E xcituſ facinuſ furenſ ad omne .
H inc liteſ parat improbuſ doloſaſ .
E t fingit reuſ ore non pudico
C rimen uaniloquium / ſuaſ recludenſ
I mmaneſ animi faceſ latentiſ .
Et diroſ ſtimuloſ ad omne probrum
P rodiueſ. Miſer o miſer Megera
Q ue te lyde rapit trahenſ cathenis
V inctum præcipitem : negans quietem
M enti ſacrilege : deumne cenſeſ
R eſ nr̃aſ oculiſ uidere preſſiſ :
C ui quicqđ fuit et futura cuncta
S unt coram. nihil eſt : qđ eſſe poſſit
I lli. qui peperit poloſ : creator :
E t mundi reliquoſ iacentiſ orbeſ :
O cultum : uidet is : libido quanta .
T e cepit : furor ut uolutat ægrum
P ectuſ : nec patitur uiam ſalutiſ

N oris sic oculis tibi tenebras
F udit lucifugas, quod ille docte
A c recte studuit monere fratrem
V ates hesiodus: secutus erres
N unquam: quin potius gradu secundo
S is laudis quoniam fugis priorem.
O mnes hic bonitate praestat unus:
Q ui per se satis est: ut omne quod sit/
N orit: sed monitis item probatis
Q ui paret: probus est. at ille neque
N ec te fatearis esse necesse Qui neutrum valuit, suus ordo
N equaquam tibi cedit. ergo primus
P ostquam te renuit palam: nec ullus est
E st ordo reliquus: nisi locari
M alis inferior. quod aio nequam/
T e nequam fatearis est necesse.
N am quis flagitiis cares: fidemne
L audarim: fidei sacrum ligamen
Q ui tollis violans probris amicum?
H is cunctis inimicus: ipsa caelo
Q uos equat meritis decora virtus?
N am quos non lacerans innocentes
A c sanctos: et malos et omni
I m puros vitio, palamque lyde
F amosos: tibi turpe tam scelesto

C astigare puta: nimis nocebis
V el laudans. et enim tuorum
M orum qui fuerit comes malorum.
E t uitae socius tuae impudentis:
L audabis. tibi nullus sermo
M anat: quem pudor et Minerua ducat.
O scoene loqueris. geris Timarchum:
Q ui cunctos puer et uir impudicus
P robris exuperas inertis oti.
E ructansque grauis fugas odore
O mnem quae tibi iungitur coronam.
C asu uel studio datur petendi
E ris: quidquid inops ruboris olim
I mportunus homo fide pelasga
V sus: ceperis usum: qd inq̃
N unq̃ restituas. ubique pedis
D iscumbens et simulque ridens
F rullas: in geminas. ubi quiescis:
I llic et matule loco uetuste
L ectus totus olet. domum uel omnem
S ecessum faciens. ubique pressam
T urgens exoneras ut uisus aluum.
Q ui foetor stygia possit ullus atram
E quae tristius habere: totus unus.
S ic foetes: mihi nauseam timente

V t cites stomaco . nocens utroq;
E que gutture . displicens oleto .
O ffendens oculis / mero trisulcis:
E t lingua nimiū spuens uenenum .
A c ledens manibus : tibi rapaces
Q ue sunt egregie : quibus repostum
S it prorsus nihil . omne qdquid usq̄
O cultum latet : est tibi reclusum .
E t raptum pariter . quis abdat aurū
F uri tam uigili ! dolosus imi (t passi)
C uius cum Sisipho / Sinonis ille — Sisiphus Sinon
Q uem dicunt : auus abdite rapine
C edat ! nanq; gule nihil timere
F rangende didicit . manus patras
N octes hinc agitat uigil rapaces .
N ec parcit sotio . premit sodalem .
M ortales suposiq; fallit hostis
N octiurnus . nec enim timere cesus
P ulsatusue solet . nec ulla sani
O ris uerba ueretur . at monentem
D ucit ridiculo / tiphon salutans . — Typhon
Q uare morus nisi curet ipsa lychum .
N on est spes reliqua ulla sanitatis .

Carmen Quartum

Q Veris Alexandro quē prelatura p ocs — Alex. sph.

Siſ laudiſ numeroſ noſtra thalia uiro.
Q uidq prima dedit quidq noua ptulit etaſ:
Vniſ Alexander laude refert propria.
H unc decorat uirtuſ ai quamqz ſupma
Aiſ fundit geminiſ turribz acta polo.
V iſ animu interior nihil eſt: q neſcia mulſz.
hinc agitat quidq moribuſ intuſ alit.
E t conferre manuſ et martem flectē ſieno
Noſti. tu gladijſ eloquioqz ualeſ.
M itiſ eſ et facilis. tibi nulluſ pectore faſtuſ.
Gratuſ eſ offitio. dulciſ eſ obſequio.
H inc tibi multa meo credet uctiā cultro.
Et canet ad laudeſ ipſa Thalia tuaſ.
Q uod ſi digna tuiſ meritiſ tibi dona referre
Non dabitur: memoriſ ſit tīi mtiſ opuſ.
N ec fore deſperem: nobiſ ut phoebz Apollo
Det citharam dono: quam dedit aleſ ei:
S i pulſando chelyn, reddent ſua carīa muſe.
Teqz ſuiſ manibuſ floribuſ inſtituent.
H ec ſunt parua quidem: que diue reddē fuerit
premia pierideſ. nanqz mori nequeunt.

Mālius torquatus
·L· Brutuſ
M· Curtiuſ
Coḋruſ
Decij

M anliuſ heu nati percuſſit colla ſecuri.
Seuit et in natoſ Brutuſ ad uſqz necē.
A lter in horrentem ſe precipitauit hyatu.
Se tulit in gladioſ et Coḋruſ et Decij.

Quæ spes tanta uiros hos locto tradidit ulla:
Sperarunt mortem laudibus opprimere.
Stoicidas: dum summa boni finitur honesto: *Stoici*
Quid sibi proponunt: gloria sola iuuat.
Res age præclaris titulis gere maxima digñs
Ductor Alexander uincere pge tuos.
Sphortia magnanimus res gesserat de p œuu *Sphortia pm*
Victuras bello claras et imperio. *Fran. Sphōtia*
Hunc superat natus Franciscus Sphortia rebz.
Fortunaqz prior p probitatis opus.
Tu quoqz perge parem te tantis laudibz heros
Reddere. nam musæ te sup astra ferent.

Carmen Quintum

Tristes insubrium deniqz linquimus *Insubres*
Terras: quas rapido syderis ignei
Vastant horribiles fulmine cælites.
Plaustro dum uehimur: cū latibz pijs
Et qdquid reliquum longa pteruitas
Martis uel cereris sæua necessitas *Ceres*
Fecit. nam penitus feruor apollinis *Apollo*
Omnes corripuit. nos sitis ac fames
Vna dum premeret: quæ ppior fuit
Hinc cauponula tendentibus æminus
Qua nos papia mox excipit obuia:
Illuc numine diuertimus horrido. *Papia*

E t nimis petimus: quod sint usui.
T urbatus iubet excedere ianua
C aupo. pestiferę discedite belue
I nclamans. propere linquite linquite:
Q uos spectant oculis astra benignius.
P aremus. quid enim pluribus irritum
T empus conterimus: non asinū lyra
N ec uis eloquij leuat inscium
Q uod coeptum fuerat prosequimur uię.
E t uix assequimur deniq; blandius
O rantes ueniam noctis ac otij:
Q ui primas habitat uillicus incliti
H orti campo domos: excipit omnia
N obis laeticię munera porrigens.
H ic p̄mum tenebras luminibus pigras
V dis expulimus. pectorꝭ laetior
S ensus corripuit. mensa paratior
H ic apponitur. hic et cereris pię
H ic p̄mum placidi copia liberi
F it nobis. agimus cantibus altius
P ulsantes fidibus sydera p sonis.
S altatum choreis cymbala mollibus
M iscent. maeror abest. et fugit æminus
O mnis cura prior. nam modice quoq;
I nterdum grauitas exhilarescere

N ec quaq̄ dubitat. ſic grauio ſenex
C ondiri ſalibuſ puberiſ aſſolet.
V t comuſ tacuit: mox iocuſ utitur
D ulci colloquio. poſt requiem parat
P lumiſ perleuibuſ lectuſ honeſtior.
D ormitur placide. nox citiuſ ruit:
Q uam par eſt. roſeo ſurgit ab æquore
T itan. arquitenenſ. excitor illico.
A c me ueſte paranſ excito cæteroſ.
T endenſ ad Ticinum: qđ iacet obuium.
H inc mox perſpicuo flumine nobilem
D um manuſ Ticino: en ingredim̄ padū.
Q uo uecti placidum conterimuſ diē:
N octu dum requiem præſtat et otium
Q uæ ripam tenuit dentibuſ anchora:
D um ſomno p̄mimur mox tonat altiuſ
Q ui rex omnipotenſ Jupiter æthera
D ucit. nec pluuię lentiuſ ingruunt.
N imbi precipiti turbine conciti
I rrumpunt rapidiſ amnibuſ undiq;.
O diūm genitor rector et arbiter
R erum/ quaſ opifex e nihilo creanſ
Q uidqd iuſ geritur: diluuium p̄cor
A rce quo p̄mimur. nil p̄cibuſ deuſ
A udit: forſitan auiri qđ inanitaſ

Nec summis et caelitibus placet.
Theoleptici — Nam si uera fatenter theoleptici:
Non est / quod capiatur precibus deus
Illis: munera quas nulla preuenerint.
Crebris obruimur caelitibus imbribus.
Nec prosint miseris tegmina cymbule
Conducte. penetrant omnia turbidi
Himbi. sic penitus nos quoque uestibus
Frigemus madidis nocte sub horrida.
Dum frigent reliqui/sola uoracibus
Antonia Aliprada — Flamis aestuat Antonia uenula.
Nec falax reserat: quod patitur malum.
Forsan. ne reliquis iniiceret metum.
Thitonus — Tithoni croceos liquerat excita
Aurora — Uxor iam thalamos. Anchora tollitur.
Et coeptam sequimur remigio uiam.
Ethon — Vix ethon rapido absdiderat iugo
placentia — Collum: nos excipit grata placentia
Ac dula miserans hospitio fouet.
Solus diminuit munificentiam:
Johes picolus — Vectigalia qui pictolus exigit.
Quo nil inuenias rusticius: nihil
Vel sordidius. clamitat improbus
Vectigal uolumus. non opus est libris.
Musarum satis est: si satis est opis

: In nummis :

I n nūmiſ. faciunt diuitiæ deoſ.
C ontra litigo: dum principiſ optimi
Q uaſ nuper dederat: me tego litteriſ.
Q uid uerbiſ opuſ eſt: uiſ ualet efferum
N ullum, nec pietaſ flectere piccolum.
S oluſ Sæua malum deterruit uirum:
Q ui poſtq̄ didicit Cortiſ hic optimuſ
I mpuri ſolitaſ inſidiaſ uiri:
I uſſit: ne ſtomacum feruere bilicum
D emenſ cogeret. expalluit audienſ
H ec uir nequitia nequior ultima.
I nuituſq; ſinit ſoluere cymbulam.
H inc noſ Sæua ſuiſ muneribuſ piuſ
V t pulchriſ cumulat ſoluimuſ impigri.
Q uod dum poſtridie ꝑ gaudia pulchra cremonā
Appulimuſ peſtem iam ſupaſſe rati:
D iuiſ in duplicem turbato numine peſtem
Sideriſ incidimuſ incidimuſq; ſoli.
N am uix egreſſuſ cymbam. uix urbe receptuſ
Dum conduco domum: qua reſidere qām.
V ernula quæ rerum cuſtoſ Antonia naui Antonia Aliprāda
Sola relicta fuit: morte cadit ſubita.
T ollitur extemplo cunctiſ ad ſydera clamor.
Veſanum paſſim uulguſ ad arma ruit.
M œnibuſ extrudor tanq̄ teterrima peſtiſ:

Cū phoebo et natiſ mille p obprobria.
Nullane Romulidum plebeſ ueſtigia ſuaſ
Vira cremonenſiſ: quam pimant ſupi:
Quae te barbarieſ cepit ſeuiſſima more
Immani/grauibuſ urbſ inimica uiriſ:
Qꝫ bene te diuiſ praede decreuit hndam
Auguſtuſ: ſupaſ quae feritate feraſ.
. Perfida genſ ſcelexi non uni obnoxia. toto
Flagitiiſ pariter orbe notanda tuiſ.
More peregrinoſ q̊ tandem peſſima cunctoſ
Odiſti: quibuſ eſ omnibꝫ ipſa minor:
Dic mihi: qua tandem polleſ uirtute cremona
Dic mihi: quo tedecoroſa careſ uitio:
Tu ſermone mihi tantum blandire doloſo,
Retia dū tendaſ: dum laqueoſ iaciaſ.
Quoſ non induciſ fallax: nō fraude ſupma
Mittiſ in inſidiaſ omniſ inopſ meriti:
Quid: qđ marmaricuſ leo te crudelior ullꝰ
Non eſt: īmitiſ uipera nulla magiſ.
Dic fex Gallorum: quoſ nutrix pectore faſtꝰ.
Num quia te Gotthi conſtituere nothiſ:
Nam genuſ egregium: qđ priſcaſ rōa coloiſ
Ornarat: penituſ attila ſuſtulerat.
Quod ſi quoſ forſan ſeruauit ſeena colonoſ
Tempeſtaſ: ſi quoſ neſcijt illa proboſ:

h oſ tenebriſ plebſ dira ſuiſ obſcurat: et almā
Non ſinit in lucem mergere luminibuſ.
N anq; quiſ ignorat: q̄tis ſe laudibuſ effert
Melia progenieſ Bartholomee tua: Bartholomeus
S ola malo gaudeſ plebſ inimica poetiſ Meliuſ
Nobilibuſq; grauiſ ſtirpe profecta gethe. Getha
h inc immaniſ amor prede te ſemp̄ anhelā
Reddit et infeſtam: quoſ alit aura boniſ.
N am quae te rabieſ agitat genſ impia: doctoſ
Vt cupiaſ omniſ diſpiſſe uiroſ:
J lluſtreſ exoſa arteſ. clarumq; poſa
Jngeniū. ſomnoſ atq; gulaſ adamaſ.
E bria genſ. leſo penituſ quae fracta cerebro
Jnſaniſ: quae te triſtiſ erinyſ alit:
J ſtic nobilitaſ non eſt: quae more tueri
Se queat ingenuo laudibuſ et meritiſ.
P lebſ ſcelerata furit: quae nullo ducta pudore
Juſq; piumq; premat: quae malefacta colat.
O genuſ horrendum nr̄iq; obpropria ſecli
Non tandem patrij poeniteat ſceleriſ?
N um peſtiſ fortaſſe faceſ aduex imuſ ultro:
Que noſ decepit: ipſa luat facinuſ.
N um ſi nota latenſ egrote cauſa fuiſſet.
Noſ eadem lunga cymba tuliſſet aqua:
h umanum c̄men q̄ culpa inſonte carebat.

humani meruit iudiciſ offitium.
Exactoſ recipit paruuluſ hortuluſ
In quo parua domuſ cum puteo iacet:
Quem ranæ celebrant cantibuſ undique.
Hic noſ nemo ſuiſ colloquijſ quaſi
Dirum prodigium et cælitibuſ graue
Dignatur. manibuſ nemo pecuniam
Audet tangere noſtram: quod nummuli
Morbum peſtiferum contineant quoque.
Hinc noſ obſidet infeſta neceſſitaſ:
Quæ potum prohibet: quæ prohibet cibum.
Vue noſ recreant: quæ niſi turgide
Fouiſſent ſtomacum: noſ ſitiſ et fameſ
Preſſiſſent pariter mortiſ aculeiſ.

Carmen Sextum

CRimine ſuſpectum quoque Babtiſta uerebar
Neglectuſ tibi me quod nihil obſtreperem.
Malo tamen ſiluiſſe tibi quam cauſa fuiſſe
Criminiſ: in patriam quo thereret reuſ.
Non fortuna locoſ eadem ſeruabat eoſdem:
Quoſ premit Eridanuſ: Arnuſ et ipſe rigat:
Marſ feruſ amborum populoſ diſcreuerat ira.
Multaque fulmineuſ uulnera miſcuerat.
Negligerem ego te: qui ſiſ iucundior omni
Luce mihi: dulciſ num pateretur amor.

Q uid multis: eadem fuerat mihi cā. silendi:
Quae tibi. neuter ht: iure q insimulet.
N unc aūt postq populos deus optimus uno
Iunxit amore duos: en tibi pulso fores.
S cire uelim: q agas: q sit tibi cura camoene:
An penitus nummis penitus inuigiles.
N escio: q Momi sunt qui te ludere dicant
Num mihi q uitio. num tibi forte dat:
N am tu diuitias forsan studiosior ambis:
Quas ego q par sit: temnere pgo magis.
A n nequeas fuluum non dilexisse metallū:
plurima q uitae comoda ferre ualet:
A st ego q paucis contentus ducere uitam
Sim solitus. nummi ducor amore minus.
E thioposq senis non est: cui littera pectus
Imbuat: at nri: quos iuuet aeris amor.
E rgo diues agis: paupertas semp habebit
hunc eadem: iuuenem quaeq secuta fuit.
D issimili studio simili sub amore probate
Si uirtutis honos iunxerit usq duos:
Q uire fit: ut alteruter non sit ɔtentus: utriusq
Ad medium redeat: quid uterq colit.
S ic aut diuitias nimias ɔtemnere disces:
Aut ego pauperiem diffugiam nimiam.
Q uod si forte negt neuter p̄stare: seuerius

75

Momus hẽt: initio q(uo)d det utriq(ue) tuus.
H um temptare libet: liceatne moue(re): q(uo)d alto
Robore consenuit: inualuitq(ue) suo.
T u mihi ditandi trades praecepta beatus.
Qui pauper fias: accipe. pauca feram.
S emp(er) ego studui: qui me sequeret cunctẽ
Diuitiae ut d(omi)n(u)m: quas ego no(n) seq(ue)rer.
H is mihi ne venus nec amoenu(s) p(ro)tus amic(us).
Illecebre nullae delitieq(ue) minus.
N on iocus obscoenus. cypri nec copia musti.
Non fomenta sacrae dedecorosa gulae.
A lea nulla meos gaudet didicisse penates.
Ludus item nullus ridiculosus habet.
M illia nummoru(m) nobis cyllenius ales
Attulit et musae: quae periere simul.
H ospitibus nam cum do dignis pl(u)ria mitis.
Munera muneribz disperiere nouis.
N il mihi s(er)uatum est: nec q(ui)cq(uam) defuit unq(uam).
Sunt mihi cuncta satis. possideoq(ue) nihil.
Q uaq(ue) domu(m) subijt nummus uirtute pat(uit).
hac itidem propat numus abire foras.
H aec et tu m(en)te uolens praecepta tueri
Mox tenuis fias pauperiorq(ue) codro.
S ic cum tradideris in tu praecepta: q(ui)bz sim
Ditior: adde: queam num fieri melior.

D ic inq̄ pariter num creſcere poſſit ī ipiſ
Diuitijſ uirtuſ: quæ moderata cupit.
D iueſ erat craſſuſ nulla uirtute decoruſ.
Ipſe cato pauper laudibꝫ aſtra petit.
S ic uirtuſ eadem croeſum tenuiſſꝫ opeſqꝫ:
Non tua tempſiſſꝫ optime dicta Solon.
D ic: quem nunc uideaſ. decoret quē maxīa uirtꝰ
Diuitieqꝫ ſimul. que ſupant medium.
N unq̄ poſſe putem fieri: ſimul īclyta uirtuſ
Diuitiæqꝫ graueſ in cumulum ueniant.
H e nā corpuſ auent dulci lenire ueneno:
Q uo pereat quidq̄ menſ alit alta boni.
A t uirtuſ aīūꝫ ſublimia tollit in aſtra:
Cui parere facit corporeoſ ſtimuloſ.
N oſce igit Babtiſta uelim: tˡ quāta camoenę
Circa ſedet: nummiſ q̄ cumuleſ loculoſ:
E t q̄ Nomuſ opuſ rigido ſibi ſumpſit ore Momuſ
Mordendum: gladijſ quoſ petat ipe ſuuſ:
P reterea q̄tum noſ diligiſ: illa probati
Viſ an amoriſ item creuerit ī cumulū.
N am te nūc amor magiſ en Albthe pr̄ncdiſ
Ignibuſ exardet. cumqꝫ die ſupat:
Q ui tn̄ æqualiſ uitæ ſi moribuſ uti
Conſueſcat: fiet maior et utilior.
N am ſibi pierideſ me totum et phobꝫ Apollo Pierideſ Phoebꝫ Apollo

Adiunxere simul cantibus atq; lyra.
Lusimus in sathyris. lyricos nc pectore cat⁹
Versamus. curas hisce leuare iuuat.
Effera ptulimus lungi discrimina Martis.
pertulimusq; famē. pertulimusq; sitim.
At nunc Insubrium pmit alta senior urbē
Ira deum leuo sydere cuncta domans.
pestifer inuadens omnes uno ordīe morb⁹
Millia quoq; die corpora mandat humo.
hinc ego uix tandem natisq; domoq; meq;
prospiciens: cessi loetiferis iaculis.
Hinc me cum totis laribz nebulosa cremōna
Excipit et phoebum castalidūq; chorū.
Ille chelyn pulsat. rndent grata sorores
Cantibus alternis. dulcis amice uale.

Carmen septimum

Musis cremonę nullus est loc⁹ sacris.
Nullus Mineruæ. nec deo maia sato.
hic sordidæ solum uigent artes palam.
hic turpis urbem quæstus omnē polluit.
Lenonibus, scortis, et alæ uafris
Doctoribus: status est ingens honos.
Et publicanis. et gulæ. et ueneficis.
hinc remigrandum ē. ac retro ad Insubriū
Terras propinquas nauigandū ptinus.

Vale Cremona manibz diris sacra.
Infesta cunctis quos alit uirtus uiris.
Vale. uale inq̃ tercium. et cito cadas
Terris famulis concremata funditus.
Bene ē. preces tetigere tartareas canes.
Dirae furentis instar adsunt turbinis.
Saeuum latrantes igneos morsus parāt.
Fundunt uenenum crinibz. iactat faces.
Ardet Cremona. nullius nec syderis
Flamis, nec humano igne, supplicium facit
Immanis ira pectoris: cunctos bonos
Qua tristis odit: en scelus gente impia
Cruciat suum. nec sufficit bustis humus.

Carmen octauum

Henrice quid facio si forsan Dauale gras:
Vino equidem nec me pestis amara tulit.
Carmina multiplici pede ludo. carcia dulci
Tempto lyra. sumq̃ maius adortus opus.
Nam modo res Italas cū meū m̄te noluto:
Phoebus ait: semꝑ tempus inane teris:
Meonides p̄scam graio cum milite classem
Extulit Altisonis ille poeta modis.
Emulus hinc nr̃ lungo post tpre uates
Successit tandem publius ipse maro.
Cui pius Eneas grates debere fatetur

Ingentis tantum: quem canit ille uirum.
Fran. philelph. At tu nil magna nil prisca laude philelphe
Temptabis dignum notus utriqz solo.
Grecia si septem tenuit te nobilis annos.
Et docuit quidqd gens ht ulla ferax.
Si te progenuit. que tot nutrit Itala tellus
Lustra decem decorans artibz ipa suis:
Quid taceas semp: q nil sublimius audes.
Qz satyram atqz lyra: fac tuba ad astra sonet.
Altius hinc igit saliens. noua molior arma:
Quis in se latium pferit omne graue:
Hec tuus Alphonsus, qn rex maxima saecli
Gloria pntis, non decoratus erit:
Sin forsam rogites. q no pmissa fideqz
Seruarim: quid no parthonopen cecini.
Accipe. quae fuerit cuntantis ca poetae.
Atqz ignosce more uauale care pie.
Insubrium terras inuaserat undiqz diris
pestis atrox facibus cuncta simul populas.
hinc me defecit promissi copia nummi:
Quem labor ingenuus reddere debuerat.
Quaestor et ediles pedibus sibi ferre salute
perrexere omnes: solus in urbe fui.
Quid facerem: natos num seue linque morti
Fas erat: atqz mihi cosuluisse satis:

H ec facerem. nē erat, qua me ſeducē fato
Poſſem: fulventiſ copia tanta dei.
N amq; deum cenſent hiſ tempeſtatib; aurū:
Atq; deo maiuſ numen et imperium.
Q uæ uoſ uiliſ humi mortaleſ tanta cupido
Opprimit immemoreſ numiniſ et patriæ:
S æua proceloſo ſulcanteſ equora fluctu
hanc terram pegre luctificā colitiſ.
D ebetur uobiſ, ſi uitam uiuitiſ æquam:
In patriam reditus. ſydera quā decorat.
I llinc ortuſ enim ueſter. deuſ ætheriſ alti
Eſſe quidem ſimileſ uoſ dedit ille ſui.
V oſ aurum colitiſ, mira pietate lirūgiſ
Q uod metuenſ patrijſ expulit e laribuſ.
O mniſ cauſa mali (liceat ſi dicere uerum)
Eſt aurum: mœchoſ hoc facit atq; doloſ.
O mne genuſ uitij molit͂ et efficit aurum.
Q uæ uoſ mortaleſ corripit ergo ſitiſ?
H ec tn̄ i precio ē: cui deſit copia numi.
Non fuit huic uirtuſ: qui fuit æriſ iopſ:
h inc me deridet plebeſ ignobiliſ: annoſ
Q uod tot agenſ. nulliſ pſpicia loculiſ.
N ec ſcio: quo fato mihi fit. nūq ipa peculi
Cura fuit. nē nunc me ſitiſ æriſ habet.
D iuitijſ alijſ delector dauale nulliſ:

Q̃ quibuſ exultat impitanſ animuſ.
D iuitijſ animuſ gaudet: quaſ nulla mouere
Viſ queat externa. nam deuſ ipſe ſui eſt.
S in petiſ: an tandem ueniam: ni durior ullꝰ
Jnciderit caſuſ. uiſere noſ ſtatuo.
V erum ſcire uelim: q̃ noſ ſit fronte bñigna
Excepturuſ adhuc rex tuuſ atq; meuſ.
N um flamiſ adeo flagreat ſuccenſuſ amoriſ.
Vt fortaſſe deaſ deſpiciat comiteſ.
A t iuuat aligerum cantuſ quoq; ſæpe cupido
Cantibuſ atq; lyra corda ſuꝑba domat.
S i tibi rex ingenſ fortaſſe Lucretia nolit
Obſequio placidi ſe tribuiſſe dei:
S pero equidem noſtriſ mulcebit uſq; camœniſ
Jpſa adeo ut doleat ſe tribuiſſe moram.
P lura quidem dicturuſ eram: ſ; nūciuſ iſte
Obſtitit. hic abienſ qui celerabat iter.
Q uod reliquū ē: iſtic, cū ueneto dicē ꝑgā.
Nunc te cum muſiſ opto ualere pijſ.

Carmen nonum.

AL phonſe noſtri lucidum ſæcli iubar
D ecuſq; regum maximū. ſi lungiuſ
M irationem forſitan ſilentium
N oſtrum tibi dediſſet auribꝫ pijſ
A dmitte cauſam. noſq; dicenteſ breui

T antiſper audi: dum pie mentiſ fidem
Q uecunq; debet eſſe non dubia tibi:
S altem probariſ. nanq; de rebuſ tuum
S it iudicare liberum. mihi ſatiſ
D ixiſſe fuerit: quod tibi cupio bene.
O ptoq;. nuper fuerat in mentem mihi
A d te ire uiſendi tui cauſa: deum
Q uecunq; dulciſ pectori inſeruit meo
T natum amor laudum. ferebā muneriſ
S atyraſ loco centum: tuo quaſ nomini
D iuo dicaui. plura nam quiſ uelim
D e te canendo poſteriſ relinquere:
P lacuit tū ſatyriſ item in cęlū tuum
E fferre nomen/ ob tibi geſtaſ probe
R eſ maximaſ nulliſ tacendaſ gentibz.
J d dum uoluto: multa ſoluenti pedem
M ihi obſtitere. ceteriſ ſed omnibz
J am liberum curiſ. dateq; compotem
F actum uię/ marſ impedit mox ingruenſ.
N ec me ſequi: quā ceperā ſinit uiam.
S ic regredi cogor doleniſ/ miſeraſ nimiſ
E tatiſ huiuſ quaſ uiceſ agimuſ male.
O tpuſ teterrimum ſyduſ feri:
Q ue tanta cepit peſtiſ orbiſ inclytū
J taloſ genuiſ; ſi noſ minuſ pax iuuerit.

Quidnam iuuet tandem: quietis gratia
Si suscipi bellum solet: quibus licet
Frui quiete: quid mouent belli nefas?
Iniuria nulla lacessiti quidem.
Honoris ardor pectus humanū dies
Noctesqꝫ uexat. ac uorax auri fames.
Quo plura possidemus: ulterius quoqꝫ
Libido porrigit finibus nullis sibi
Contenta: mundus unus uni ꝑparum.
Hoc accidit quos nulla ratio temperat.
Laxis habenis quos temeritas impotens
Stimulat: sui nec iuris ēē trux sinit.
Hæ sunt mali causæ cupido peruicax
Honoris. auriqꝫ ignis ac nimius furor.
Sed te caput regale, quē probitas uirū
Ostendit orbi numini deum parem:
Alphonse regum sydus in omnes plagas
Famæ coruscum lucet: q̄ ratio ferox
Furijs ualet nostris et ira ditior
Iunxisse principium: omniū ꝑstas honos:
Quid polluis manus sacras: aut quo ruis
Præceps in illos: quos ut ī p̄mis tuos
Debes tueri: num philippi forsitan
Obliuio te ceperit ducis optimi?
Illius inq̄ principis mitissimi:

Q uo uidit uno ſol benigniuſ nihil
N c̄ amantiuſ quicq̄ tui : q̄ te ut patrem
V eritus pindeat filium dilexerat.
E iuſne Blancham filiam caſtiſſimā
E iuſ nepoteſ indoliſ pulcherrimæ
S p̄ꝫ maxime furore cenſeaſ
T uone dignoſ: at quibuſ faciaſ bene:
H iſ ſi minuſ faciaſ: quibuſ eſ obnoxiuſ?
P hilippuſ ille nihil omiſerat tuuſ:
Q uod cenſuiſſet ſplendidiſ honoribuſ
A ut cōmodiſ tibi fore acceptiſſimū.
Q uid dicet omniſ genſ: q̄ etaſ longior?
H aud hoc enim ɔtemptui ducaſ: licet.
Q ui negligit. quæ cæteri de ſe uiri
V el dixerint: uel ſenſerint: neq̄ putant.
L auſ gratitudiniſ: qd aiunt q̄ plurimi:
E ſt tanta: nulla maior ut dici queat.
Q ui cæteriſ uirtutibuſ cunctoſ uiroſ
R ex antecelliſ: hacne dicariſ minor?
A d hæc dei dono uir omniſ impat
E t omne regnum cælituſ nobiſ dat.
H umana regna uanitaſ: quæ uiribꝫ
N ituntur imiſ: ſi ſupnaſ deſerant.
N am reddit æqua lance p meritiſ deuſ.
S ic principeſ deuſ bonoſ auget boniſ.

M aloſq3 rurſus afficit grauibus malis.
Q ui ius miniſtrat: iure qui ſocio utitur
I n rebus omnibus: nec ullum dedecus
A nimo uolutat: nec facit ſciens probru̅:
H ominibus ac ſuperis probatus omnibus
R egnat. magiſq3 ſemper ac magis uiget.
B abylon ita tot ſeculis in regibus
E floruit iuſtis. eandem perdidit
N imis pudendum regis iniuſti nefas.
C yrus ſibi dum rebus in lætis modum
M eſtitur: omnis cælites comites ht̄.
E latior factus. iacet ludibrium
M ulieris iræ. rex Alexander puer
P robuſq3: proſpere gerit quicq̄ cupit.
M ores ubi iam grandis ac uite decus
M utat: ſuorum fraudib3 cadit miſer.
N am nemo lætatur diu partis bonis
I is uſis improbe. deum probitas iuuat.
R omæ quid impium uelim urbis ſequi.
E regibus primis Numam ſolum licet
V idere iuſtum: qui mori meruit bn̄.
A t regium poſtq̄ iugum populus malu̅
S oluiſſet: ac ſe liberum ſtatuit fore:
D um legibus paret. ſibi gentes feras
O rbemq3 totum ſubiungat late imperans.

Sed mox ubi libidini uis cesserat:
Ciuile bellum surgit: ac uecors furor
Confundit omnem ciuium ꝯcordiam.
Fit praeda: fit caedes: per omne barbari
Sceleris genus. seruile fert populus iugū:
Cuius polos tetigerat arduos prius
Sublime nomen ne Ioui parcens q̄dem.
Non haec .n. mortalium fiunt manu:
Sed illius qui solus imp̄at omnibus:
Quecunqꝫ mundus altior complectitur:
Etsi quid est inane: q̄d mundū ambiat
Mortalibus datur exequi nutū dei
Tanq̄ ministris: qui nihil sūt p̄prij.
Sic plurimis item bonis ac maximis
Te reddit mirabilem populis deus
Alphonse cunctis gratia laudis tibi
Bonitate parta: q̄d sequi p̄gens die
Ad ultimam / felix eris: uel mortuus.
Nam qui mori uirtus q̄at: q̊ mors p̄it:
Uiues in omne saeculum. et nom̄ q̄dez
Gens nulla ꝯticescet excelsum tuum.
Sed quo mihi admirandus appes magis
Meliorqꝫ caeteris: quibus sese ingerit
Fortuna regibus fauens: eo magis
Cupido ueri me tenendi ꝯcitat.

Venetiſ

Q uæ cauſa nunc belli tibi: qui uim intulit:
Q ui turbat otium: quiſ inſidiaſ locat:
h oſti peperceraſ nimiſ rebuſ tuiſ
G raui ac pudendo proximiſ conuitijſ:
V t hiſ noceres: quoſ uel inuituſ colaſ:
Q uæſo: quid arma infeſta nũc agitat tua:
Q uod enſiſ iſte tuuſ expoſcit latuſ:
A lijſ nocere dum putaſ: noceſ tuiſ.
F lorentiæ nam qdquid infert mali:
B lanceæ philippi filiæ illiuſ tui,
B lanceæq natiſ et nepotibz ducis
J nfertur eiuſ: quem benignum uideraſ
J n te benignitate uix incredibili.
F lorentia te cauſa nulla reddidit
h oſtem: niſi qd nolit in venetũ trucē
T ranſire mentem: quæ nihil ſani cupit.
P ie— ne poſſiſ: qd negat pietaſ nefaſ:
Q uiſquiſ uirum quiſquiſ pente lædere
M olitur uniuſ: num pudicę coniugi.
N um filijſ prodeſſe iudicabitur:
A ccedit ad rem maiuſ: et qd maxime
S pectes: oportet. ſi tibi uictoriam
C aſuſ uel aſtrorum neceſſitaſ ferat.
C ui uictor adſiſ: forſitan putaſ tibi:
C erte tui te cogitatuſ plurimum

A lphonse fallant . regulum qui ptiment Fran. Sphortia
R eddatne tutos omnium rex maximus:
V enetis enim quid deest: ut impio graui
I talos premant: quod pfacile fiat qdem.
S ociis tuis armis. caue sapiens caue.
H osti: quibus terra mariq; uiribz r
P ollent: quibusq; opibus uigent: gcordia
Q; diligenti rebus in cunctis solent
V ti. nihil qd comodum ferat sibi.
O mittit umq uir Venetus. acer. sagax.
Q uod si potens, qui nemine relinquere
I nopem suae gsueuit umq dexterae:
V ictoriam dabit lacessitis deus:
P restare certe plurimu rebus tuis
L audiq; iudico: tueri quos decet.
A more si pgas pio: et nuq hostibz
F aueas tuis adeo: tibi ut obsis uolens
S ciensq;. na si postea q miseris:
R euocare spiculum uelis: nequeas qdem.
Q uid pluribus pulso tuas auris monens:
V t sus Mineruam: quid fides no audeat:
V el hinc tibi mox sentiendum censeo:
N eutram uel in ptem gubernaclo rates
T no iuuandas: quae rimas afferant.
Q uod si quid hinc forsam timendu cogites:

B eneficiiſ adimendus eſt omnis metus.
E t ante q̃ pelagus noui flatus eant.
A rmanda nauis omnibus rudentibꝫ.
V idesne quos minitantur alpes turbines:
Q uas ſint procellas additure fluctibus
L atii ſali: plerumqꝫ ponto dexteras
Q ui conſerunt dubio: nocere mutuo
V triqꝫ dum cupiunt ſibi/ Zephiro alteri
E uro alteri freti: repente pſurit
A rctous axis: et feris aquilonibus
D um cuncta miſcet: obruit præcepſ fuga
V trosqꝫ. vates opto ſim falſus tamen.

Zephirus
Eurus
Aquilo

Carmen decimum

N On tibi plures moduli Thalia
D antur. pone ſilentium:
D um tu quicq̃ referas: qđ aures
N oſtri mulceat Enrici.
H ic enim mira pietate regem
A lphonſum colit optimum.
S olus Alphonſus ualet inqetos
B elli frangere turbines.
P ortus o nr̃e nimium camœnę
O ptate Enrice Dauale.
L ege qui certa regit omne cælum
Q uando ſydera turbida

V ertet ad nostros pius ille uultus:
A c lucem reuehet bonam:
Q uid ferum martem. dubiamque phoeben. Mars
Q uid tristem et gelidum senem phebe
S emper horremus: redeant benigni Saturnus
P hoebus. Iupiter. ac cypris. Phoebus
D ira quid tantum minitant astra Iupiter. cypris
H is fulmen regionibus:
D iuus Alphonsus trepidas procellas
N on tandem uidet Alpium: Alpes
Q uid iuuat tantos humeris labores
S emper tollere fortibus:
E st labor certe subeundus omnis
E t belli rabies feri:
P acis ut tandem redeat uoluptas
Q uae fessos requie iuuet.
Q uid iuuat pacis placidam quietem
M artis uertere cuspide:
C aelitus nobis ratio tributa
Q uid non impio utitur:
E t trucis fraeno premit impotenti
I mmanes animi feras:
L anguide uanis pecudes ferocem
P astorem superet minis:
H os nimius terror nimium cupido

C æcat: quæ tenebriſ regit.
N ec ſinit: puraſ ut amemuſ auraſ
E t lucem ætheriſ ardui.
D iuuſ Alphonſuſ quid in arma præcepſ
F ertur: ceu leo ſæuienſ:
P articepſ quare uelit ēē fati:
V ltro qđ Venetoſ premit:
L iber ut uictor ſuperauit indoſ:
V rbeſ condidit inclytaſ.
L egibuſ cunctaſ decoranſ uerendiſ:
E t qđ nutrit otium.
V icit Æneaſ rutuloſ ut acreſ:
M artiſ prælia diſpulit.
Q ui felix unq̃ fuerit uocanduſ
T ractuſ arma peniter:
ł Canit beat⁹
N um deum motu canit pax beatu:
Q ui gaudet requie ſua:
B ella ſi geſſit memoranda ſemp
L ate gentibuſ omnibuſ:
S i triumphaleſ tituloſ ad hoſtiſ
V icti retulit agmine:
Q uid ſibi Alphonſ⁹ cupit: iām laudiſ
Q uærit ſæmina maxima:
E ſt ſatiſ bello, ſatiſ et labore
P artum: plura qđ appetit:

S aepe fortunae caput inuidenti
Q ui subdit: dolet ultimum.
F inis humanis studijs petendus
P oni debet in omnibus.
H unc enim noster nisi cogitatus
S pectet: quaerit inaniter.
B ella quem ponant sibi sumpta finem:
P acem, pace frui licet.
E rgo quid bellum petit: cum surgit:
C ausam quaero periculi.
S it satis tantas superasse gentes.
N on simus reliquis graues.
Q uisquis iniustis aliena uotis
P oscit: numina prouocat:
Q uae suis reddens inimica rebus:
S ero quod uoluit dolet.
N on ego certe Venetos posius:
H is te hortantibus alloquor.
N anque iam pridem Venetos amore
O mnis prosequor unice.
M e mouet clades Italis futura:
S i uex dimicet alterum.
N onne Francorum celerant cateruae
N ostris cladibus inseri:
Q uantus heu campos cruor et rapina

Stupriſ cædibuſ imbuet.
Quiſ uocat Francoſ ſocioſ furoriſ?
Quiſquiſ bella nouarit.
Soluſ Alphonſuſ ualet arma: ſoluſ
Iræ frangere fulmina.
Nanque ſi ſæuum retrahit tridentem:
Fluctuſ hadria neſciat:
Omne mox cælum redeat ſerenum.
Et ſimo tonitru uacet.
Sume tu iuſtaſ Italæ querelæ
Parteſ Enice Dauale.
Non tibi paruaſ referent camoenæ
Grateſ pro meritiſ tuiſ.
Ore facundo timidi reflectenſ
Alphonſi cita pectora.
Nomen in cunctoſ tibi comparabiſ
Annoſ ſole micantiuſ.
Corpuſ extemplo perit omne. fama
Durat: quam bonitaſ parit.

Franciſci Philelphi carminum Melpomene

Carmen primum

Quem Melpomene laudibuſ unum
Ex omnibuſ ad ſydera tollaſ?

Mortalibuſ excelle:

M ortalibuſ excellere cunctiſ.
Q uem muſa canaſ uoce ſonora:
D are nam turpe eſt terga Thaliȩ.
A ge dic aliqd carmine dignum.
A liud conuenit alij: non eſt:
Q uod idem ſit dignum omnibuſ unū.
L auſ militiæ ducis eſt clari:
M editi: ſi curauerit apte.
G rauidoſ auro loculoſ facere
E ſt eiuſ: qui pelago merceſ
A c terra uehit undiqꝫ multaſ.
A t rhetoriſ: ut dicat ab arte:
I deqꝫ: ſalutem ut pariat iuſtiſ.
P robitatiſ laudabit̄ ille:
Q đ turpe pati nolit. At alter
C umulate uirtutiſ: in enſeſ
Q uod ſe intrepide dederit pugnanſ
C aptæ p̄riæ ductuſ amore.
N ihil omnino tenuimuſ: ullam
B onitatiſ qđ tulerit præ ſe
V el p̄ exiguam debiliſ umbram
A t nunc mera melpomenen uirtuſ
I uuat. atqꝫ merum dicere gaudet
V erum. dea nam reprobat ficta.
S i Melpomene ducere nouiſ:

V eniat. ueniat Karoluſ ille
P ia quo gaudet Francia rege.
D euſ hunc rebuſ dedit humaniſ:
F ugat ut tenebraſ: reuehat lucem.
P uniat ſonteſ: ſtatuat iuſtuſ
Q uæque meruerint premia rectiſ.
R eſ geſiſti Karole magnaſ:
Q uaſ interituſ neſciat ulluſ:
Q uaſ et populi celebrent omneſ:
Q uoſque cadenſ & quoſ uidet orienſ
S ol: quoſ Boreaſ perflat et Hauſter
T ibi trux Angluſ ceſſit abactuſ
P atrio regno tibi ſurrepto
F raude tuorum. regnaque uictuſ
D edit immeritam ſceleriſ poenam.
N ihil impunitum deuſ unquam
S init omnipotenſ. tribuenſ cuique
Q uod promeruit: nimiuſ hic:
D euſ afflixit duriuſ Anglum:
Q uoniam quod non decuit: uoluit.
S ic te Karole quoniam fueriſ
P iuſ: afficit numen honore.
T e precor igitur mente uoluteſ:
D euſ ut iuſtiſ magna rependit.
N ec enim patitur uinciere unquam

M eritis: qui nos morte redemit:
P aciens quidquid · liuor et ira
P otuit dirius impia facere .
D eus ingratos odit: eosque
E qua expendens cruciat lance .
D ocet id Demon primus ab alto — Demon
S olio tenebras fusus in imas.
D ocet id genus pater humani: — Adam
C uius luimus miseri culpam .
P ius es Karole semper et idem
M emor in primis meriti quo te
D eus ornauit. Karole regum
D ecus o summum suscipe christi — Christus
S igna petentis · et irrue fortis
I mpia properans agmina turci — Turcus
L ecto tradere: moenia qui nunc
T rahicię premit heu sacra Romæ
B arbarus audax puer immanis — Mahometus
A rabos referens omne latronis — arabs
S celus et nomen trux Mahometus. — Mahometus
H eu quam uereor sera futurum — turcus
T ua Karole rex arma ruinæ:
Q uæ manet urbem sæua cadentem .
V ia nam longa est · barbarus hostis
P remit innumero milite muros.

Geminant ictuſ . enea moliſ
Quæ fulmineo turbine iactant
Horriſonaſ tromenta/ ſagittiſ
Sociata tot : ut rapiant lucem
Oculiſ hominum Marte ſub effero .
Propera . propera maxime regum
Karole noſtri gloria ſecli.
Speſque labantiſ ſola ſalutiſ
Fer opem miſerę quę ruit : urbi .
Ea ſi ruerit : quanta priorum
Capiet cladeſ nomen? : et omneſ
Quibuſ eſt ſancto criſtuſ in ore .
Quæ cruciatuſ poena manebit :
Si durum illum viceriſ hoſtem :
Refereſque piiſ ſigna triumphiſ
Splendida barbaricis : exiſ unuſ :
Quem Melpomene noſtra per omniſ
Laudeſ pergenſ æquet olympo

Carmen ſecundum

9 Quo te Alphonſe magiſ mecum rex mente voluto
Te magiſ admiror: te magiſ uſque colo .
Non eſt una quidem : quæ te ſuper æthera virtuſ
Mira laude ferat : omnibus ipſe niteſ.
Hunc decorat pietaſ . hic eſt et iuriſ et æqui
laudibus inſigniſ . præſtat at ille fide.

R elligione aliuſ pollet · fidentiuſ arma
Alter obit tractanſ bella tremenda manu.
H ic ſeſe humanũ gaudet facilemq; uideri.
Et moderata cupit ordine quæq; gerenſ.
H unc delectat honoſ quiſquiſ debet honeſto.
Abiectumq; nihil nec muliebre ſapit.
C onſilium multoſ laudat prudentia rer̄
Quoſ ſ̊ geliat: multuſ ubiq; choruſ.
A lter in eloquii campo ſpatiatur ouantiſ:
Qui pluſ poſſe putat q̄ genuſ õe uir̄.
Q uærit olympiacoſ aliuſ ſtudioſiuſ orbeſ
Occultaſq; uiaſ aſtriferaſq; uiceſ.
Q uæ nr̄a negat: q̄ rerum firmior uſuſ:
Cuiuſ ad exemplar prodeat õe genuſ:
D iſquirunt alij · ſ; tu poteſ oı̄a ſoluſ
Nil ītemptatum qui faciſ ẽe tibi.
N am cum te noriſ diuina lege creatū:
Qui uel agaſ ſemp̄ uel ſtudeaſ ſapere:
O tia nulla tibi pmittiſ inania / nulli
Deſidiæ ſuuſ. totuſ eſ ipſe tibi.
H inc omnem penituſ ītutē amplecteriſ · õe
Quod facit · ut ſapiaſ: nocte die ſequeriſ.
N ec tibi do uitio: q̄ tactuſ harundine fulua
Semper amaſ · uireſ ingenio dat amor.
Q uin ſi uera loqui liceat nec ficta referre ·

Semp amor magnus uult comes esse uiris.
C æsar & augustus flagrasse cupidinis igni
Fertur. Alexandrum q sibi iunxit amor.
N am qd ego memorem. sibi quos pietate uetustas
Duxit honorandos cum possidone Ioue.
Possidon Liber E t phoebu et Marte et q Garamantas et Idos
Strauit: et Alcidem innumerosq deos.
Karolus rex F rancorum domitor regum tutela paterq
Sentit amoriferas Karolus ipse faces.
K arolus orbe micat regum it noia tanq
Splendidius astrifero Delius ipse polo.
H unc si tangit amor q no tagaris amore.
Q d licuit supis: qd tibi no liceat.
O me felicem: qui te sim nactus amicum
Nanq pares sola præstat amicitia.
H ac dedigneris: mihi qd dicaris amicus.
Pro meritis alium dum bonus alt amat.
T e quasi num ego ueneror. te psequor di
Offitij cultu. nec pietate minus.
T e mihi nil uita duco iucundius omni.
Tu m presidium tu mihi magnus honos.
N am quanti nrz facias rex tantus amore.
perspicuu nuper re mihi reddiderat.
N on solum affatu modo nos Alphonse benigno
Excipis: et pulchris muneribz cumulas.

At geminis et redimis insignibus: omnes
Vt norint rarum nos opus esse tuum.
Meque inter proceres numeras: quos euehit aula
Regia. quod multis: me facis esse deum.
Me fortunatum. me terque quaterque beatum
Principe te duco. tu mihi numen ades.
At quid ego meritis pro tantis quo referre
Rex Alphonse tibi: quid tibi retribuam?
Non opis est Alphonse meae prestare quod ipse
Multa mouens animus pectore gratus auet.
Est illud certe non indignantibus ausim
Vel dijs uel musis: quod reor usque fore.
Nam te posteritas quantum mea carmina possit
Per graue uirtutis nulla silebit opus.
Haec te sola quidem pulchris cum laudibus unum
Effert fortuna quae iubet esse suam.
Haec tibi conciliat: quos ulla probatior ornat
Vel doctrina potens ingeniumue ferax.
Virtus sola probis te rex Alphonse uerendum
Et formidandum te facit una malis.
Hinc omnes adeunt omni te ex orbe diserti
Ac docti radijs qui caluere tuis.
Hinc tibi quottidie pulchros ex hoste triumphos
Consequeris: dum te stultus ad arma uocat.
Vndique bella fremunt. feueris tu minime solus

paciſ honoratæ bella nefanda uetanſ.
I upiter e ſumma dum terraſ deſpicit arce:
Dumq; ſagax cernit pectora uana uirum:
I nconcuſſa quidem ſolio ueſtigia ſeruanſ
Ipſe ſuo terræ culmina cuncta mouet.
A t face fulminea celſaſ tranſuerberat urbeſ.
Proſternitq; ſolo. ſeq; docet dominum.
H actenuſ hæc. nam plura tibi narrare uolentem
Impediit xenophon: qui celeraret iter.
H ic igitur coram referet tibi filiuſ omnem
Et mentem patriſ: atq; animum ueniens.
Q uare quicquid erit: quod nostro nomine natuſ
Dixerit: id totum manat ab ore patriſ.

Xenophon philelphus

Carmen tercium

D um nobiſ ſonipeſ Sphortia muneri
Abſte datur
A fferſ laeticiam pieridum choriſ
E t libero et
D at fratri citharam Mercuriuſ ſacram.
P arnaſuſ et
T e cunctiſ probitaſ inclyta gentibuſ
C larum facit
Q ui natum patre te magnanimo neget
D ignum: ſui
N on eſt laudibuſ aedenda benignitaſ

Pierideſ
Liber
phoebuſ
Mercuriuſ
parnaſuſ
Zeuſ

V ulgaribus
E rgo te merito diligo Sphortia
E t dignior his
V el graiis cupiens reddere nobilem
C unctisque nos.

Carmen quartum

Lyda
Karolus Gonzaga

Quam misere nuper Lyde Gonzaga salutem
Abstuleras abiens: hanc tibi mittit amans
H eu heu quam durus tristi mihi nuntius auris
Percullit attonitas qui te abiisse tulit.
S erta tibi digitis texebam florea caris
Karole: quae digitis mox cecidere meis.
A h quam crudelem mihi te mea uita dedisti:
Q ui fugiens Lydam liqueris ecce tuam.
S i melior speranda tibi fortuna dabat:
hanc mihi comunem cur fore nolueras?
S in te preteritis senium mi Karole sortis
Ceperat: hoc odio cur ego digna fui?
Q uem mihi nunc animum dum teque tuasque recordor
Blanditias. ludos. basia: adesse putas?
Q uo mihi dulcis erat magis et iucundior omni
Luce: magis moneor: excrucior que magis.
H eu mihi dum memini placidos sub nocte susurros
Terque quaterque suas corpora lassa uices.
Quae uellem tecum uel me simul esse. ut unam

D iacer insidijs disperijsse tuis.
N am memini cu͂ me nudam ꝯplectere nudus:
Dum iungis roseis rosea dulcia labra labris:
D icebas: utina͂ liceat sic usq; manere:
Nec nox infesto cedat amica die.
C um matutinus Titan spectaret eoum:
Jamq; suum surgens acceleraret iter
J [te]mpestiua quid nos sol inuide dixti
Luce premis: qd nos inuide sol dirimis:
M ultaq; cum molli gemitu suspiria ducens
Jn sudore tremens totus eras calido.
E t dum posticae ualuas abiturus iniquae
Pandis: adhuc repetis terq; quaterq; thoru͂.
N ec potes auelli: quae te ꝯplexa tenebam.
Nec sinis auelli: quam sub amore foues.
A t nunc noster amor quo sic euanuit ille:
Q ui t' nu͂c fuerat hortulus. aurea. deus:
Q̃ simus oh stultę. deme͂tia quanta puellas
Nos rapit. ah q̃tus error in ore sedet.
T u me dum blandis nuda ꝯplecteris ulnis
Lumina ꝯponens et simulata loquens.
O mea dicebas lux. o mea uita salusq;
Q̃ me felicem tu facis una uirum.
Cupido. Lyda L yda tibi iuro ꝑ sacra cupidinis arma
Perq; piam Venerem pq; tuos oculos:

O ptio si detur: te malim nocte dieq;
Usq; frui: dici q̄ merus orbis herus.
H aec mihi fingebas uultuq; ī ūba distus
Indutus simulis insidiosus eras.
N escia nanq; doli fraudumq; ignara tuaz
Me fortunatam rebar amore pari.
T emnebam cunctos: q me quā despicis oliz:
Ardebant. solus tu mihi numen eras.
N ec de plebe quidem iuuenes 9tēpsim: at q̄s
Et genus et uirtus & decorabat honos.
C lara pudicicie titulis tollebar in astra.
haec me cum fama deseruit celebri.
T e ꝑꝑ patrem simul et genus oc uirumq;
Dum duco nihili: sum q; facta nihil.
Q uid me crudelis: Venetis qa forte puellis
Obrueris praesens: destituis miseram:
S cribe aliqd tandem. placidis accerse tabellis.
Dic: ueniam. qd si iusseris: en adero.
S i n te nr̄a minus Cypris delectat amorq;:
Dic saltem: noli tundere. lyda uale:
A t uos si sapitis: uobis meliora puellae
Consulite o Venete: q̄ mihi consului.
K arolus innumeras ardes Gonzaga puellas
In nullam stabili perstat amore diu.
A ccusat querulis amice lyda

Te Gonzaga modiſ. nec audit ullum
Quod poſſiſ adhibere ſic querenti
Deffenſor: genuſ acre ueritatiſ.
Eſt ingenſ nimiſ illa uiſ amoriſ.
Quam flama genuit pari uoluptaſ
Ac cecuſ puer et Venuſ proterua
Aſt ingentior illa uirtuſ: et quæ
Sit radicibuſ altiuſ ſubactiſ.
Ac multo magiſ omnibꝫ colenda:
Quam uirtuſ peperit. poeta certe
Franciſcuſ phil. De te iure queratur unuſ ille:
Quem uirtuſ. qua micaſ in omniſ
Illuſtriſ procereſ pijſ amoriſ
Vincliſ conciliauit: atqꝫ iunxit.
Huic et tu pariter. quod eſſet idem
Viſuſ non alienuſ a probatiſ
Omnino tituliſ: eraſ amicuſ
Suauiſ nectareo magiſ liquore.
Hanc hunc hadriacoſ in receſſuſ
Felix incoliſ et beata regna:
Oblituſ nec amore nec benigno
Dignariſ uir amice. quo ſolebaſ
Affatu. modo Martiſ efferati
Viſ et ſuſpitioniſ improbate
Formido potuiſſꝫ impedire

S cribendi offitiũ : qđ ipſe nunq̃
S ane deſerui . nec ulliuſ æſtus
P onti . nec rabieſ Noti . nec ulla
T empeſtaſ uetuit mihi decorum.
Q ui tandem ſequitur meram . nõ atræ
S e culpe ſocium facit : ſuſurros
V ulgi non timet impudentiſ ullos.
A t poſtq̃ precibꝫ petita cunctiſ
P ax tandem rediit : nec ulliuſ uſq̃
I mpendet metuſ . et uacat nocendi
O mniſ ſuſpitio : mihi roganti
S i Lydam minuſ audiaſ querentem :
N i reſponderiſ ore quo ſolebaſ :
E xcuſatio nulla te tuetur.
D ic ſodeſ : Venetuſ ſenatuſ an te
P ulchre pro meritiſ amare pgit :
V erum id non equidem queam uereri.
N am longe Venetuſ referre plura
A c maiora ſolet grauiſ Senatuſ
Q̃ ſuſcepit . at uelim ſecundo
H oc audire loco : tibine cariuſ
E ſt . ut ſemp erat : tuuſ poeta :
D iciſ : fac uideant (qđ ipſe nomi
Q̃ me dil[iſ]iſ atqꝫ amaſ benigne)
O mneſ diſſimileſ tui . ſimulqꝫ

91

Q uiſe ſimiles uolunt: ut omniſ
L aetetur probitaſ: tibiqꝫ ſemper
O ptet: quae cupiſ: at mali gemiſcant.

Carmen qntum.

Q ui minuſ ſumuz gregiſ innocentiſ
Q praeſulem nouit meritiſ ſupremiſ
Q uem uocat quintum pia nicolaum
C oncio chriſti:
S e ſciens fallit. quiſ eni coruſciſ
N eſciat phoebum radijſ micantem
G angiſ a primiſ populiſ eoi
h eſperon uſqꝫ.
Q uintuſ in terriſ referenſ tonanti
S ol uelud ſplendet meritiſ probatae
M entiſ. et cunctoſ pietate uincit:
S anctuſ et acer.
Q uiſ queat laudeſ primiſ huiuſ alti
C antibuſ ſummaſ paribuſ referre:
Q uem ſtupent regeſ: populi uerentur.
O rbiſ adorat:
V niſ hic nobiſ bonitate uera
R eddit: et coram facit ee chriſtum:
Q uem ſequenſ cunctiſ imitatur uſqꝫ
M oribuſ unum.
h unc refer digniſ mea muſa patrem

L audibuſ. quantum numeriſ et ore
Q uineriſ: uitam gradibuſ citatiſ
P erge per omnem.
H ic erat Thomaſ genituſ ſecundiſ
M otibuſ caeli placido iubente
R ege: qui mundum moderatur omne
L ege perenni:
Q ui tener postq dociliſ uel infanſ
C oepit iniectoſ tenuiſſe ſenſuſ:
S uſtulit ſacrum caput ad ſupnaſ
I mpiger arceſ.
N il in humana fragiliq ſorte
E ſſe ducebat precio petendum
Q uidqd arceret mare. terra flamma
Q uidqd et aer.
O mne cenſebat celeri procella
P ro dei nutu cahoſ in profundum
I nde ceſſurum. nihil ee: ſaeclum
Q uod ſit in omne.
N am qd et tempuſ recipit/putabat
T emporiſ legi ſubici ruentiſ:
A ſt id aeternum: moueat qd ipſum
M obile numq.
S oluſ huic mentem ſupiz mouebat
R ector iſ: qui de nihilo creauit

Q uidquid in mundum spatiatur omnem
T rinus & unus.
S ic tibi saecli didicit fugacis:
Q uidquid ingrit studium sciendi:
V imq; cognouit rationis omnem.
F ertur in altum.
Q uidqd aeternae stabilisq; mentis
S plendor illustrat sup̄ omne caelum.
A c sup̄ si quid simulant inane
P erspicit acer.
N ouit in quantis tenebris uolutum
E rrat humanū genus: et q̄ omnis
N ostra spe uana trahitur cupido
C aeca furensq;.
N am quid in terris humiliq; mundo
E st: qđ optemus: perit omne notū:
C uius ut compos fueris: quid ultra
S is habiturus:
N il diuturnū parat ipsa nobis:
Q uam uocat uulgus rudis impia
V oce fortunam. nihil ipsa magnū
T radere possit.
Q uid queat corpus tibi polliceri:
C uius infirmum iacet omne robur:
S ola mens mortem fugit. Vna regem

N ouit olympi.
M enſ deum forma ſimili bonoqꝫ
R eddit interno: uiget una ſolum.
Q ueqꝫ ſi uitam tulit innocentem:
F it dea cæli.
H oſ habenſ Thomaſ bene cogitatuſ
S e ſibi totum ſtudium ꝑ omne
V endicat. nec ſe ſpeculatuſ extra
D ucitur aura.
N il niſi chriſtum putat eſſe: ſolum
Q uod bonum dici queat et ſupremū:
Q uem ſibi quiſquiſ ſtatuit: ſit alti
C iuiſ olympi.
E rgo quiſ quemqꝫ ſtupor occuparit:
S i patrem tanta pietate ſacri
I n locum coetuſ ſtatuere chriſti
O rbiſ in arce:
N amqꝫ qui Thomaſ fuerat ꝑ annoſ
A nte tam multoſ: cito Nicolauſ
F it dei iuſſu. ueterumqꝫ quinto
O rdine patrum.
N on id humani poſuit uoluntaſ
N omen erroriſ. nec amor. nec ulluſ
G ratuſ affectuſ: deuſ ipſe iuſſit:
Q uod fore norat.

V incet hic omnes populos proterui
B arbari: nostrae fidei ruinam
Q uisquis extremam minitatur unus
T eter atroxque.
N um queant tantas arabos nefanda
F urta periuri tenebras latronis
O mne per ditum facimus supernae
F undere luci:
T urcus ac omnis syrus. afer. indus
O mnis aegiptus. scytha. psa. Medus:
F racta submittet pius huius artis
C olla cathenis.
T e deus lassis dedit ipse terris
Q uinte: qui templi solium supremi
S anctus et fortis. sapiens. piusque
P ace gubernes.
P ontifex tanta bonitate pollens
S it diu nobis pater. et sacerdos.
P astor & christi gregis impator
R exque saluusque.
H unc deus nobis tueatur unum:
Q uo nihil phoebus melius nec omni
G loria toto uidet aut uidebit
D ignius orbe.
Q nimis coetu metuo fideli:

N e patrem morbus rapiat sub hærens
A rtubus talem. deus o tuere
O ptime quintum.
S olus hic possit grauibus mederi:
Q uæ modo dirus Mahometus iste
T urcus immanis tulit, heu subacte
V ulnera Romæ.
R oma qui sese noua continere Roma noua
O decus terre, species olympi,
P ossit a mæstis lachrymis doloris
V ulnere tanto:
N unc tui claui proceres in arta
V incla coniecti patiunt omne
h eu genus probri. meliusque leto
N il meditantur.
A t puellaris trahitur cathenis
T urba. matrone supos fatigant
F letibus. nullus uacat impudica
C ypride sexus.
Q ui scelus tantum prohibere possit:
S olus est Quintus pius imperator
E t pater regum. deus hunc benigne
E rgo tuere.
P rincipes nulli remeant: quod unus
I mpet Quintus. quis etiam ueteri

K arolum debet fore: qui uel ultro
T endit in hostes:
V nus is cunctos pietate reges
A nteit: Alphõsus facilis sequatur.
S e nec immunem patiatur alti
E sse triumphi.
H os ubi christi reliqui fideles
V iderint: omnes alacres capessant
A rma: qui nullos metuant labores
N ulla picla.
Roma noua R oma mox Quinti noua Nicolai
Constantinopolis S igna meretur. reuerteteq; passim
L æta mærentis famulosq; ciues
P resule tanto.
O quibus musæ resone dederunt
V ocis & cantus numeros p omnis
V im decus mentem: celebrate Quintũ
C armine cuncti.
N ulla sit uobis sup omne sæclum
M aior in cunctos populos nec ulla
C elsior: nec quæ magis una laudes
L aus ferat omnes:
Q patrem si uos bñ Nicolaum
L audibz Quintum sup astra sũmus
T ollitis. nil hoc ht omnis uno

P ulchrius orbis. Carmen sextum

Q Cepisti tandem sua restituisse parenti — Iohes Mari philel.
Munera nate Mari: que m debueras.
N am nihil optamus uoto contingere nro
Dulcius in natis: quos bn diligimus:
Q ui p uirtutis numeros tocius ut omne
Concipiant laudem pectore magfico.
N on ego diuitias uulgus quas addet ieptu:
Admiror. nec eni st bona nec stabiles.
N il facio magni quidqd breuis auferat hora:
Nec praestare queat uis ai melior.
S unt ubi Lydorum totus quos horruit orbis: — Lydi
Thesauri: Assyrij qui periere lares. — Assyrij
P ersarum q gaza ruit. Macedune. pirropi — Perse
Et quae de tantis Roma tulit populis: — Macedones
N il e ppetuum. nil e qd dicere nostrum — Pyropi
Possimus: nisi qd ipsa parit bonitas. — Roma
V eram sola quidem prestat clarissia iutus
Nate mari laudemq fugit interitum.
H ac qd te uideam decoratum pncipis acri
Juditio: mira gaudeo laeticia.
Q uod te magnanimus tanto insigniuit honore
Ipse lodouicus: gloria magna tibi est. — Lodouicus rex
N am tanto placuisse duci: Sabaudia cuius — Sabbaudia
Imperio paret: fert tibi grande decus.

95

pierideſ

J udítio poſtq̄ tibi tanti principiſ ambit
Laurea pulchra comam pieridumq; nemuſ:
E ia age nocturno fili pariterq; diurno
Incumbenſ ſtudio munera digna refer.
F ac: digniſ totuſ tituliſ te ſentiat orbiſ
Donatum. ne ſiſ dedecori domino.
F acq;: ut te gratum cuncti memorentq; canantq;.
hac uirtute nihil pulchriuſ eſſe reor.
L aude lodouicum facito ſup̄ aethera tollaſ:
Qui te tam celſiſ laudibuſ extulerit.
N ec tibi Martini lefranci nom̄ et omne
Excidat offitium: quo bn̄ promeruit.
h unc pater legeſ decorant hoīumq; deūq;
hic in ſocratico puluere uictor adeſt.

parnaſuſ
Citheron
helicon

h unc parnaſuſ amat: gemino q̄ uertice ſurgeſ
Spectat et eoaſ occiduaſq; plagaſ.
Q uidqd totuſ hēt terrarū maximuſ orbiſ:
Quidqd et occeanuſ aetheriuſq; globuſ:
T u lefrance teneſ. n̄ i aethera uectuſ aptu
Ignoraſ qui ſint regna petenda Iouiſ.
I ure igitur tantiſ cum te uirtutibz unū
Audio pollentem promeritumq; ſimul:
T e lefrance meoſ p̄mū reor inter amicoſ
Ducendum. talem te ſimul ee uolo.
N olim igit̄ fili ſecuſ huc uenerare colaſq;:

A c patrem: q̄d te diligit ex animo.
S i uirtute meta ceperis: si semꝑ honestū
Sectaris: munus solueris omne mihi. Carme VII.

Ἀσίνιον τὸν ἐμὸν πολυμήχανον ὀνπεσγαθοντε
Μῦσα τρέφει καὶ φοῖβος ἔχων ἀσίνιον ὄμμα.

Μ ῦθον ἄγει γλυκερόν· κυλλήνιος ὃν ῥα παρεῖχεν

Ἡ δυεπης δαίμων. γνώμας πόρε παλλὰς ἀθήνη.

Ἡ μῶν οὗτος ἐρᾷ. ἡμεῖς δὲ φιλεῦντα φιλεῦμεν.

Μ ετριος ὢν πάμπαν γοῦν τιμεῖ μέτρον ἐπαίρου

Β ασίνιος σεμνοῖσι φέρων ὑπὲρ ἄστρα φίλελφον

Λ υτὰ λόγοις. ἡμῶν περὶ πολλὸν ψεύδεται φήμη

Ὦ φίλε. πλὴν οὕτως σύνε ταύτῃ πολλὰ λεγούσῃ

Θ αρρεῖ. ὥστε μάλα τὸ σοφὸν δὴ τοῦτο φυλάξαις

Μ ηδὲν ἄγαν. σοφὸς αἰεὶ γὰρ μέσα πάντα φυλάττει

Mel. C. VIII

Carmen octauum

Plura quidem faciunt: ut te Simoneta Jōhes
Inter amicorum nomina cōmemorem.
Prima quidem probitas m̄ te facit integra car.
post et ingenium dulcis amice tuum.
Adde: qđ una tibi semp stat cura merendi.
Offitium semper offitio cumulas.
Nanqȝ qđ eloquio polles: musisqȝ sacratos
Ebiberis latices fonte sub aonio:
Usqȝ adeo miro mihi te cōiungit amore:
Ut nihil ad summū cedere posse rear.
Hae tibi sunt artes: quibus es uicturus ī oē
Tempus: et extremis notus eris populis.
Sola quidem uirtus ualet ē mortalibȝ urbis
Nos immortalis ꝯstituisse uiros.
Nanqȝ nec ad potum n̄ ad escā sūma deor
Nos natura tulit illecebrasqȝ leuis
Ista perinde sibi pecudes cōia ducant
Ac nobis. maius nanqȝ bonū ē hoīs.
Nullum aīal potuit nos praet nosse deor
Illud honestatis uis queat una dare.
Est hoī ratio soli data uera superbe
Munere iusticie: qua patet oē bonū.
Hac nos ire licet summi ad fastigia caeli:
Atqȝ frui facie colloquioqȝ dei.

Omnis enim

M · C · VIIII ·

O · mnis enim uirtus . que morum calle parat :
Monstrat iter celsum quo petimus solium .
H ac ualet ad regem nos pduxisse deorum :
Qui nos caelesti rore benignus alit .
A t mox ingressis offert se splendida nobis
Lux ea uirtutum : quae pietate uiget .
H aec docet una quidem : quae sit uis unica ueri
Illius aeterni : qd super astra micat .
H ac duce felici nobis licet ore potiri
Affatuque Jouis et bonitate frui .
Q uod si sola deo nos uirtus reddit amados :
Caelestisque facit participes patriae :
Q uid mirum si te uirtus in pulchra Joannes
Jungit amicitie p monumenta pie ?
Q re igit Simoneta magis te talibz offers
Laudibus insignem te magis unus amem .

Carmen nonum

Lodouicus Gonzaga

D um te nostra Lodouice supbius
Optat pieris ad sydera tollere :
N escit : principium qd capiat prius :
C unctis sic meritis micas .
V no te melior nemo : nec altius
Q uis te suscipiat digna uoluminu
M ulta congerie : nanque parentibz
N atus principibus nites .

Hos uirtus pariter conspicuos dedit
Et fortuna potens: tu quibus editus
Princeps nec titulis nec specie minor
Fortunam superas probus.
Te doctrina patrum praestitit omnibus
Et quos eloquium et quos sapientia
Illustres facit: et tollit in aethera
Fama perpetuos agens.
Indignum reor ullum melioribus
Qui sit deterior: qui inferior suo
Sit regno: dominari imperio uiris.
Quis non paruerit tibi:
Tu quicquid loqueris: sic loqueris bene:
Ut cunctos superes eloquio uiros
Quos aetas stupet haec: at grauitas tua
Est mirabilis omnibus.
Rerum cognitio plurima caeteris
Quae sunt principibus nube recondita
Est uni tibi. nam munificentiae
Splendens laudibus inclyte.
Haec uirtus homines allicit aurea.
Virtus haec superos reddit et inferos
Affectos sibi. nec munificentia
Virtus ulla benignior.
Haec Gonzaga Lodouice benignitas

P rinceps optime te principibus facit
I is praestare: nutrit quos amor otij:
E t qui diuitijs student.
V irtus hec eadem te sapientiae
M irandum studiosis facit omnibz.
C antandumqz bonis uatibz ac item
Q uem firmant sibi Rhetores.
N am quid nos reliquos, qs bn plurimos
I pse affeceris: & quottidie afficis:
P ergamus numero dicere: quilibet
S e gratum doceat palam.
T u nos innumeris muneribz pius
E t pulchris cumulas. nec statuis modu.
S olus castalidas muneribz foues.
Q ui te non igr colam.
H inc fit: ne liceat ferre silentium:
Q uin coram fatear: quam tibi gratia
M agnam pro meritis debeo maximis
Q uae in me contuleris libens.
Q uae maiora tibi magnanimo qam
V ates. quae placeant. reddere pricipi.
Q qua te referat gloria nobilem
D igno carmine posteris.
H inc nos te numeris psequimr lyrae.
H inc te multisonis uocibz impigri

M et tum possumus · extollimus altius:
Q ui sis praesidio bonis.

Barbitos
Q uid te nostra minus barbitos efferat
N exus omnibus in multiplices agens
V ltro se modulis: quem uideat uiros
S ummos uincere laudibus.
I ngratus fuero: si meritis tuis
N on respondero uel qua liceat fide:
Q uem uirtus lateat ulla micantior
Q ui nobis facias bene?

Virgilius
Augustus
Homerus
Smyrneus
Danai
S ic et Virgilius cantibus inclytum
A ugustum decorat · sic phrygios duces
S myrneus danais carmine subicijt.
S ic te nos canimus lyra.
V obis principibus q*uo*d melius pot*est*
R eddi q*uam* meritum gloria praedicans?
N am nunq*uam* moritur: quae memorat fauces
L ate fama perenniter.
Q uid de te loquar excellere pulchrius:
Q ui totus uigeas nomine fulgido:
Q uem non una, s*ed* omnis decoret: uiros
V irtus quae celebres facit?

Nestor
L ingua melliflluum Nestora cedere
D icenti tibi cogas. referas item
I llum: quem reliquis ingenij bono

P refert Meonides ducem. homer. Meonides
T u non Eacidem. nō priamo satum Achilles
h orrescas acie. iusticia quoque hector
N on cedas nitida Fabritio seni. G. fabricius
V incas Attilium fide. M. A.
N am quis te facilem nescit et omnibz
h umanū: tua clementia cesarem Cesar
E quat bardanium: magnificentia Alexander
J llum. quem Darius stupet. Darius
Q uid me contineo: quo minus impiger
P excurram brevibus militiam tuam:
E t uitam studeam carmine dispari
F ari magnanimi tui:
C ontendant alij ludere tesseras.
C ertent et socio innectere retia:
Q uo nimos rapiant fraudibz alee:
D um nos te canimus lyra.
E cce lodouicum regis natalis olympi Natalis christi
Sic inter proceres decorat q̄s aurea ritus
h uc tulit. huc celebret cantu Melpomene. Melpomene
hic micat. ut Titan splendet ī astra nouus. Titan
Q ui nomē gonzaga tuum nō laudibz effert:
Rusticus est. omni nam bonitate viges.
C onsilio polles. tu fortiter effera Martis Mars
Inter fulmineas arma subis acies.

99

H unc cane Melpomene: quo principe Mantua felix
Felix tempus agit principe fausta pio.
Q ui Gonzaga tuas uirtutes nescit: is omnis
Est uirtutis inops offitijque reus.
N emo te melior nec munificentior alter
Est inter proceres: quos alit Italia.
S olus amas musas. tu solus in omnibus artes
Eximias decoras: ingenijsque faues.
H unc unum celebrate uiri: quosque superbum
Extulit eloquium: quos et Apollo fouet.
H ic satis est uobis: quos aut annalibus altis
Aut et uario carmine cura iuuat.
H ic si uera uelim: scribenti porrigat amplas
Materiem rerum: qua mihi surgat opus.
Q uippe tener primis qui dum pubesceret annis
Militiam didicit sub genitore ducem.
E t didicit quidquid belli callentior usus
Aut ars ferre queat ingenio docili.
M Mox maiora animo secum meditatus ouanti
Qui bene paruerat: imperitare cupit.
H adriacos igitur fastus exosus. ut omni est
promissa functus munere militie:
T e regumque ducumque decus sublime philippe
Anguiger o Latij gloria laetus adit.
Q uem tu cui uirtus uim non ficta placeret.

Excipis: atque foves patris amore pij.
Et quom ingenij vidisses luce nitentem
Ingentique animo. praeficis agminibus:
Nicoleonque iubes probus ut comitetur ephebus:
Dum petit ~~ethruscos~~ ethruscos ut populet agros:
Hic si cuncta tuis ausis animoque fuissent
Gesta: Aventini colla iugo dederant.
Hinc te magnanimus cui fata deusque faveret
Sphortia franciscus poscit adesse sibi.
Ante nec assequitur: soceri quam mite philippi.
pectus ad id precibus constituisset opus.
Multa quidem eventu gessisti praelia fausto
Sub duce francisco: quae siluisse libet.
Nam si cuncta velim digna memorare camena:
Ante orion Titan viderit antipodas. Titan Antipodae
Id satis est summae laudi tibi: quom philippus
A genero repetit: quo caruisse nequit.
Terque quaterque suis generum rogat ille tabellis:
Ut sibi te reddat: quem modo cessit ei.
Sphortia: quo toto nihil est humanius orbe.
Non audet socero quod rogat abnuere.
Te sinit invitus dio parere Marie:
Quo natura nihil progenuit melius.
Ergo optatus ades: que tanto admittit amore
Dux pius: ut nihil te carius esset ei.

P rincipe ſub tanto uirtuſ tua claruit oīſ.
Et patuit cunctiſ q̄tiſ in arma foreſ.
E t patuit cunctiſ q̄tiſ probitate fideq;
Conſilioq; foreſ: q̄tiſ et offitio.
A c tri ſæua ducem rapuiſſent fata brgnū.
Vniuſ eraſ illi portuſ et aura uiro.
h oc aūt extincto cum iam fortuna deuſq;
Inſubrium populum fluctib; obrueret:
E t iam tota ſolo uariſ iactata procellis:
publica reſ triſte naufragium peteret:
D um nullus locuſ eſſet probiſ coepiſſ;: et oē
Iam tuerent ciueſ p facinuſ miſeri:
D umq; deoſ hoīeſq; ſimul diſcordia demēſ
Miſceret: paſſim dū furor ingrueret:
S ecediſ: q̄m ciuiliſ nollet ēy nyſ
Conſilio quicq̄ nec ſtudio gerere.
O cia ſ; q̄m probitati ferre negatur:
haud ſincerīſ uitam uiuere ſic uacuam.
T e florentini venetiq; adiere rogantes:
Partibuſ ut nolleſ nō ſtuduiſſe ſuiſ.
T eq; legunt: magniſ ut preſiſ uirib;: imo
Quo duce nil tandem poſſ; obeſſe ſibi.
D umq; petiſ tuſcoſ: dum te florentia reb;
Optat adeſſe ſuiſ: nec veneti renuunt.
S phortia bellipotenſ opp̄ſſa claſſe cremonā

Liberat hostili turbine Romulida:
Qui carauaginos ubi cingit milite muros:
Et parat obsessis auxilium venetis:
Mox ades. et pugnam fabij consulta secut°
Detrectas certa palladis usus ope.
Non sinit hadriacus sibi quae consulta ferebas:
Stare loco: quo fit: fusus: ut occideret.
Namque tuo ductu non est res gesta: sꝫ ipi
Sic placuit Veneto: quē ꝑimit ira furēs.
Hic igitᷣ tantae perculsus uulnere cladis
Horret. et ignorat: quā sibi poscat opem.
Mille duces capti. flos captus militis omnis
Omnis in ambiguo spesque salusque fuit.
Haec tandē melior uisa ē sñia uictis:
Vt tecum nollent Sphorcia ferre manū.
Tunc itaque Alphonsus q̄ iā uentura uideret:
Te Gonzaga sibi quaerit adesse rei:
Qui q̄m nolles ignaua ducere uitam:
Quae tibi cōditio digna parat̄ obis.
Suscipit ingenti res sane pectore magnas
Alphonsus: nec quas suscipit exequit̄.
Ergo cū ꝑmissū licuit tibi: magna uoluntas
Ac praeclara animo cōsulis in medium.
Quid faciā dixti: nūc tp̄s incertibꝫ umbris
Semꝑ abire sinā laudis inops meritae:

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE MSS FIRENZE

101

V erba dat Alphonſuſ. Venetoſ nõ una uolũtaſ
Continet: Inſubrium pectuſ Erynyſ hẽt.
A t Florentinuſ quem longa p̄fidia terruit.
Callentemq; facit: Sphortia te ſeqtur.
Q uae noſ tanta tenet mora lõgior: aſtra minãt
Omnibuſ exitium: qui tibi bella mouent.
N unc demum ſpare licet gtraria caelo:
Quod deuſ impitat: qd ſecuſ ipſe uelim:
C edamuſ fatiſ. aliud qd fata putemuſ:
Q̃ qd ſuma Iouiſ menſ iubet ee ratum:
V nuſ hic Italiam ſupauit ſepiuſ omnem.
Ingenio uiget hic et probitate uiget.
H unc deuſ incolumẽ ſemp̄ diſcrimine ab oī
Seruat. et imp̄ijſ auget honorificiſ.
V na ſimul fortuna duoſ labor unuſ hebit.
Et ualeant. qui noſ queſierint dirimi.
H aec tu: qui ſemp̄ ſtudio loqueriſq; faciſq;
Cuncta graui. nec te poenitet ee rei.
S oluſ adeſ nobiſ: q ſemp̄ in omnia p̄ſteſ
Te: quibuſ agnoſceriſ ſorte ualere tua.
T u uirtute tua qtum perfeceriſ: omneſ
Vna uoce ferunt: promeritumq; canũt.
S phortia te contra tanti facit inclytuſ unũ:
Vt ſit nemo quidem: quem magiſ unuſ amet.
I ure igit͛ cuncti celebret tua nomina uateſ

Eloquioq; graues te sup astra tollant. ferat
H ic tibi natalis lucescat sydere dextro:
Q uisqs amicoru comoda dexter amas.
E gi nunc breuibz blanditias ueteris.
N oui nanq; Lodouice modestiam:
C uius mirifice nois ducteris.
H ec ut sim breuior facit.
N unc haec Melpomene. Terpsichore canet Melpomene Terpsichore
D einceps plura uolenti tibi pluribus
F erri laudibus in sydera principi
N ostri temporis optimo.

Carmen decimum

N unc age Melpomene cantu dic nra supmo
Q ue sint digna lyra. dic age Melpomene.
T erpsichore properans numeros et uba canoro
Ore ciet. noli nectere diua moras.
Q ua pax Italiam multis iam liqrat annis:
Nup ab aethereo coepat ire polo.
H uius in aduentu ridebant prata coruscis
Floribus: et colles germina mille dabant.
L ucebant fontes. sistebant flumina cursuz.
Cedebantq; fere retibz & laqueis.
J am nemo insidias: nemo arma ifesta timebat.
Dulcia lucebant otia plena ioci.
A onides uariis mulcebant cantibz auras

102

Cum cithara phoebus omne solum streperet.
Indoluit terras tam dextro sydere pluton
Laetari dira motus ab inuidia.
Atque ait: ergo nihil possimus? nostra non ullum
Sceptra ferant numinis? sic Iouis ira premit.
At neptunus amat. Neptuni uiribus usi
Italie totas conquatiemus opes.
Hinc igitur pluton adiens penetralibus imis
Equoris excitum talibus alloquitur:
Non frater neptune uides: quanta otia mentes
En hominum capiunt undique bella silent.
Nil adamat motum. torpent iam pace futura
Fulminee galee. Martius ensis hebet.
Te iuuat ira frequens. tumor horridus. atra fremens
Turbine tempestas: me furor ac rabies.
Iam uires excire para. tibi iure uetusti
Muneris obstrictum sume deum socium.
Hic memor offitij. tanto studiosius ibit
In partes: quo te promeruisse tenet.
Talia dicenti facilem regnator aquarum
Dum parat assensum uersus ad arma citus.
Rursus hebet dubio simile se pectore praestas.
Ac secum loquitur. consiliumque tegit.
Cui pluton: quae te dubium sententia uersat?
Ante posse neges quod petimus facere?

Nil est · qđ cupiam magis o germane petenti
Qz praestare tibi qđ cupis · officium.
Omne equidem Italiam penitus m̃ uitē fas est
Et tamen ambigue me facit unius opis.
Nam malatestigenum natus de stirpe nouellus
Contemnit uires hic malatesta meas.
Ingenio tantum ualet et dulcedine morum:
Vt sibi caelicolum cciliauit opem.
Hunc nam phoebus amat · felici Iupiter astro
Respicit. hunc cypris pectore laeta fouet.
His alacer sese comitem cyllenius addit:
Quo fit: ut impium negligat oē meum:
Totus is in musis et pallados arte Miñue est:
pace nihil pulchra dulcius ēē ratus.
Qui facilem si se nr̃is adiungeret ausis:
Omnia luctifica sterneret ira nece.
Est aīo ingenti: cui tm̃ mentis acumen
Iungitur. ac splendor ad pbitatis opus:
Vt neqz blandicias curet ne iussa minasue
Hec monitus ullos. est satis ipse sibi:
Impio cuius regitur caesena supbos
Inter flamineos urbs populos celebris.
Quae irae momenta rei nõ pua tulissz.
Sed prohibet dñs bella profanda uetans.
Temptemus germane tm̃: qđ saeua tonantis

Gradiuus — Fata uelint · nullo munere decero tibi .
T e grandine petens non tam quod prostitit olim :
Offitium memorat · quod sibi poscat opem .
O Mars care mihi si te me cura piusque
Tangit honos: uotis te precor adde meis.
T emnimur · en placida mortales pace quiescunt.
hoc patruus longe meret uterque tuus.
O mnia turbemus bellis feralibus · omnes
Bella iuuent · uires eia age pande tuas.
C ui deus armipotens precibus tam grata petenti
Auxilia haud dubijs annuit obsequijs.
Haliroius — N am memor et Tetis quod se uulcanius astus
Vinxerat : et cedis · qua puer occubuit :
R eddere Neptuno grates pro munere · quo se
Iuuerat : instituit · atque piare nefas.
h ic et enim Neptune tibi ira percitus acri
Alcippe Martis filia — Abstulerat natum uirginis in facinus.
S ic igitur trucibus passim concurrit armis.
Littore fit primus motus ab hadriaco.
T ransiliensque padum · quaque abdua stringit aquosos
Insubrium campos: concitat omne solum.
Leo Venetus — V na ruina premit cunctos hominesque deosque.
Q ua leo terribili turbine uastat agrum.
Vipera Sphortia — V ipera cui lungus sopor occupauerat artus.
Mox excita furit uirus ab ore uomens.

H ec modo ſeſe audet ſæuo oppoſuiſſe leoni
Aligero: ac fremitus uimq; tuliſſe fera.
S ed magis atq; magis poſtq̄ flagraſſz ī irā:
Tæla per et cædes agmina fundit humi.
O mnia proſternit turbant cuncta uiriq;
pax amota perit. oīa marte calent.
P ierides ceſſere loco. dant t'ga furori
Virtutes nuſq; germinat offitium.
E st ſolus Malateſta ꝗ: q numina curet
Qui colat eloquium diligat īgenia.
H uic pax alma placet. q ponat p̄mia laudi:
Solus hic ē unus. nec memores alium.
D um pugnant alij: dum cædes cædibz urget:
Artes ſolus amas tu Malateſta bonas.
A t poſtq̄ ſummo deſpexit ab æthere t'ras
Iupiter: et ſenſit fratris adeſſe dolos.
I ndoluit miſas ſortes rerūq; hominūq;.
Mercuriumq; uocans talibz alloquitur.
I. cito Franciſcum uerbis hortator amicis
Sphorciadem: reuocet uictor ut arma celer.
S ic placitum nobis. ſatis ē ea gl'ia. faſtus
Qui et Veneti ſolus fregerit imperij.
P lutonijq; meam poſtq̄ narrauerís iram:
Conſule Neptuno: proſit ut ipſe ſibi.
P aret Atlantiades. nil tendit Sphortia q̄.

104

Mox postliminiū pax facit alma suum.
At quem pacis amor delectat: Nouie Nouellū:
Nanqꝫ alijs alius uiuit: at ille sibi.
Ille colit musas. cultores laudis honorat.
Est tutela uiris præsidiumqꝫ bonis.
Ille igit͠ dignus: quem summis laudibꝫ ornet.
Ingenio quisquis pollet et eloquio.
Sapphicū metrū Hunc laudet sappho paucissꝫ pulcher adonis.
Adonicum metrū Nam nec Melpomene plura referre licet.
Patre pandulpho Malatesta natus
Qui uelut sydus proceres in omnis
Claruit: nulli titulis Nouellus
Cedit auitis.
Unus hic dulci fruit quiete
Et suis tutam peperisse pacem
Gaudet: hic nulli grauis ē ꝓbato.
Mitis in omnes.
Lumen ætatis. decus. et uoluptas
Summa presentis simul et futuræ.
Suauis aspectu. grauis et modestus.
Fortis et ingens.
Huius ē lingua fluit ille sermo:
Qui refert Maia genitum. nec ore
Est minor sensus referens repostum
Mentis acumen.

O mnis hunc uirtus decorat supma.
V na sed cunctis animosa praestit:
N ostra quos aetas habet & ueretur:
M unera fundens.
N on enim querit sibi. nec recondit
h ic opes tantas: quibus altus heros
A ffluit longe. sz eas probatis
D onat amicis.
Q uo fit: ut tantam sibi comparauit
G loriam princeps generosius omnis
V t sibi miro pietatis igni
I ungat amantes.
h unc pij uates celebrate uestris
C antibus semper. modulis lyraqz
h unc super cunctos bonitate claros
F erte Nouellum.

Francisco philelpho mando li infrascripti uersi
a lo duca da milano in sieme cũ una bacilla
col bronzino che erano stati donate a luy da mes

Il dono illustre albergo obscuro no vuole: Jacomo antonio Marcello
Vndio per far in parte el douer mio:
Ricorro a voy segnior comal mio dio.
Jn cui reluce: comel sole.
Iacomo Antoni Marcello: di cui sole
Vostra sublimita col parlar pio
Tante uirtu narrar: fa pur chio
Mingegni far: quanto altruy far nõ dole.
Il don chame ha donato: a voy il dono:
Chome degnio di uostra segnioria.
Del nostro sol amor mecho ne godo.
A me assay basta lharmonico sono
Del sacro Apollo e quela melodia
Che cantando le muse i ciaschun modo
Mi fan lingegno sodo.
Ondio non curo ni doro ni dargento
Chen uoi ho tuto ad ogni mio talento,

Domino Bartholomeo cataneo Jurispito Henricus petronius L. doctor salutem.

Padre dogni bonta: seno: e uirtute:
Et in chi alberga ogni zentil costume:
Di eloquentia fonte: honor e lume:
E in chi sol iace le excellentie tute:
Dimandi ame che ate fian cognosute
Le materie tortal: ma per che tu me
Strengi damor: negar nol posso: in sume
Or fia di zo le toe uoglie compiute.
Prima e formaglio: late: et oue: et melle:
Lardo pestato: pan grata: e butiro:
Specie dolze e forte Sal: giafrano:
Uuete: on uer pignoli: o mandolele
De sopra poste e al fundo se ben io miro
Oglio on uer grasso. o quel che piu sia sano.

D. Bartholomeo de capilis Jurispito Alixander de magis de bassano legum doctor

Spirito gentil questa e del gran poeta
La propria ydea che col suo diuo ingenio · s· dantis·
Passo per stige e per lo eterno regno
De la gente peruersa et maladeta
Dal purgatorio al cel et ala lieta
Vita beata et fu di gratia digno
Di gir tantalto chel mirabel segno
Giunger non puo seno cosa perfeta
Vuy duncha che de lopera sublime
Aueti inteligentia oltra mesura
Da le radice ale sublime cime
Gustasti ancora la so gentil figura
Per amor mio che ultra le sancte rime
Non e subieto a culpi de natura.

Poco el pentire alo Re Laumedonte
Valse poy che se vide circundato.
E medea poy che el regno abandonato
E quel che contra Thebe ando si sponte
Vita Priamo de genitor fonte
O quanto saria meglio non fussi stato.
Ma pocho ual pentir poy che passato
Mal uindica chi pegiora sue uide.
Pero chi uol felice prosperare
Disponga alcuna uolta soferire
Pensando sempre che li po incontrare.
E se tu pigli exemplo nel mio dire
Sarebe meglio asay non comintiare.
Cha dele comentiate mal finire.

In Natale dni nri yhu xpi p caroli giliu

Exultent coeli terraq plausibus orbis
Gaudeat effussis sacre venere kalende
Natalis domini cui servit pontus et ether
Terraq et illa ingens tantarq machina rerp.
Quem pater omnipotens sorte miseratus iniqua
Humanu generis: ut prime noxia culpe
Tergeret e coelis nostru profudit i orbem.
Fastus adest festusq dies quo clarior alter
Diluxit nusquã nobis nc sanctior alter
Nãq novu terris micuit fulgentius omi
Sole iubar: cuius radiis et lumine puro
Errores abiere hominu ceceq tenebre
Clarior et patuit qui vergit ad ethera callis
fastus adest foelixq dies quo xps olimpo
Venit ab ethereo nre sub imagine forme.
Et q pacatu uidit concordia mudu.
Ergo agitent volucres choreas iuvenesq senesq
Nunc et templa colant consspsis floribq aris
Nuc et palladiis uelati tempora ramis:
Illius egregias laudes et facta canamus:
Silicet ut totus quẽ nõ oplectitur orbis:
Virginis i parvos mire confluxerit artus:
pauperis ut tuguri qui rerq flectit habenas
Nõ sit pertesu pp̄ter presepia nasci:

Vtq aurũ, thusq obtulerint, mirrhãq sabei:
Astrũ mirati diuini numinis index:
Fuderit ut pinguẽ meritoria cella liquorem:
Vt pharias adierit terras, herodis ob iram.
Te cecinere patres ardenti neupmate pleni:
Vera dei proles: qui reddere lumina cecis,
Auditus surdis: egris cõferre vigorem:
Ac reuocar uiros solitus de funer uiuos:
Tu nexus duros rupisti, et uincula leti:
Te dominusq potens herebi: te ianitor orci
Gestantem tremuit crucis ĩsuperabile sigm
Tu cũ supresso uicisti demone mortem:
Ad superas foelix ascendis pennis auras:
Iudex pro meritis mox cũctisq futurus:
Salue sancta dei soboles: decus ĩclite coeli
Nũc ades atq oculis (quibus aspicis omnia) xpe,
Ad nos flecte: tuas laudes, nomẽq canẽtes:
Tu sis curarũ requies, et meta laborũ: ~

109

111

112

114

S fortia · franciſcus · ludouicus · mittitur · ergo ·
Fortuna · ad gallum · franciſco · ſfortia · natus ·
Cotignole · oritur · ſatus eſt · ludouicus · in orbe ·
Muratur · captus · genitore · ad prelia · pugnat
S fortia · frāciſcus · ludouicus · ducitur · hoc ſit ·
Exemplum · uenens · princeps · uictoria · uincit ·
Multos · belloꝝ · efficitur · captiuus · habenti ·
Inperium · aſcanius · patrie · cantatur · in armis ·
S fortia · franciſcus · ludouicus · poſsidet · equum ·
Ciuibus · anguigeꝝ · fugit · cōnubia · Terras ·
De-bellat · blance · uenientem · ſceptra · Tiranus ·
Conſeruet · gallus · regem · ſuſcepit · habetq ·
S fortia · franciſcus · fautore · hoc accidit · una ·
Iuſtitia · ex annis · populo · cum cōiuge · preda ·
Efficitur · pariter · ludouicus · mille · regentes ·
firmat · argentis Rediit · dominatur · aquaꝝ ·

FINIS

Pytias conquestu(m) q(uod) cyllenia fide(m) fregerit seq(ue) i(n) monasteriu(m) contulerit

Cur pietas cu(m) sacra fides cu(m) numina tante
inter gentiles religionis erant.
An quia Laumedon falso p(er)iuria lingue
bis capta a danais p(er)fidus urbe luit.
Impius aut q(uia) fera fuit truculentia lichao
don parat infanda p(er)dere mo(n)str(o) Jove
Et q(uia) Chauchaseo religatu(m) monte promethu(m)
improba p(er)petuo i(m)proba rodi(t) uulnera rodit avis
Belides et q(uia) stigiis ludunt ab undis
hic ubi p(er)fidie i(m)proba turba gemit
Hec quondam inmanas mentes audita movebat
narrabat quoties hec monumenta senex
Id circho timidi pueri timide q(ue) puelle
dicebant memores no(n) violare deos
At nos oi minos semp(er) es cruciantibus agit
videmus simplex vix bene credit anus
En q(ui)d religio prodest p(ro)missa deosq(ue)
chui libet i(m)pune nunc violare licet
Et qua(m) precipue timidam natura creavit
femina venale gaudet habere fidem
Hec sat habet mentes ficta sub imagine frustra
Longuentes uiuendi det imuise diu
Nititur o superi quanta est pacientia vobis
perfida sacratas de(o) chi violare domos
Du(m) pia templa petit d(e)o vult sacrata videri

perfidie donec nomen inpietatis habet
Sic me deseruit nullo reparabilis evo
spes mea nunc mecum defleat omnis amans
Si quos precipue solitus crudelitate liquori
exemplo quia pari doctus amare fleat
Heu querar aut silea cyllenia facta sacerdos
que fore policita est templum somnet meum
Me miserum quid agam cyllenia facta sacerdos
et nescit patri sit michi mi quia sibi
Mile deos habeo testes et virgina nullo
que it non pura aiuore mille sinat
Me miserum quid agam potuit me linquere solum
dura silex nec amo nec valuere preces
Quis furor attonitam que te dementia adegit
Incircumseptis claudere membra locis
Mentis inops animal cavea fugit et languisset in
quid facis istis viva sepulcra subis
Limine custodes vigilant et ianua dura
clauditur valida noctu diu quia sera
Eu tibi crudelis nimium miserere que parenti
impia quia natis orba senecta premet
Tunc putas dum clausa manes dum membra tegitur
vestis pia modestis sumere posse novos
Lorigeri potius surget sine nubibus edi
sirius australes cum quatit unda aquas

It pecus stabulis pacer lupus improba cogit
cogit rabies et quatit hora fames
Quan uesator mallo mores malla femina mutet
detegat et quis istam niga pedes
Sepe supe uilos pedit mores q reseruat
et serpens posita pele uenena tenet
Tunc estis caste cum deest peccandi facultas
seruatur corpus mens uiciata manet
Iupiter in pluuiam si quis descenderet aurum
optaret gremio sedula quaeque suo
Ade quod et rixe celata q numina semp
acta locum inter nos sumo habere solet
Hos quoque uetat parvas muliebria bela uidere
quod q uenenato pectore tela uolent
Tollite conm illis claudatum et odio mirro
arbitrium liquet tolerare nemo potest
Hic preterea moritur sine nomine corpus
nec consanguineus qui fleat ullus adest
In q sacerdotum tot millia nomen habent
que meruit mixi quo cura sepulta fuit
Cyntia seu nemesis seu lesbia siue Corinna
delendum nullo tempore nomen habet
Deo sua pro tota sparget puer aliger orbe
spiculum nomen quod flauia lichoris erit
Certius amo sanctam fides et gratia uera

117

Yaribus et dulcis spiritus horis inest
Vaticinor veri si quid mens presaga longo
augurat et vani sint futura licet
Tempus erit certe cum tu tibi conscia dicas
sola sedens querulo talia verba sono
Me miseram quotiens plyno lacrimantis imago
occurrit genus et occurrit hosta nemor
Occurrunt lacrime gracili que in corpore pallor
qui fuit in meritis quando ego destitui
Clamabat miserere mei externa sed tunc
hoc fateor verrius non michi sensus erat
Tunc mente aud vulnus mit non flexisse recordor
o quam crudelis quam michi culpa fuit
Ut quam erat hispacies ut erat quoque fidus amorum
quite uni poteras succubuisse viro
Cum bene clausa dicit cruciaberis insuper ardes
hec non servanti cognita penna fides
Ipse ego tunc liber misero quam solutus amore
tunc alio studio pallida mente geram

Dum querero et lacrimo piget cum diu Clorinna
auribus obvixis munus habet carmo
Ante fui dixi quo famul secorma voile
servitiis paties choliber alt fera
Qua in captivo nectat sua vincula colo

femina amanti nescia habere fidem
Sic laqueos fugiunt lepores sic retia ferii
Cum semel evulsos eripuere pedes
Sic iuvenum falsos irretit femina mores
Ut solet humanas fingere hyena sonis
Invidus ut segeti vetitae p(re)semnit colonus
vicini admonita dat sua regna fuit
Callida sic mulier iuvenes ascendere sentit
moesque dona gaudet dexerit fidem
Delius Admetum pascat sit Iupiter taurus
fingat et Alcides pensa repedat ero
Menalium domina per agros per rura sequantur
Cum pharetra casses retia tela gerens
Nec quidque invideo quivis hos saepe vocharim
felices quibus sit parta labore venus
Nempe voluptatis gustu si lacer dolori
Conferimus nimium plus ut dicitur ita loca
Optet amans quocumque velet quid sive secunda
sive adversa cadant plus mala quam bona fuit
Quam dicit in adversis experius singula noctes
quam vocanda tibi libera vita fluet
Post modo si sapies dampna hoc famulo chaueri
femineam satis est perdidisse fidem

Carmina Merlini vatis vaticinantis de Eccode
Civitate ytalie

A natu domini tu Certa mira videbis
Si tecum lector et vite lumina manent.
Mille quatercentum radiosque vinxerit anos
Iamque quadraginta phebus et octo simul
Comete fit viduam: tu Cernes: seque polire
Et quo pulcra vitreo speculo se facere
Hinc sine Consilio sapientis: stulta maritum
Recipiet: cuique sceptrum dabit illa suum
Hic quoque ni mirum natus mavortis habet
Bello: neque fero prelia senex aget
Vxoris tandem sperans superare potentes
hostes: et ipse suo crimine perdet eam
Vir tunc discedet uxor remanebit et ipse
Angetque stabit perpetuo que gemet

Finis

Melit compositas: linguas oponit ineptas:
Divitias, et regna parat: lucratur amicos,
Mitigat iratos: tenero blanditur amori,
Deprimit adversos: Iustos ad sidera tollit
Accusat sontes, insontes Iure tuetur:
Difficilesque tenet lenito Iudice causas:
Reges et proceres audaci fronte perenat.
Armat et exarmat populos industria fandi

Inque nostro consumimus peracta labore
Et spes quid quid omnia membra parat
At ut viri iam desit nisi peruenit priapi
Aut tibi nobiscum bella gerenda putes

Responsio priapi

tres dies i anno infelicissimi

L ux lune prior augusti: postrema decembris.
A prilisq; nocet subtracto sanguine venis.
H is minui caveas: nec carnibus ansis uti.
H ec iter arripias medicinam summere noli.
T res tribus in nobis augustus december aprilis
N omine lunares sunt velut idra dies
Prima quidem primi: postremaq; posteriorum

Versus Iohannis antonij de capitaneis.

Hactenus Architenens telo fulgente puellas
Pressisti: quarum nomina fama tenet.
Nanq; tuos helene sensit: sic arcus Elisa:
Hermioneq; simul: sensit et Ysiphilis.
Sic medea: at Pasiphe: sic Philis: pulchraq; Phedra:
Sic hero. nam sensit quelibet usta faces.
Et nuper aethereas cuspis delapsa per auras
Percussit pulchre pectora digna Michel.
Que nymphas specie vincit: numenq; dearum
Aequat: sic musas eloquio superat.
V ror amore sui: sed tu cytharea faveto:
Vt potiar ludis coloquijsq; suis.
S i facies teneris contingam labra labellis:
Thura tuis haris: hostia multa cadet.
I nuoine si fungar: tua nobis semper in ore
Nomina: teq; Venus digna que voce canam.

T eque cupido puer rogito mea uota secundes
Affer opem matri: que fuit orta freto
D ij precor huc uestras omnes. aduertite mentes
Iupiter optatis annue summe meis.

amor vij

Patgorias ✝ De triuphot ut fedi ✝

Me ✝.1. En el suaue e mio fido conforto ✝.s. Crucifixamor

3 ij. Sponte med.1. Quato maior es, humilia te i oib ✝ s. assistari tot

18. Cyps ✝.1. p cotentuz spei e trist. ad qs pcurrat veloci ✝ p. Me

26. Laud maior ✝ Gnatoris ✝ tota i t s ✝. Karot. Karitas illi

Ite sit obiurgato suppma itrog 9 vitia ✝ Cu 48. Otu ✝

30. Sydus ✝ vt s ✝ p Imppia xpi ✝ Cu 52. Ambrosi ✝ p Gasp

65. Sat monuim ✝ Sz p blaca ygine Mrez di, ad trinu e vnu x.

78 Lydo ✝.1. Qui se plus humiliauit ex. e qui se exalt. h. sim d ne ex.

89. N me seq ✝.1. No veni pace mitte s gladiu ✝ vt seqns. Mul

98. Qua ✝ bon Amor, n e mal pena p x. Vn Tdae ✝ tiplicati ✝

101. Quitus ✝.1. Q vult veire p mi abn. e t. t ✝ Cu 26.107. du ✝

120

T olle caput cerui: caput ouis: uiscera serui.
O fferas haec deo rite fructis eo.
Q ui candela sedet cibus est ad prandia saepe.
M itto tibi primas animosi martis olimpi
E t cum fine caput interiora dei.
P orcus per taurum sequitur uestigia ferri.
R anas quando capis tolle caput postea uolabit.
B os nunq̃ fatur truncato capite fatur.
I n syluam uado uenatum cum cane gno:
Q uod capio perdo: qd fugit hoc habeo.
I nimici mei circumdederunt me: et domus
mea fugit per fenestras: et ego remãsi captus.
A nser ouem uariat cui potũ uacca ministrat.
Q uam matrem genuit. gñauit filia matrem.
E

Tolle caput comidet adde uertẽ postea uolabit
Adde pedẽ comidẽ ꝛ finẽ uentrẽ bibe — mustatũ

Mitto tibi nauem prora puppi q̃ carẽte
Nascitur ĩ dumis q̃ scribitur octo figuris — castanea
Tres ide demas uix una de mille uidebis
Est Res ĩ nemore nigro uestita colore — Cornix
Si Caput huic demas Res fiet alba nigra
Anser ouẽ uariat Cui potus uacca ministrat
Glandẽ, pomũ, panẽ perdidit [illegible]

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE Mss

Ouidius de arte.

Nec timide promitte. trahunt promissa puellas.
Pollicito testes quoslibet adde deos.
Iuppiter ex alto periuria ridet amantum.
& iubet eolios irrita ferre notos.

Clio gesta canens transactis tempora reddit.
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urget.
Comica lasciuo gaudet sermone Talia.
Melpomone tragico proclamat mesta boatu.
Tersicore affectus cytharis monet. impat. auget.
Plectra gerens Erato saltat pede carmine uultu
Vrania pol[illegible] mundumque scrutatur et astra
Carmina Caliope libris heroica mandat
Signat cuncta manu loquitur polimnia gestu
Mentis Apollineae uis has mouet undique musas
In medio residens complectitur omnia phoebus

Nereides pelago: uersant fonte Hapeae
Arbore hamadriades et monte uagantur oreades
Et syluis driades dicuntur Naiades undis.

ha.

dictis nostris [illegible] et ipsis [illegible] emologant et confirmat et renunciant
nisi et non factarum dictarum promissionum et obligacionum et predictorum omnium
probat[illegible] produxit testium contra predicta omnia et singulla [illegible] dicti pa
[illegible] et xpoforus fratres et quilibet ipsorum singla singlis [illegible]

verba Sille filie nisi ad Minoem regem crete qua dote rogaret [illegible]
[illegible] sibi [illegible] profecto [illegible] deus ignavis [illegible] fortuna repugnat.

Ego augustinus de martinengo [illegible]

[N]omine domini Nos [illegible] de cagiollis [illegible] gabuolli castellanus [illegible]
[illegible] ellatus [illegible] et [illegible] de bernardis [illegible]
[illegible] et dice gabaelis [illegible] et jacobi [illegible] de bernardis [illegible]
[illegible] antonii [illegible] se defendentes parte [illegible] peticionibus [illegible]
[illegible] pinenote [illegible] hoc [illegible] anno [illegible]
partes et responsionibus hinc inde factis et maxime audita petitione
qui petebant ab ipsis yeronimo xpoforo et antonio libras ducem[illegible]
[illegible] anno domini millesimo quadringentesimo [illegible] et [illegible]
[illegible] occasione predicta et omnibus aliis [illegible]
[illegible] via equitatis [illegible] iuris [illegible] et [illegible]
[illegible] marie virginis Nobis [illegible] sedentes [illegible] tribunalli sup [illegible]
[illegible] sentenciamus declaramus [illegible] arbitramur
[illegible] antonium de bernardis et xpoforum [illegible] ipsorum ad dandum
[illegible] antonio de bernardis [illegible] libras [illegible] dari [illegible]
[illegible] xpoforum fratres alias libras [illegible]
[illegible] virginis [illegible] quolibet ip[illegible]
et debeant [illegible] kalendas febr[illegible] proxime venturas [illegible]
[illegible] pro parte [illegible] et [illegible] solvat dictas libras [illegible]
[illegible] proxime [illegible] reliquas libras [illegible] quinquaginta [illegible] ad complimentum
[illegible] reservan[illegible] de [illegible]
[illegible] solutis [illegible]
[illegible] et non plus [illegible]
[illegible] debitoribus et [illegible] ipsorum [illegible]
[illegible] de quibus supra [illegible] et [illegible] si quo [illegible]
[illegible] quantum est et erit pro parte [illegible] yeronimi [illegible] antoni[illegible]
[illegible] pauli de bernardis [illegible] dicti [illegible]
carta qua sine carta [illegible] petendi et exigendi [illegible]
[illegible] roboris firmitatem guido de mendollis [illegible]
[illegible] se [illegible] debitore [illegible] pro dicto [illegible]
[illegible] solvet et observabit predicta [illegible] et singula [illegible]
[illegible] sua bona [illegible] et [illegible] non [illegible]
[illegible] predicta omnia et singula [illegible] et [illegible] debere [illegible] dictas [illegible]

Fraciscu
Philelph
Carmini

Francisci Philelphi praefatio in libros carminum incipit

Franciscus Francisce tuus et Sphortia nate
Principe te digna dona Philelphus agit.
Hic est ille dies: quo rex hominumque deusque
Illuxit terris, uirque deusque simul.
Hic est ille dies: quo christus dona salutis
In genus humanum contulit exoriens.
Hoc igitur Francisce die donare poeta
Te tuus his pergit: quae tibi grata putat.
Non tibi fert aurum. non gemmas. munera nulla:
Quae fortuna suo uindicet imperio.
Quicquid habet tempus periit id cum tempore tandem.
Hinc fortuna diu nulla manere potest.
Thesauros Croesi tantos breuis abstulit hora.
Sic et opes Crassi diuitiasque Midae.
Assyrios medi fastus ducis ira subegit.
At medos Cyrus. persida rex Macedum.
Romulidas totus dominos quos horruit orbis.
Non genus una probris contudit innumeris.
Munera nulla quidem tibi nunc dux inclyte dant.
Tempore q
Sed fidei de

1